



ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์  
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓๘ - ๓๙/๒๕๕๗

วันที่ ๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๗

เรื่อง ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๕ และ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗

ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๕ และ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๕ รวม ๒ คำร้อง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

๑. คำร้องที่หนึ่ง บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ ยื่นคำฟ้อง บริษัท ไทยโอโซวอลล์ จำกัด ที่ ๑ บริษัท โฆษะโฮลดิ้ง จำกัด ที่ ๒ และนายชาย โฆษะวิสุทธิ ที่ ๓ ลูกหนี้ ต่อศาลล้มละลายกลาง ขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาด และพิพากษาให้ลูกหนี้ทั้งสามเป็นบุคคลล้มละลาย เป็นคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๕

ข้อเท็จจริงตามคำฟ้อง สรุปได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ และวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีกับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขา สายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท เจ้าหนี้เดิม ในวงเงิน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามลำดับ มีกำหนดชำระคืนให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ และภายในวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ ตามลำดับ โดยมีลูกหนี้ที่ ๒ ลูกหนี้ที่ ๓ และนายเชษฐ โฆษะวิสุทธิ ทำสัญญาค้ำประกันหนี้ เบิกเงินเกินบัญชี และยอมผูกพันในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วมกับจำเลยที่ ๑ นอกจากนี้ ลูกหนี้ที่ ๒ ยังได้ทำ หนังสือสัญญาจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างไว้กับธนาคารฯ เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ เป็นจำนวนเงิน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมาลูกหนี้ที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญาทั้งสองวงเงินดังกล่าว ธนาคารดีบีเอส ไทยท努ฯ (เจ้าหนี้เดิม) ได้ติดตามทวงถามลูกหนี้ทั้งสามให้ชำระหนี้ แต่ลูกหนี้ทั้งสามเพิกเฉย ธนาคารฯ จึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ บอกลีกสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีกับลูกหนี้ที่ ๑ โดยให้ ลูกหนี้ที่ ๑ และลูกหนี้ที่ ๓ ชำระหนี้และบอกกล่าวบังคับจำนองไปยังลูกหนี้ที่ ๒

ต่อมา วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๓ บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้รับซื้อหรือ รับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ สิทธิเรียกร้อง ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นทั้งหมด จากธนาคาร ดีบีเอส ไทยท努ฯ ซึ่งรวมถึงสินเชื่อหรือหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามด้วย ต่อมาวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๓ บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด (เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์) ได้รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ สิทธิเรียกร้อง ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นทั้งหมดจากบริษัทเงินทุน ธนชาติฯ ซึ่งรวมถึง สินเชื่อหรือหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามด้วย และเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๔ บริษัท บริหารสินทรัพย์ แม็กซ์ฯ ได้มีหนังสือทวงถามถึงลูกหนี้ทั้งสามให้ชำระหนี้อีกครั้งหนึ่ง แต่ลูกหนี้ทั้งสามเพิกเฉยไม่ชำระหนี้ บริษัทฯ จึงยื่นคำฟ้องต่อศาลล้มละลายกลาง ขอให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาด และมี คำพิพากษาให้ลูกหนี้ทั้งสามเป็นบุคคลล้มละลาย โดยลูกหนี้ทั้งสามยังมีหนี้ค้างชำระเจ้าหนี้ รวมเป็นเงิน ๓๓,๒๓๕,๓๕๕.๐๗ บาท เจ้าหนี้ได้ประเมินราคาทรัพย์สินที่จำนองไว้ทั้งสิ้นเป็นเงิน ๔,๓๒๐,๐๐๐ บาท เมื่อหักหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามแล้ว ลูกหนี้ทั้งสามยังคงเป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ เป็นเงินจำนวน ๒๘,๙๑๕,๓๕๕.๐๗ บาท

๒. คำร้องที่สอง บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ ยื่นคำฟ้อง บริษัท โรโตพลาส จำกัด ที่ ๑ นายชาย โฆษะวิสุทธิ ที่ ๒ และนายเอกลักษณ์ บัวทอง ที่ ๓ ลูกหนี้ ต่อศาล ล้มละลายกลาง ขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด และพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย เป็นคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๔

ข้อเท็จจริงตามคำฟ้อง สรุปได้ว่า ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ขอสินเชื่อประเภทหนี้เบิกเงินเกินบัญชี หนี้เงินกู้ หนี้เงินกู้กิจการวิเทศธนกิจ และหนังสือรับรอง (การขอให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกัน) กับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขาสาหร่ายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท เจ้าหนี้เดิม ดังนี้ (๑) กรณีหนี้เบิกเงินเกินบัญชี ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำหนังสือสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีกับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ๑ วงเงิน ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๘ โดยมีลูกหนี้ที่ ๒ ยอมตนเข้าทำสัญญา ค้ำประกันและยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ที่ ๑ ต่อมาวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ ธนาคาร ดีบีเอส ไทยท努 ๑ มีหนังสือบอกเลิกสัญญา และบอกกล่าวบังคับจำนองไปยังลูกหนี้ที่ ๑ และลูกหนี้ที่ ๒ โดยในวันดังกล่าว ลูกหนี้ที่ ๑ เป็นหนี้เบิกเงินเกินบัญชีต้นเงินพร้อมดอกเบี้ย จำนวน ๕,๘๕๔,๕๑๘.๘๗ บาท และเป็นหนี้ดอกเบี้ยค้างชำระตั้งแต่วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๒ ถึงวันฟ้อง (๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๔) เป็นเงินจำนวน ๒,๓๕๘,๖๑๘.๐๕ บาท รวมหนี้เบิกเงินเกินบัญชีถึงวันฟ้อง เป็นเงินทั้งสิ้น ๑๒,๒๕๓,๕๓๖.๕๖ บาท (๒) กรณีหนี้เงินกู้ ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำหนังสือสัญญากู้เงินจากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ๑ จำนวน ๒ ฉบับ ฉบับที่หนึ่ง ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๓๘ เป็นเงิน ๗,๕๐๐,๐๐๐ บาท มีลูกหนี้ที่ ๒ ยอมตนเข้าทำสัญญาค้ำประกันและยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ที่ ๑ ส่วนฉบับ ที่สอง วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๑ เป็นเงิน ๒๐,๓๐๐,๐๐๐ บาท (ต่อมาขอเบิกใช้เงินกู้เพียงจำนวน ๗,๒๕๗,๐๓๖.๕๑ บาท) มีลูกหนี้ที่ ๒ และลูกหนี้ที่ ๓ ทำสัญญาค้ำประกันและยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ ร่วมกับลูกหนี้ที่ ๑ หลังจากทำหนังสือสัญญากู้เงินแล้ว ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ผ่อนชำระหนี้ให้แก่ธนาคารฯ หลายครั้ง แต่ยังไม่หมดจนถึงวันฟ้อง (๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๔) ปรากฏว่า ลูกหนี้ที่ ๑ เป็นหนี้ ตามสัญญากู้เงินฉบับที่หนึ่งรวมต้นเงินพร้อมดอกเบี้ย เป็นเงิน ๑๑,๒๓๖,๔๕๐.๕๒ บาท และเป็นหนี้ ตามสัญญากู้เงินฉบับที่สอง รวมต้นเงินพร้อมดอกเบี้ย เป็นเงิน ๑๑,๖๔๕,๒๒๓.๘๗ บาท (๓) กรณี หนี้เงินกู้กิจการวิเทศธนกิจ ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำหนังสือสัญญากู้เงินกิจการวิเทศธนกิจ เป็นหลักฐานให้ไว้ แก่ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ๑ เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๘ เป็นเงินสกุลเหรียญสหรัฐอเมริกา จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ เหรียญ โดยมีลูกหนี้ที่ ๒ ยอมตนเข้าทำสัญญาค้ำประกันและยอมรับผิดอย่าง ลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ที่ ๑ ในการขอเบิกรับเงินกู้ ลูกหนี้ที่ ๑ จะต้องออกตัวสัญญาใช้เงินให้แก่ธนาคารฯ ปรากฏว่า ลูกหนี้ที่ ๑ คงค้างชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงิน ซึ่งครบกำหนดวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๑ จำนวน ๒๗๗,๗๗๗.๘๐ เหรียญ ธนาคารฯ ได้เปลี่ยนแปลงเป็นเงินสกุลบาท เป็นเงินจำนวน ๑๑,๓๖๑,๑๒๒.๐๒ บาท ส่วนดอกเบี้ยค้างชำระตั้งแต่วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๔๑ ถึงวันฟ้อง (๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๔) เป็นเงิน ๕,๔๖๐,๑๑๓.๐๔ บาท รวมเป็นหนี้ต้นเงินพร้อมดอกเบี้ย จำนวน ๑๖,๘๒๑,๒๒๕.๐๖ บาท และ (๔) กรณีหนี้ตามหนังสือค้ำประกัน (การขอให้ธนาคารออกหนังสือ

คำประกัน) ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำหนังสือรับรองขอให้ธนาคารดีบีเอส ไทยท努ฯ ออกหนังสือคำประกัน ลูกหนี้ที่ ๑ ต่อบุคคลหรือนิติบุคคลต่างๆ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๑ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้นไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ธนาคารฯ ได้ทำหนังสือคำประกันลูกหนี้ที่ ๑ ต่อบริษัทต่างๆ รวม ๓ บริษัท ในการสั่งซื้อสินค้าและหรือในวงเงินไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยสัญญาจะมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ ถึงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ต่อมาลูกหนี้ที่ ๑ ผิดสัญญาการซื้อขายสินค้า และหรือจ้างทำของต่อบริษัทคู่สัญญา โดยธนาคารฯ ได้ชำระเงินแทนลูกหนี้ที่ ๑ ให้แก่บริษัทคู่สัญญา เป็นเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑ หลังจากธนาคารฯ ได้ชำระเงินแทนไปแล้ว ลูกหนี้ที่ ๑ มิได้ชำระเงินดังกล่าวคืนให้แก่ธนาคารฯ เมื่อคิดดอกเบี้ยค้างชำระตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ถึงวันฟ้อง (๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๔) จำนวน ๕๒๔,๑๖๕.๓๕ บาท รวมเป็นหนี้ต้นเงิน พร้อมดอกเบี้ย เป็นเงิน ๑,๕๒๔,๑๖๕.๓๕ บาท รวมหนี้กรณีต่างๆ พร้อมดอกเบี้ย คิดยอดรวมถึง วันฟ้อง (๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๔) เป็นเงินทั้งสิ้น ๕๓,๔๘๔,๖๐๒.๒๐ บาท

เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้ทำสัญญาซื้อ หนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อรายได้ จากธนาคารดีบีเอส ไทยท努ฯ ซึ่งเป็นเจ้าหนี้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ และธนาคารฯ ตกลงโอนสิทธิของตนให้บริษัทเงินทุน ธนชาติฯ หรือนิติบุคคลที่เหมาะสมรายหนึ่งหรือหลายราย ซึ่งได้รับโอนสิทธิภายใต้สัญญารับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพจากบริษัทเงินทุน ธนชาติฯ ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วน ต่อมา วันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๓ บริษัทเงินทุน ธนชาติฯ ได้ทำสัญญา โอนสิทธิในการรับซื้อหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อรายได้ให้แก่บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด (เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์) โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๓ เป็นต้นไป เป็นผลให้บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ฯ ได้รับไปซึ่งสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบและสิทธิเรียกร้องต่างๆ ในสินทรัพย์ด้อยคุณภาพและ หลักประกันของสินทรัพย์ดังกล่าว รวมทั้งสิทธิจำนอง สิทธิจำนำ คำประกัน ที่มีต่อธนาคารดีบีเอส ไทยท努ฯ (เจ้าหนี้เดิม) ดังนั้น เมื่อธนาคารดีบีเอส ไทยท努ฯ ได้โอนสิทธิเรียกร้องในสัญญาสินเชื่อ ทั้งหมดของลูกหนี้ทั้งสามให้แก่บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ฯ แล้ว สิทธิเรียกร้องในสัญญาสินเชื่อ ของลูกหนี้ทั้งสามที่มีต่อธนาคารดีบีเอส ไทยท努ฯ จึงตกแก่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้มี หนังสือทวงถามให้ลูกหนี้ทั้งสามชำระหนี้แล้ว ๒ ครั้ง มีระยะเวลาห่างกันไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน แต่ลูกหนี้ เพิกเฉยเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์จึงขอให้ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาด และพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย โดยเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้ตีราคาหลักประกันของลูกหนี้ที่ ๑ และ ลูกหนี้ที่ ๒ ที่เป็นที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างที่จดทะเบียนจำนองไว้ เป็นเงินจำนวน ๘,๒๒๔,๒๑๖ บาท เมื่อนำมาหักกับจำนวนหนี้ที่ลูกหนี้ทั้งสามเป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ จำนวน ๕๓,๔๘๔,๖๐๒.๒๐ บาท แล้ว คงเหลือหนี้อีกจำนวน ๔๕,๒๖๐,๓๘๖.๒๐ บาท

ตามคำให้การของลูกหนี้ที่ ๑ และที่ ๓ ในคำร้องที่หนึ่ง และลูกหนี้ที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ ในคำร้องที่สอง ได้ความสรุปเหมือนกันว่า ลูกหนี้ (ผู้ร้อง) ให้การปฏิเสธฟ้องของเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ และต่อสู่ว่าหนี้ของโจทก์ยังกำหนดจำนวนได้ไม่แน่นอน ลูกหนี้ทั้งหลายยังมีความสามารถชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้ครบถ้วน ไม่สมควรที่จะถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดและไม่สมควรที่จะถูกสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลาย

ลูกหนี้ที่ ๑ และที่ ๓ ในคำร้องที่หนึ่ง และลูกหนี้ที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ ในคำร้องที่สอง ในฐานะผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลล้มละลายกลาง ได้ความสรุปเหมือนกันว่า ผู้ร้องโต้แย้งว่าพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ที่กำหนดให้รับโอนหนี้มาโดยไม่ต้องบอกกล่าวแก่ลูกหนี้ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จำกัดสิทธิของลูกหนี้ในฐานะที่ลูกหนี้มีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญและตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ ซึ่งมีอยู่ก่อนแล้ว ทั้งยังเป็นบทบัญญัติที่ตราขึ้นและมีผลใช้บังคับภายหลังจากมุลคดีนี้เกิดขึ้นแล้ว และเป็นกฎหมายที่มุ่งใช้เฉพาะกับลูกหนี้ในคดีนี้ มิได้ใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ทำให้ลูกหนี้ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายไม่เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ถือว่าเป็นกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และมาตรา ๒๗๑ เป็นกรณีที่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ จึงขอให้ศาลงดการพิจารณาและพิพากษาไว้ชั่วคราว และส่งคำให้การที่ได้โต้แย้งไว้ พร้อมทั้งคำร้องของผู้ร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งพระราชกำหนดดังกล่าวเป็นกฎหมายที่ขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดต่อรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น หรือไม่

ศาลล้มละลายกลางจึงขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งความเห็นของลูกหนี้ (ผู้ร้อง) ตามคำร้องทั้งสอง ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องทั้งสองแล้วเห็นว่า เนื่องจากประเด็นตามคำร้องทั้งสองที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย มีประเด็นอย่างเดียวกัน จึงให้รวมพิจารณาคำร้องทั้งสองเข้าด้วยกัน และวินิจฉัยไปพร้อมกัน ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องทั้งสองไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณา

พิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย” พิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีตามคำร้อง ผู้ร้องซึ่งเป็นลูกหนี้ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๔ และ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ ได้แย้งว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ และเป็นกรณีที่ศาลล้มละลายกลางต้องใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดี ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับคำร้องทั้งสองไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ได้

กรณีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ผู้ร้องได้แย้งว่า ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ โดยไม่ได้ระบุว่า เป็นมาตราใด พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้ผู้ร้องจะไม่ได้ระบุบทบัญญัติมาตราของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ แต่ในคำร้องมีข้อความว่า “ที่กำหนดให้รับโอนหนี้มาโดยมิต้องบอกกล่าวแก่ลูกหนี้โดยอาศัยบทบัญญัติดังกล่าว จึงเป็นบทกฎหมายที่จำกัดสิทธิของลูกหนี้ในฐานะลูกหนี้ที่มีสิทธิจะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ และตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ ซึ่งมีอยู่ก่อนแล้ว” ที่ทำให้เข้าใจได้ว่า หมายถึงบทบัญญัติมาตรา ๓๘ ตรี แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งมีสาระสำคัญว่าด้วยการโอนสิทธิเรียกร้องโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งบทบัญญัติมาตรา ๓๘ ตรี แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ ดังกล่าว ยังมีเนื้อหาสาระอย่างเดียวกับบทบัญญัติมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งผู้ร้องได้ระบุมาตราไว้ชัดเจนในคำร้อง

ดังนั้น จึงมีประเด็นตามคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัย ๓ ประเด็นคือ

๑. ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ หรือไม่

๒. ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

๓. ประเด็นที่สาม พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยในกรณีที่มีการโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใด ๆ ที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ หมายความว่า ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ประกอบมาตรา ๖ ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเฉพาะกรณีที่มีการโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ เท่านั้น มิได้ให้อำนาจพิจารณาวินิจฉัยกรณีที่มีการโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อกฎหมายในระดับเดียวกัน หรือไม่ แต่อย่างใด ดังนั้น ประเด็นว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ หรือไม่ เป็นการขอให้พิจารณาวินิจฉัยกรณีที่มีการโต้แย้งเกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อกฎหมายในระดับเดียวกัน ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่ และประเด็นที่สาม พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่ นั้น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ บัญญัติว่า “สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ โดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมาย ทั้งปวง”

มาตรา ๒๘ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๑ ว่าด้วยบททั่วไป ที่กล่าวถึงสถานะความเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศของรัฐธรรมนูญเอง ซึ่งมีผลต่อบทบัญญัติของกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับใด ๆ ว่า ถ้าบทบัญญัติของกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้ โดยบทบัญญัติมาตรา ๖ มิได้มีข้อความใดที่เป็นเรื่องรับรองสิทธิและเสรีภาพหรือให้อำนาจใด ๆ แก่บุคคลหรือองค์กร จึงไม่อาจอ้างหรือโต้แย้งว่า บทบัญญัติใด ของกฎหมายใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ได้ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ซึ่งเป็นบทบัญญัติหลักการทั่วไปที่รับรองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ตามที่ได้มีบัญญัติในมาตราต่างๆ ของรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งโดยชัดแจ้ง และโดยปริยาย รวมทั้งสิทธิและเสรีภาพที่รับรองไว้ โดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ว่า ย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมาย ทั้งปวง โดยบทบัญญัติมาตรา ๒๗ มิได้มีข้อความใดที่รับรองสิทธิและเสรีภาพในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เนื่องจากสิทธิและเสรีภาพที่เป็นเรื่องเฉพาะมีบัญญัติอยู่ในมาตราอื่นของรัฐธรรมนูญนี้แล้ว จึงไม่อาจอ้างหรือโต้แย้งว่า บทบัญญัติใด ของกฎหมายใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ ได้ ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ซึ่งเป็นบทบัญญัติหลักการที่ยินยอมให้บุคคลอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน รวมทั้งยินยอมให้บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ ส่วนการกระทำใด สามารถอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้หรือไม่ การใช้สิทธิและเสรีภาพอย่างไร ที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น



ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน เป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาเป็นรายกรณี แต่บทบัญญัติมาตรา ๒๘ เป็นเพียงบทบัญญัติหลักการ มิได้มีข้อความใดที่บัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะ จึงไม่อาจอ้างหรือโต้แย้งว่า บทบัญญัติใด ของกฎหมายใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ ได้ ประกอบกับประเด็นว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ และประเด็นว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยไว้แล้ว ตามคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๔๕ และ ๔๐/๒๕๔๕ ตามลำดับ

ดังนั้น ประเด็นที่สอง ที่ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ และประเด็นที่สาม ที่ว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย

สำหรับประเด็นที่สาม ว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ หรือไม่ นั้น ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๑๑ คน คือ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายปรีชา เฉลิมวณิช นายพันธ์ จันทรปาน นายมานิต วิทยาเต็ม นายศักดิ์ เตชะชาญ นายสุจิต บุญบงการ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง เห็นว่า ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอีก ๑ คน คือ นายมงคล สระฐาน์ วินิจฉัยว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘

คงมีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยตามประเด็นที่สอง ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่ และประเด็นที่สาม ว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่

ประเด็นที่สอง ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่ นั้น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” และวรรคสอง บัญญัติว่า “กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค”

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี วรรคหนึ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ บัญญัติว่า “การโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้ ทั้งนี้ การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตาม มาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ ได้บัญญัติหลักการในเรื่องการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในฐานะผู้บริโภคไว้ ส่วนจะมีหลักเกณฑ์และวิธีการอย่างไร ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยกฎหมายดังกล่าวจะต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค แต่ปรากฏว่า ปัจจุบันยังไม่มีการตรากฎหมายดังกล่าวออกมาใช้บังคับ คงมีเพียงพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งใช้บังคับก่อนการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ แต่ต่อมา กฎหมายดังกล่าวจะได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ แต่ก็ไม่มีบทบัญญัติให้มีองค์การอิสระ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคฯ ก็เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคเป็นการทั่วไป โดยกำหนดหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจการค้าและผู้ประกอบธุรกิจโฆษณาต่อผู้บริโภค เพื่อให้ความเป็นธรรมตามสมควรแก่ผู้บริโภค ตลอดจนจัดให้มีองค์กรของรัฐให้เหมาะสมเพื่อตรวจตรา ดูแล และประสานงาน

การปฏิบัติงานของส่วนราชการต่างๆ ในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค ส่วนมาตรา ๓๘ ตรี แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ นั้น บัญญัติเรื่องการโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์มีการควบกิจการเข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงินอื่นว่า ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยการโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งนี้ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มีเหตุผลในการประกาศใช้ว่า เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับฐานะหรือการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ให้เกิดความมั่นคงและเข้มแข็ง จำเป็นต้องให้ธนาคารพาณิชย์สามารถควบกิจการเข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงินอื่น หรือโอนกิจการระหว่างกันหรือกับสถาบันการเงินอื่นได้ อันเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ประกอบกับพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓ ได้บัญญัติว่า ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น มาตรา ๓ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ “มาตรา ๓ ทวิ พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการจำกัดเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ ซึ่งตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย” ทำให้เห็นได้ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นกฎหมายซึ่งเกี่ยวกับการจำกัดเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ เท่านั้น ไม่เกี่ยวข้องหรือกระทบสิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภค ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ แต่อย่างใด อีกทั้งมาตรา ๓๘ ตรี แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ก็ได้บัญญัติไว้ชัดเจนแล้วว่า ในการควบหรือรวมกิจการของธนาคารพาณิชย์ แม้การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ดังนั้น พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตริ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๓

ประเด็นที่สาม ว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๓ หรือไม่ นั้น

พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ หากบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์” วรรคสอง บัญญัติว่า “ให้ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่เก็บรักษาบัญชีและรายชื่อลูกหนี้ตามสินทรัพย์ที่โอนไปแล้วนั้นไว้เป็นบัญชีเฉพาะ และให้ลูกหนี้มีสิทธิตรวจสอบบัญชีรายชื่อของตนได้” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้เป็นบุคคลอื่นที่มีใช้ผู้รับชำระหนี้เดิม ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์บอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้” และวรรคสี่ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะรักษาความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน และหากปล่อยเนิ่นช้าอาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ในการรับโอนสินทรัพย์ที่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย การบอกกล่าวการโอนตามวรรคสามอาจกระทำโดยประกาศรายการพร้อมรายละเอียดตามสมควรในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน และให้ถือว่าเป็นการบอกกล่าวการโอนตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๓ ได้บัญญัติหลักการในเรื่องการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในฐานะผู้บริโภคไว้ ส่วนจะมีหลักเกณฑ์และวิธีการอย่างไร ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติตามที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ส่วนพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ บัญญัติเรื่องการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ในกรณีบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น

ให้ถือว่าการโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมาย โดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ส่วนในกรณีที่บริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้บุคคลอื่นที่มีชื่อผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์บอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลง ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ ทั้งนี้ พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มีเหตุผล ในการประกาศใช้ว่า “โดยที่สถาบันการเงินในปัจจุบันมีปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพเป็นจำนวนมาก ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มทุนของสถาบันการเงินและกระทบกระเทือนต่อความสามารถในการให้สินเชื่อ ในภาคเศรษฐกิจ ฉะนั้น เพื่อให้สถาบันการเงินสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ สมควรแยกสินทรัพย์ ด้อยคุณภาพออกมาแล้วขายหรือโอนให้แก่นิติบุคคลอื่นเพื่อบริหารสินทรัพย์นั้นต่อไป และเพื่อเป็นการ จูงใจให้มีการจัดตั้งนิติบุคคลดังกล่าว สมควรกำหนดให้ได้รับสิทธิประโยชน์ทางด้านค่าธรรมเนียมและภาษี บรรดาที่เกิดขึ้นจากการขายหรือการโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินมาให้นิติบุคคลรวมทั้งสิทธิประโยชน์ อื่นๆ จึงสมควรมีกฎหมายกำหนดสิทธิประโยชน์ที่นิติบุคคลนั้นจะได้รับ และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉิน ที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้” ทำให้เห็นได้ว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของสถาบันการเงินในกรณีเพื่อประโยชน์ ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ แม้มาตรา ๕ จะบัญญัติให้มีการโอนสินทรัพย์ ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ก็ไม่ได้มีผลเป็นการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ แต่อย่างใด เพราะในกรณีที่บริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บ และรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้นจากลูกหนี้ แม้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้ ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ก็ไม่ได้กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตาม มาตรา ๓๐๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือในกรณีที่ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ เป็นบุคคลอื่นที่มีชื่อเป็นผู้รับชำระหนี้เดิม มาตรา ๕ ก็บัญญัติให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ต้องบอกกล่าว การโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้อยู่แล้ว นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้

ดังนั้น พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ จึงไม่ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๓

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเอกฉันท์ จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติ  
การธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม  
พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนด  
บริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๓

นายกระมล ทองธรรมชาติ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

นายจิระ บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายปรีชา เฉลิมวณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายผัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายมานิต วิทยาเต็ม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายศักดิ์ เตชะชาญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุธี สุทธิสมบูรณ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

## คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘ - ๓๙/๒๕๕๗

วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ (บริษัท ไทยโอโซวอลล์ จำกัด ที่ ๑ และนายชาย โฆษะวิสุทธิ ที่ ๓) ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

เรื่อง ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ (บริษัท โรตพลาส จำกัด ที่ ๑ กับพวก รวม ๓ ราย) ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ ในคดีหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๔ และ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ รวม ๒ คำร้อง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ โดยมีข้อเท็จจริง สรุปได้ดังนี้

๑. คำร้องที่หนึ่ง บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ ยื่นคำฟ้อง บริษัท ไทยโอโซวอลล์ จำกัด ที่ ๑ บริษัท โฆษะโสถดิ่ง จำกัด ที่ ๒ และนายชาย โฆษะวิสุทธิ ที่ ๓ ลูกหนี้ ต่อศาลล้มละลายกลาง เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ เป็นคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ ขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาด และพิพากษาให้ลูกหนี้ทั้งสามเป็นบุคคลล้มละลาย

ข้อเท็จจริงตามคำฟ้อง สรุปได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ และวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีกับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขาสาหร่ายทิพย์ - สุขุมวิท เจ้าหนี้เดิม ในวงเงิน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และในวงเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามลำดับ ตกลงเสียดอกเบี้ยในอัตรา MINIMUM OVERDRAFT RATE ต่อปี มีกำหนดชำระคืนให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ และภายในวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ ตามลำดับ โดยมีลูกหนี้ที่ ๒ ลูกหนี้ที่ ๓ และนายเชษฐ โฆษะวิสุทธิ ทำสัญญาค้ำประกันหนี้ เบิกเงินเกินบัญชี และยอมผูกพันในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ที่ ๑ นอกจากนี้ ลูกหนี้ที่ ๒ ยังได้

ทำหนังสือสัญญาจ้างงานที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง ไว้กับธนาคารฯ เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ เป็นจำนวนเงิน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมาลูกหนี้ที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญาทั้งสองวงเงินดังกล่าว ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ (เจ้าหนี้เดิม) ได้ติดตามทวงถามลูกหนี้ทั้งสามให้ชำระหนี้แล้ว แต่ลูกหนี้ทั้งสามเพิกเฉย ธนาคารฯ จึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ บอกลีกสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีกับลูกหนี้ที่ ๑ โดยให้ลูกหนี้ที่ ๑ และลูกหนี้ที่ ๓ ชำระหนี้ และบอกกล่าวบังคับจ้างไปยังลูกหนี้ที่ ๒

เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๓ บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ สิทธิเรียกร้อง ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นทั้งหมดจากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ ซึ่งรวมถึงสินเชื่อหรือหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามด้วย ต่อมาเมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๓ บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ ได้รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ สิทธิเรียกร้อง ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นทั้งหมดจากบริษัทเงินทุน ธนชาติ ฯ ซึ่งรวมถึงสินเชื่อหรือหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามด้วย และเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๔ บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ ฯ ได้มีหนังสือทวงถามถึงลูกหนี้ทั้งสามให้ชำระหนี้อีกครั้งหนึ่ง แต่ลูกหนี้ทั้งสามเพิกเฉยไม่ชำระหนี้ โดยลูกหนี้ทั้งสามยังคงมีหนี้ค้างชำระเจ้าหนี้ (โจทก์) รวมเป็นเงิน ๓๓,๒๓๕,๓๕๕.๐๗ บาท เจ้าหนี้ (โจทก์) ได้ประเมินราคาทรัพย์สินที่จำนองไว้ทั้งสิ้นเป็นเงิน ๔,๓๒๐,๐๐๐ บาท เมื่อหักหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามแล้ว ลูกหนี้ทั้งสามยังคงเป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์เป็นเงินจำนวน ๒๘,๙๑๕,๓๕๕.๐๗ บาท

บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ ฯ (เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์) เห็นว่า ได้มีหนังสือทวงถามถึงลูกหนี้ทั้งสามแล้วสองครั้ง มีระยะเวลาห่างกันไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ลูกหนี้ทั้งสามได้รับหนังสือทวงถามสองครั้งดังกล่าวโดยชอบแล้ว แต่เพิกเฉย และจากการตรวจสอบทรัพย์สิน ไม่ปรากฏว่าลูกหนี้ทั้งสามมีทรัพย์สินอื่นใด นอกจากทรัพย์สินจำนองที่จะพึงยึดมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้ จึงขอให้ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาด และมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ทั้งสามเป็นบุคคลล้มละลาย

๒. คำร้องที่สอง บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ ยื่นคำฟ้องบริษัท โรโตพลาส จำกัด ที่ ๑ นายชาย โฆษะวิสุทธิ ที่ ๒ และนายเอกลักษณ์ บัวทอง ที่ ๓ ลูกหนี้ ต่อศาลล้มละลายกลาง เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๔ เป็นคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๔๔ ขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด และพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย



ข้อเท็จจริงตามคำฟ้อง สรุปได้ว่า ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ขอสินเชื่อประเภทหนี้เบิกเงินเกินบัญชี หนี้เงินกู้ หนี้เงินกู้กิจการวิเทศธนกิจ และหนังสือรับรอง (การขอให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกัน) กับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขาสาหร่ายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท เจ้าหนี้เดิม ดังนี้

๒.๑ กรณีหนี้เบิกเงินเกินบัญชี ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำหนังสือสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีกับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ วงเงิน ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๘ โดยตกลงใช้บัญชีกระแสรายวัน เลขที่ ๐๑๒-๑-๐๒๓๘๗-๓ สาขาสาหร่ายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท เป็นบัญชีแห่งหนี้ ตกลงเสียดอกเบี้ยทบต้นในอัตราเท่ากับอัตราดอกเบี้ย เอ็ม แอล อาร์ ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีลูกหนี้ที่ ๒ ได้ยอมตนเข้าทำสัญญาค้ำประกันและยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ที่ ๑

หลังจากทำหนังสือสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีแล้ว ลูกหนี้ที่ ๑ ได้เดินสะพัดทางบัญชีเรื่อยมา แต่เนื่องจากการสั่งจ่ายเงินจากบัญชีมากกว่านำเงินเข้าชำระหนี้เพื่อหักทอนบัญชีทำให้บัญชีเงินฝากกระแสรายวันของลูกหนี้ที่ ๑ มียอดเป็นลูกหนี้เรื่อยมา ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ จึงได้มีหนังสือบอกเลิกสัญญา และบอกกล่าวบังคับจำนองไปยังลูกหนี้ที่ ๑ และลูกหนี้ที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ โดยในวันดังกล่าว ลูกหนี้ที่ ๑ เป็นหนี้เบิกเงินเกินบัญชีต้นเงินพร้อมดอกเบี้ย จำนวน ๕,๘๕๔,๕๑๘.๘๗ บาท และเป็นหนี้ดอกเบี้ยค้างชำระทั้งหนี้ส่วนที่อยู่ในวงเงินและหนี้ส่วนที่เกินวงเงิน ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๒ ถึงวันฟ้อง (วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๔) เป็นเงินจำนวน ๒,๓๕๘,๖๑๘.๐๕ บาท รวมต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยหนี้เบิกเงินเกินบัญชีถึงวันฟ้องเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑๒,๒๑๓,๑๓๖.๕๖ บาท

๒.๒ กรณีหนี้เงินกู้ ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำหนังสือสัญญากู้เงินจากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒ ฉบับ ฉบับที่หนึ่ง ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๓๘ เป็นเงิน ๗,๕๐๐,๐๐๐ บาท ฉบับที่สอง ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๑ เป็นเงิน ๒๐,๓๐๐,๐๐๐ บาท (แต่ต่อมาขอเบิกใช้เงินกู้เพียงจำนวน ๗,๒๕๗,๐๓๖.๕๑ บาท) โดยตกลงเสียดอกเบี้ยให้แก่ธนาคารฯ ในอัตราเท่ากับอัตราดอกเบี้ย เอ็ม แอล อาร์ ของธนาคารกรุงเทพ ฯ สัญญาฉบับที่หนึ่ง มีลูกหนี้ที่ ๒ ยอมตนเข้าทำสัญญาค้ำประกันและยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ที่ ๑ ส่วนสัญญาฉบับที่สอง มีลูกหนี้ที่ ๒ และลูกหนี้ที่ ๓ ทำสัญญาค้ำประกันและยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ที่ ๑

หลังจากทำหนังสือสัญญากู้เงินแล้ว ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ผ่อนชำระหนี้ให้แก่ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ หลายครั้ง แต่ยังคงชำระหนี้ไม่หมด จนถึงวันฟ้อง (วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๔) ปรากฏว่า ลูกหนี้ที่ ๑ เป็นหนี้ตามสัญญากู้เงินฉบับที่หนึ่ง รวมต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยเป็นเงิน ๑๑,๒๓๖,๔๕๐.๕๒ บาท และเป็นหนี้ตามสัญญากู้เงินฉบับที่สอง รวมต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยเป็นเงิน ๑๑,๖๔๕,๒๒๓.๘๗ บาท

๒.๓ กรณีหนี้เงินกู้กิจการวิเทศธนกิจ ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำหนังสือสัญญากู้เงินกิจการวิเทศธนกิจ เป็นหลักฐานให้ไว้แก่ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ๗ เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๘ เพื่อใช้ในการพัฒนาที่ดินและชำระค่าเครื่องจักร เป็นเงินสกุลเหรียญสหรัฐอเมริกา จำนวน US \$ ๕๐๐,๐๐๐ โดยยินยอมเสียดอกเบี้ยสำหรับต้นเงินกู้ให้แก่ธนาคาร ๗ ในอัตราเท่ากับอัตราดอกเบี้ย SIBOR บวกเพิ่มอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๑ เป็นต้นไป โดยมีลูกหนี้ที่ ๒ ยอมตนเข้าทำสัญญาค้ำประกันและยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ที่ ๑ และในการขอเบิกรับเงินกู้ ลูกหนี้ที่ ๑ จะต้องออกตั๋วสัญญาใช้เงินให้แก่ธนาคารฯ ปรากฏว่า เมื่อตั๋วสัญญาใช้เงินครบกำหนดชำระหนี้ ลูกหนี้ที่ ๑ ไม่สามารถชำระหนี้คืนให้แก่ธนาคารฯ ได้ จึงได้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินและชำระหนี้คืนให้แก่ธนาคารฯ หลายครั้ง ครั้งสุดท้าย คงค้างชำระหนี้ตามตั๋วสัญญาใช้เงิน ซึ่งครบกำหนด วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๑ จำนวน US \$ ๒๗๗,๗๗๗.๘๐ ธนาคารฯ ได้เปลี่ยนแปลงเป็นเงินสกุลบาท เป็นเงินจำนวน ๑๑,๓๖๑,๑๒๒.๐๒ บาท ส่วนดอกเบี้ยค้างชำระตั้งแต่วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๔๑ นับถึงวันฟ้อง (วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๕) เป็นเงินจำนวน ๕,๔๖๐,๑๑๓.๐๔ บาท รวมเป็นหนี้ต้นเงินพร้อมดอกเบี้ย จำนวน ๑๖,๘๒๑,๒๒๕.๐๖ บาท

๒.๔ กรณีหนี้ตามหนังสือค้ำประกัน (การขอให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกัน) ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำหนังสือรับรองขอให้ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ๗ ออกหนังสือค้ำประกันลูกหนี้ที่ ๑ ต่อบุคคลหรือนิติบุคคลต่างๆ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๑ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้นไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ถ้าลูกหนี้ที่ ๑ และหรือบุคคลหรือนิติบุคคลไม่ปฏิบัติตามสัญญาหรือเงื่อนไขที่ขอให้ธนาคารฯ ค้ำประกัน ธนาคารฯ จะต้องรับผิดชอบชดใช้เงินให้แก่เจ้าหนี้ และถ้าธนาคารฯ ได้ใช้เงินแก่เจ้าหนี้ไปตามภาระค้ำประกัน หรือธนาคารได้รับความเสียหายใดๆ อันเกิดจากการออกหนังสือค้ำประกันดังกล่าว ลูกหนี้ที่ ๑ ตกลงยินยอมชดใช้เงินตามจำนวนที่ธนาคารฯ ได้ชดใช้เงินแทนไป หรือตามจำนวนที่ธนาคารฯ ได้รับความเสียหาย จนครบถ้วนพร้อมทั้งดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บได้ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนดในขณะนั้น นับแต่วันที่ธนาคารฯ ได้ชดใช้เงินแทน หรือนับแต่วันที่ธนาคารฯ ได้รับความเสียหาย จนกว่าธนาคารฯ จะได้รับชำระหนี้ครบถ้วน ในการทำหนังสือรับรองดังกล่าว มีลูกหนี้ที่ ๒ และลูกหนี้ที่ ๓ ยอมตนเข้าทำสัญญาค้ำประกันและยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ที่ ๑

หลังจากทำหนังสือรับรองแล้ว ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ๗ ได้ทำหนังสือค้ำประกันลูกหนี้ที่ ๑ ต่อบริษัท ไทยโพลีเอทธิลิน จำกัด และหรือบริษัท ไทยโพลีโพรลีน จำกัด และหรือบริษัท เคมีภัณฑ์สยาม จำกัด ในการสั่งซื้อสินค้า และหรือในวงเงินไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยสัญญามีผลใช้บังคับ

ตั้งแต่วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ ถึงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ต่อมาลูกหนี้ที่ ๑ ผิดสัญญา การซื้อขายสินค้า และหรือจ้างทำของต่อบริษัทคู่สัญญา ธนาคารฯ ได้ชำระเงินแทนลูกหนี้ที่ ๑ ให้แก่ บริษัทคู่สัญญา เป็นเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๑ หลังจากธนาคารฯ ได้ชำระหนี้แทนไปแล้ว ลูกหนี้ที่ ๑ มิได้ชำระเงินจำนวนดังกล่าวคืนให้แก่ธนาคารฯ และเมื่อคิดดอกเบี้ย ค้างชำระตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๑ ถึงวันฟ้อง (วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๔) จำนวน ๕๒๔,๑๖๕.๓๕ บาท รวมเป็นหนี้ต้นเงินพร้อมดอกเบี้ย เป็นเงิน ๑,๕๒๔,๑๖๕.๓๕ บาท

หนี้ตามสัญญาเบิกเงินเกินบัญชี สัญญากู้เงิน สัญญากู้เงินกิจการวิเทศธนกิจ และหนี้ตาม หนังสือรับรอง (การขอให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกัน) ของลูกหนี้ที่ ๑ ดังกล่าว เมื่อคิดยอดหนี้ ถึงวันฟ้อง (วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๔) พร้อมดอกเบี้ย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕๓,๔๘๔,๖๐๒.๒๐ บาท

เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๓ บริษัทเงินทุน ธนาชาติ จำกัด (มหาชน) ได้ทำสัญญาซื้อ หนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อรายได้จากธนาคารดีบีเอส ไทยท努ฯ ซึ่งเป็นเจ้าหนี้สินทรัพย์ด้วยคุณภาพภายใต้ ข้อกำหนดของสัญญาดังกล่าว ธนาคารฯ ตกลงโอนสิทธิของตนให้บริษัทเงินทุน ธนาชาติฯ หรือ นิติบุคคลที่เหมาะสมรายหนึ่งหรือหลายราย ซึ่งได้รับโอนสิทธิภายใต้สัญญารับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ ด้วยคุณภาพจากบริษัทเงินทุน ธนาชาติฯ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ต่อมาเมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๓ บริษัทเงินทุน ธนาชาติฯ ได้ทำสัญญาโอนสิทธิในการรับซื้อหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อรายได้ให้แก่ บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด (เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์) โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๓ เป็นต้นไป เป็นผลให้บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ฯ ได้รับไปซึ่งสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และ สิทธิเรียกร้องต่างๆ ในสินทรัพย์ด้วยคุณภาพและหลักประกันของสินทรัพย์ดังกล่าว รวมทั้งสิทธิจำนอง สิทธิจำนำ ค้ำประกันที่มีต่อธนาคารดีบีเอส ไทยท努ฯ (เจ้าหนี้เดิม) ดังนั้น เมื่อธนาคารดีบีเอส ไทยท努ฯ ได้โอนสิทธิเรียกร้องในสัญญาสินเชื่อทั้งหมดของลูกหนี้ทั้งสามในคดีนี้ให้แก่บริษัท บริหาร สินทรัพย์แม็กซ์ฯ ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ แล้ว สิทธิเรียกร้องใน สัญญาสินเชื่อของลูกหนี้ทั้งสามที่มีต่อธนาคารดีบีเอส ไทยท努ฯ จึงตกแก่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์โดยผล ของกฎหมาย

เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้มีหนังสือทวงถามให้ลูกหนี้ทั้งสามชำระหนี้แล้ว ๒ ครั้ง มีระยะเวลาห่างกัน ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน แต่ลูกหนี้เพิกเฉย เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ เห็นว่า ลูกหนี้ทั้งสามเป็นหนี้ผู้เป็นโจทก์จำนวน แน่นนอนและหนี้ถึงกำหนดแล้ว โดยลูกหนี้ที่ ๑ เป็นนิติบุคคล เป็นหนี้จำนวนไม่น้อยกว่า สองล้านบาท ลูกหนี้ที่ ๒ และลูกหนี้ที่ ๓ เป็นบุคคลธรรมดา เป็นหนี้จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาท

จึงขอให้ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาดและพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย โดยเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้ตราค่าหลักประกันของลูกหนี้ที่ ๑ และลูกหนี้ที่ ๒ ที่เป็นที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างที่จดทะเบียนจำนองไว้ เป็นเงินจำนวน ๘,๒๒๔,๒๑๖ บาท เมื่อนำมาหักกับจำนวนหนี้ที่ลูกหนี้ที่ ๑ ลูกหนี้ที่ ๒ และลูกหนี้ที่ ๓ เป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ จำนวน ๕๓,๔๘๔,๖๐๒.๒๐ บาท แล้ว คงเหลือหนี้อีกจำนวน ๔๕,๒๖๐,๓๘๖.๒๐ บาท

ตามคำให้การของลูกหนี้ที่ ๑ และลูกหนี้ที่ ๓ ในคำร้องที่หนึ่ง และลูกหนี้ทั้งสามในคำร้องที่สอง ได้ความสรุปเหมือนกันว่า ลูกหนี้ (ผู้ร้อง) ให้การปฏิเสธฟ้องของเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์และต่อสู้ว่าหนี้ของโจทก์ยังกำหนดจำนวนได้ไม่แน่นอน ลูกหนี้ทั้งสามยังมีความสามารถชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้ครบถ้วน ไม่สมควรที่จะถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดและไม่สมควรที่จะถูกสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลาย นอกจากนั้นตามคำร้อง (โต้แย้ง) ที่ลูกหนี้ (ผู้ร้อง) ยื่นต่อศาลล้มละลายกลาง ทั้งสองคำร้อง ก็ได้ความสรุปเหมือนกัน โดยผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ที่กำหนดให้รับโอนหนี้มาโดยไม่ต้องบอกกล่าวแก่ลูกหนี้ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จำกัดสิทธิของลูกหนี้ในฐานะที่ลูกหนี้มีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญและตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ ซึ่งมีอยู่ก่อนแล้วทั้งยังเป็นบทบัญญัติที่ตราขึ้นและมีผลใช้บังคับภายหลังจากมรดคดีนี้เกิดขึ้นแล้ว และเป็นกฎหมายที่มุ่งใช้เฉพาะกับลูกหนี้ในคดีนี้ มิได้ใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ทำให้ลูกหนี้ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายไม่เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ถือว่าเป็นกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และมาตรา ๒๗๑ เป็นกรณีที่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ จึงขอให้ศาลงดการพิจารณาและพิพากษาไว้ชั่วคราว และส่งคำให้การที่ได้โต้แย้งไว้ พร้อมทั้งคำร้องของลูกหนี้ (ผู้ร้อง) ไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งพระราชกำหนดดังกล่าวเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดต่อรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น หรือไม่

ศาลล้มละลายกลางจึงขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งความเห็นของลูกหนี้ตามคำร้องทั้งสองให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้รับคำร้องทั้งสองไว้ดำเนินการและรับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และเนื่องจากคำร้องทั้งสองมีประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยอย่างเดียวกัน จึงให้รวมพิจารณาเข้าด้วยกันและวินิจฉัยไปพร้อมกัน

### ประเด็นพิจารณาและคำวินิจฉัย

ตามคำร้องทั้งสองคำร้องนี้ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่ขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗

ประเด็นเบื้องต้นที่จะต้องวินิจฉัยมีว่าจะวินิจฉัยประเด็นตามคำร้องอย่างไร เพราะผู้ร้องไม่ได้ระบุบทบัญญัติของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ว่า มาตราใด ที่ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗

พิจารณาประเด็นนี้แล้ว เห็นว่า คำบรรยายโต้แย้งของผู้ร้องที่กล่าวถึงเรื่องการรับโอนหนี้มาโดยมิต้องบอกกล่าวแก่ลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทำให้เข้าใจได้ว่าหมายถึง บทบัญญัติมาตรา ๓๘ ตี แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑

ดังนั้น จึงมีประเด็นพิจารณาตามคำร้อง ๓ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ หรือไม่

ประเด็นที่ ๒ พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

ประเด็นที่ ๓ พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

ในการพิจารณาประเด็นที่ ๑ ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัด

หรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ หรือไม่ นั้น เห็นว่า ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย เพราะรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ประกอบมาตรา ๖ ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเฉพาะ กรณีที่มีการโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ เท่านั้น มิได้ให้อำนาจพิจารณาวินิจฉัยกรณีที่มีการโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายในระดับเดียวกัน แต่อย่างไรก็ดี ประเด็นตามคำร้องดังกล่าวจึงไม่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่จะวินิจฉัย

ในการพิจารณาประเด็นที่ ๒ ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่ และประเด็นที่ ๓ ว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่ นั้น เห็นว่ารัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ เป็นบทบัญญัติทั่วไป ที่รับรองความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญเองโดยตัวบทมาตรานี้มิได้มีข้อความใดที่รับรองสิทธิเสรีภาพหรือให้อำนาจใดๆ แก่บุคคลหรือองค์กรอันจะนำมาอ้างได้ว่า บทบัญญัติใดของกฎหมายใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ นี้ได้ในทำนองเดียวกัน รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติหลักการทั่วไปที่รับรองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งหมายถึงการรับรองสิทธิและเสรีภาพที่ได้มีการบัญญัติในมาตราต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่ตัวบทมาตรานี้มิได้มีข้อความใดที่รับรองสิทธิและเสรีภาพหรือให้อำนาจใดๆ แก่บุคคลหรือองค์กร จะนำมาอ้างได้ว่า บทบัญญัติใด ของกฎหมายใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ นี้ได้

ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติหลักการที่รับรองให้บุคคลสามารถอ้างเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ กรณีถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ในเรื่องนั้นๆ แต่ไม่อาจนำมาอ้างว่า บทบัญญัติใด ของกฎหมายใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ นี้ได้

นอกจากนั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๕๕ วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๘ ตรี ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐

รวมทั้งได้มีคำวินิจฉัยที่ ๔๐/๒๕๕๕ วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐

ดังนั้น จึงไม่ต้องวินิจฉัยประเด็นที่ ๒ ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ และไม่ต้องวินิจฉัยประเด็นที่ ๓ ที่ว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

จึงควรมีประเด็นตามคำร้อง ที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยเพียงว่า

๑) พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่ และ

๒) พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่

มาตรา ๓๘ ตี ของพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติว่า “การโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงินต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้ ทั้งนี้ การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

พิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๓๘ ตี ของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เป็นการบัญญัติถึงวิธีการโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดหรือบางส่วนให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน มิได้เป็นการละเมิดสิทธิของผู้ร้องซึ่งเป็นลูกหนี้แต่อย่างใด เพราะลูกหนี้เคยมีสิทธิต่อเจ้าหนี้เก่าอย่างใด ลูกหนี้ก็ยังมีสิทธิที่จะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับเจ้าหนี้ใหม่ได้ทุกประการ

ส่วนมาตรา ๕ ของพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งบัญญัติว่า “ในการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ หากบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าว

เป็นอันชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ให้ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่เก็บรักษาบัญชีและรายชื่อลูกหนี้ตามสินทรัพย์ที่โอนไปแล้วนั้นไว้เป็นบัญชีเฉพาะ และให้ลูกหนี้มีสิทธิตรวจดูบัญชีรายชื่อของตนได้

ในกรณีที่ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้เป็นบุคคลอื่นที่มีใช้ผู้รับชำระหนี้เดิมให้บริษัทบริหารสินทรัพย์บอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้

ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะรักษาความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน และหากปล่อยเนิ่นช้าอาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ในการรับโอนสินทรัพย์ที่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย การบอกกล่าวการโอนตามวรรคสามอาจกระทำโดยประกาศรายการพร้อมรายละเอียดตามสมควรในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน และให้ถือว่าเป็นการบอกกล่าวการโอนตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

พิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๕ ของพระราชกำหนดดังกล่าว ซึ่งบัญญัติเกี่ยวกับการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ มิได้เป็นการละเมิดสิทธิของผู้ร้องซึ่งเป็นลูกหนี้แต่อย่างใด เพราะลูกหนี้เคยมีสิทธิต่อเจ้าหนี้เก่าอย่างใด ลูกหนี้ก็ยังมีสิทธิที่จะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับเจ้าหนี้ใหม่ได้ทุกประการ

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค” แต่เนื่องจากไม่มีกฎหมายบัญญัติขอบข่ายสิทธิของผู้บริโภคตามรัฐธรรมนูญมาตรานี้ไว้อย่างแน่ชัด จึงต้องอาศัยบทบัญญัติของกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคที่มีอยู่แล้วเป็นแนวในการวินิจฉัย คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งเป็นผู้ซื้อหรือได้รับบริการจากการประกอบธุรกิจมิให้ถูกเอาเปรียบอย่างไม่เป็นธรรมจากผู้ประกอบธุรกิจ ด้วยการโฆษณาหรือทำให้ผู้บริโภคเข้าใจผิดในคุณภาพของสินค้าหรือบริการที่ถูกโฆษณาคุณภาพเกินความเป็นจริง



แต่ในกรณีตามคำร้องนี้ เจ้าหนี้ซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการมิได้กระทำการใดๆ ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็น ผู้บริโภคเข้าใจผิดในการทำงานของบริษัทบริหารสินทรัพย์แม็กซ์ฯ ซึ่งรับโอนสิทธิเรียกร้องต่างๆ มาจาก เจ้าหนี้เดิมของลูกหนี้โดยชอบ

ดังนั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้ผู้ร้องจะอ้างว่าทบทวนสัญญาของกฎหมายทั้งสองมาตราดังกล่าว ทำให้ผู้ร้องในฐานะลูกหนี้จะต้องถูกสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดและพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย และ สูญเสียสิทธิในการจัดการทรัพย์สินของตนที่ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดและถูกศาลพิพากษาให้เป็น บุคคลล้มละลายในที่สุดอันจะทำให้ผู้ร้องไม่สามารถไปกู้เงินจากสถาบันการเงินอื่นได้อีก แต่ก็เป็นการโต้แย้ง ที่ฟังไม่ขึ้นเพราะการสูญเสียสิทธิในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในกรณีตามคำร้องนี้ เป็นกรณีที่เกิดจาก คำพิพากษาของศาลล้มละลาย ซึ่งพิพากษาตามหลักฐานที่เจ้าหนี้นำเสนอต่อศาลว่า ลูกหนี้มีหนี้สิน ล้นพ้นตัวเข้าเงื่อนไขของกฎหมายว่าด้วยล้มละลายที่ศาลจะสั่งให้พิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด และ พิพากษาให้ลูกหนี้เป็นบุคคลล้มละลาย หรือไม่ ซึ่งหากศาลล้มละลายจะมีคำพิพากษาดังกล่าวฟ้องของ เจ้าหนี้ซึ่งเป็นโจทก์ก็แสดงว่าลูกหนี้มีภาระหนี้สินที่เข้าเงื่อนไขของกฎหมายอันเป็นความผิดของลูกหนี้เอง มิใช่เกิดจากบทบัญญัติของกฎหมายทั้งสองมาตราที่ผู้ร้องอ้างว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ แต่อย่างใด

ดังนั้น อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗

ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

## คำวินิจฉัยของ นายจิระ บุญพอนสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘ - ๓๙/๒๕๕๗

วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ๑๔๒๒/๒๕๕๔ และคดีหมายเลขดำที่ ๘๕๕/๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

สืบเนื่องจากบริษัทบริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ยื่นฟ้องต่อศาลล้มละลายกลาง ตามคดีหมายเลขดำที่ ๑๔๒๒/๒๕๕๔ และคดีหมายเลขดำที่ ๘๕๕/๒๕๕๔ ขอให้ศาลล้มละลายกลาง สั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้ทั้งสองสำนวนในคดีดังกล่าวเด็ดขาด และพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลายต่อไป ลูกหนี้ทั้งสองสำนวนในคดีดังกล่าวให้การต่อสู้คดี และยื่นคำร้องขอให้ศาลล้มละลายกลางส่งปัญหา ข้อกฎหมายให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ดังนี้

ลูกหนี้ที่ ๑ และลูกหนี้ที่ ๓ ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๔๒๒/๒๕๕๔ ยื่นคำร้องว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ที่กำหนดให้รับโอนหนี้มาโดยมิต้อง บอกกล่าวแก่ลูกหนี้โดยอาศัยบทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทกฎหมายที่จำกัดสิทธิของลูกหนี้ในฐานะที่ลูกหนี้ มีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญและตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ ซึ่งมีอยู่ก่อนแล้ว ทั้งบทกฎหมายดังกล่าวได้ตราขึ้นและมีผลใช้บังคับภายหลังจากมูลหนี้คดีนี้เกิดขึ้นแล้ว และเป็นกฎหมายที่มุ่งใช้เฉพาะลูกหนี้ มิได้ใช้บังคับแก่บุคคลโดยทั่วไป ทำให้ลูกหนี้ได้รับความคุ้มครอง ตามกฎหมายไม่เท่าเทียมกันกับบุคคลทั่วไป ถือว่าเป็นกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ ขอให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดดังกล่าวเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดต่อรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น หรือไม่

ลูกหนี้ทั้งสามในคดีหมายเลขดำที่ ๘๕๕/๒๕๕๔ ยื่นคำร้องว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนดบริษัท บริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จำกัดสิทธิของจำเลยในฐานะ ลูกหนี้ที่มีสิทธิจะได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ ซึ่งมีอยู่ก่อนแล้ว

ทั้งยังเป็นบทบัญญัติที่ตราขึ้นและมีผลใช้บังคับภายหลังจากมูลคดีนี้เกิดขึ้นแล้ว และเป็นกฎหมายที่มุ่งใช้เฉพาะลูกหนี้ทั้งสาม มิได้ใช้บังคับแก่บุคคลโดยทั่วไป ทำให้ลูกหนี้ได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายไม่เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป นับได้ว่าเป็นกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดดังกล่าวเป็นกฎหมายที่ขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดต่อรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้นหรือไม่

ความละเอียดของคำคู่ความตลอดจนความละเอียดของข้ออ้างของลูกหนี้ทั้งสองสำนวนปรากฏตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ (คำวินิจฉัยกลาง) แล้ว

ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ทั้งสองสำนวนให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

เนื่องจากปัญหาที่คู่ศาลรัฐธรรมนูญทั้งสองสำนวนเป็นอย่างเดียวกัน และคู่ความในคดีบางฝ่ายเป็นคู่ความเดียวกัน ศาลรัฐธรรมนูญจึงพิจารณาและวินิจฉัยรวมกันไป

เพื่อความชัดเจนในการพิจารณาวินิจฉัย ได้จำแนกประเด็นโต้แย้งของฝ่ายลูกหนี้ได้ดังนี้

(๑) พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ หรือไม่

(๒) พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

พิเคราะห์แล้วสำหรับปัญหาตาม (๑) ที่ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ หรือไม่ นั้น เป็นการอ้างความขัดกันของกฎหมายระดับเดียวกัน ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่จะวินิจฉัย

สำหรับปัญหาตามข้อ (๒) ที่ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัด หรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่ ในส่วนนี้ได้เคยมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเป็นบรรทัดฐานแล้วบางกรณี จึงไม่ต้องวินิจฉัยซ้ำ ดังนี้

คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๕๕ วินิจฉัยว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๘ ตี ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐

คำวินิจฉัยที่ ๔๐/๒๕๕๕ วินิจฉัยว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐

ส่วนที่อ้างว่ามีการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๘ ด้วยนั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือ ข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้” ซึ่งเป็นบทบัญญัติถึงผล ของบทบัญญัติที่ขัดรัฐธรรมนูญแล้วว่ามีผลอย่างไรเท่านั้น ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพ ของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้” เห็นว่าบทบัญญัติที่ยกขึ้นอ้างว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ ไม่เกี่ยวกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือสิทธิและเสรีภาพของบุคคลแต่อย่างใด

คงเหลือประเด็นที่ต้องพิจารณาว่าพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ กับพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือ แยกต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่

**บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง**

**รัฐธรรมนูญ**

“มาตรา ๕๗ สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มืองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค”

**พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑**

“มาตรา ๓๘ ตริ การโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้ทั้งนี้ การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

**พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑**

“มาตรา ๕ ในการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ หากบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ให้ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่เก็บรักษาบัญชีและรายชื่อลูกหนี้ตามสินทรัพย์ที่โอนไปแล้วนั้นไว้เป็นบัญชีเฉพาะ และให้ลูกหนี้มีสิทธิตรวจดูบัญชีรายชื่อของตนได้

ในกรณีที่ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้เป็นบุคคลอื่นที่มีใช้ผู้รับชำระหนี้เดิม ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์บอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้

ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะรักษาความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน และหากปล่อยเนิ่นช้าอาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ในการรับโอนสินทรัพย์ที่ได้รับความเห็นชอบจากราชการแห่งประเทศไทย การบอกกล่าวการโอนตามวรรคสามอาจกระทำโดยประกาศรายการพร้อม

รายละเอียดตามสมควรในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน และให้ถือว่าเป็นการบอกกล่าวการโอนตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

พิเคราะห์แล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ เป็นบทบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคตามที่ต้องมีกฎหมายบัญญัติรองรับ แต่กฎหมายที่มีอยู่ในขณะนี้ได้แก่พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจการค้าพึงให้ความเป็นธรรมตามสมควรแก่ผู้บริโภค ทั้งกำหนดมาตรการการตรวจตราดูแลเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ส่วนพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ฯ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ฯ ที่จำเลยยกขึ้นอ้างว่ามีบทบัญญัติขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ นั้น เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นโดยมีมาตรการที่รัฐดำเนินการเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ อันเป็นกรณีฉุกเฉินจำเป็นต้องกระทำ ซึ่งเป็นคนละเรื่องกับกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ จึงไม่มีกรณีขัดหรือแย้งกันแต่อย่างใด

อาศัยเหตุดังได้พิจารณาма จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ กับพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗

นายจิระ บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

## คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงมณีชัย ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘ - ๓๙/๒๕๕๗

วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๔ และ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชกำหนด ฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗

ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๔ และ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ รวม ๒ คำร้อง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔

๑) คำร้องที่หนึ่ง บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ ยื่นคำฟ้อง บริษัท ไทยไอโซวอลล์ จำกัด ที่ ๑ บริษัท โฆษะโฮลดิ้ง จำกัด ที่ ๒ และนายชาย โฆษะวิสุทธิ ที่ ๓ ลูกหนี้ เป็นจำเลยต่อศาลล้มละลายกลาง ขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาด และพิพากษาให้ลูกหนี้ทั้งสามเป็นบุคคลล้มละลาย ตามคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔

ข้อเท็จจริงตามคำฟ้อง ได้ความว่า เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ และวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีกับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขาสาหร่ายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท เจ้าหนี้เดิม ในวงเงิน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามลำดับ มีกำหนดชำระคืนให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ และภายในวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ ตามลำดับ โดยมีลูกหนี้ที่ ๒ ลูกหนี้ที่ ๓ และนายเชษฐ โฆษะวิสุทธิ ทำสัญญาค้ำประกันหนี้เบิกเงินเกินบัญชีและยอมผูกพันเป็นลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ที่ ๑ นอกจากนี้ ลูกหนี้ที่ ๒ ยังได้ทำสัญญาจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างไว้กับธนาคารฯ เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ เป็นจำนวนเงิน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมาลูกหนี้ที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญาทั้งสองวงเงินดังกล่าว ธนาคารดีบีเอส

ไทยท努 ๆ (เจ้าหนี้เดิม) ได้ติดตามทวงถามลูกหนี้ทั้งสามให้ชำระหนี้ แต่ลูกหนี้ทั้งสามเพิกเฉย ธนาคารฯ จึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ บอกลีกสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีกับลูกหนี้ที่ ๑ โดยให้ลูกหนี้ที่ ๑ และลูกหนี้ที่ ๓ ชำระหนี้และบอกกล่าวบังคับจำนองไปยังลูกหนี้ที่ ๒

ต่อมา วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ สิทธิเรียกร้อง ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นทั้งหมด จากธนาคาร ดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) ซึ่งรวมถึงสินเชื่อหรือหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามด้วย ต่อมาวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๓ บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด (เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์) ได้รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ สิทธิเรียกร้อง ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นทั้งหมดจากบริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ซึ่งรวมถึงสินเชื่อหรือหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามด้วย และเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔ บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด ได้มีหนังสือทวงถามถึงลูกหนี้ทั้งสามให้ชำระหนี้อีกครั้งหนึ่ง แต่ลูกหนี้ทั้งสามเพิกเฉยไม่ชำระหนี้บริษัท จึงยื่นฟ้องต่อศาลล้มละลายกลาง ขอให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาด และมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ทั้งสามเป็นบุคคลล้มละลาย โดยลูกหนี้ทั้งสามยังมีหนี้ค้างชำระเจ้าหนี้ รวมเป็นเงิน ๓๓,๒๓๕,๓๕๘.๐๗ บาท เจ้าหนี้ได้ประเมินราคาทรัพย์สินที่จำนองไว้ทั้งสิ้นเป็นเงิน ๔,๓๒๐,๐๐๐ บาท เมื่อหักหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามแล้ว ลูกหนี้ทั้งสามยังคงเป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ เป็นเงินจำนวน ๒๘,๙๑๕,๓๕๘.๐๗ บาท

๒) คำร้องที่สอง บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ฟ้อง บริษัท โรโตพลาสติก จำกัด ที่ ๑ นายชาย โฆษะวิสุทธิ ที่ ๒ และนายเอกลักษณะ บัวทอง ที่ ๓ ลูกหนี้เป็นจำเลยต่อศาลล้มละลายกลาง ขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด และพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลายตามคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๔

ข้อเท็จจริงตามคำฟ้อง ได้ความว่า ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชี หนี้เงินกู้หนี้เงินกู้กิจการวิเทศธนกิจ และหนังสือรับรอง (การขอให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกัน) กับธนาคาร ดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขาสาหร่ายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท เจ้าหนี้เดิม โดยลูกหนี้ที่ ๒ และที่ ๓ เป็นผู้ค้ำประกันและยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม ดังนี้

(๑) กรณีหนี้เบิกเงินเกินบัญชี ลูกหนี้ที่ ๑ และลูกหนี้ที่ ๒ ร่วมกันเป็นหนี้เบิกเงินเกินบัญชี และดอกเบี้ยคิดถึงวันฟ้อง เป็นเงินทั้งสิ้น ๑๒,๒๕๓,๕๓๖.๕๖ บาท

(๒) กรณีหนี้เงินกู้ ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำหนังสือสัญญากู้เงินจากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒ ฉบับ ปรากฏว่า ลูกหนี้ที่ ๑ เป็นหนี้ตามสัญญากู้เงินฉบับที่หนึ่ง รวมต้นเงินและดอกเบี้ย เป็นเงิน ๑๑,๒๓๖,๕๕๐.๕๒ บาท และเป็นหนี้ตามสัญญากู้เงินฉบับที่สอง รวมต้นเงินและดอกเบี้ย เป็นเงิน ๑๑,๖๔๙,๒๒๓.๘๗ บาท



(๓) กรณีหนี้เงินกู้กิจการวิเทศธนกิจ ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำหนังสือสัญญากู้เงินกิจการวิเทศธนกิจ เป็นหลักฐานให้ไว้แก่ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๘ เป็นเงินสกุลเหรียญสหรัฐอเมริกา จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ เหรียญ โดยมีลูกหนี้ที่ ๒ ยอมตนเข้าทำสัญญา ค้ำประกันและยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ที่ ๑ ในการขอเบิกรับเงินกู้ ลูกหนี้ที่ ๑ จะต้องออก ตัวสัญญาใช้เงินให้แก่ธนาคาร ปรากฏว่า ลูกหนี้ที่ ๑ คงค้างชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงิน ซึ่งครบ กำหนดวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๑ จำนวน ๒๗๗,๗๗๗.๘๐ เหรียญ ธนาคารได้เปลี่ยนแปลงเป็น เงินสกุลบาท เป็นเงินจำนวน ๑๑,๓๖๑,๑๒๒.๐๒ บาท ส่วนดอกเบี้ยค้างชำระตั้งแต่วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๔๑ ถึงวันฟ้อง (วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๔) เป็นเงิน ๕,๔๖๐,๑๑๓.๐๔ บาท รวมเป็นหนี้ต้นเงิน และดอกเบี้ย จำนวน ๑๖,๘๒๑,๒๒๕.๐๖ บาท

(๔) กรณีหนี้ตามหนังสือค้ำประกัน (การขอให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกัน) ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำหนังสือรับรองขอให้ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) ออกหนังสือค้ำประกันลูกหนี้ที่ ๑ ต่อบุคคลหรือนิติบุคคลต่างๆ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๑ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้นไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ธนาคารฯ ได้ทำหนังสือค้ำประกันลูกหนี้ที่ ๑ ต่อบริษัทต่างๆ รวม ๓ บริษัท ในการสั่งซื้อสินค้าและหรือในวงเงินไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยสัญญามีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ ถึงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ต่อมาลูกหนี้ที่ ๑ ผิดสัญญาการซื้อขายสินค้า และหรือจ้างทำของต่อบริษัทคู่สัญญา ธนาคารได้ชำระเงินแทนลูกหนี้ที่ ๑ ให้แก่บริษัทคู่สัญญาเป็นเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๑ หลังจากธนาคารได้ชำระเงินแทนไปแล้ว ลูกหนี้ที่ ๑ มิได้ชำระเงินดังกล่าวคืนให้แก่ธนาคารเมื่อคิดดอกเบี้ยค้างชำระตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๑ ถึง วันฟ้อง วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๔ จำนวน ๕๒๔,๑๖๕.๓๕ บาท รวมเป็นหนี้ต้นเงินพร้อมดอกเบี้ย เป็นเงิน ๑,๕๒๔,๑๖๕.๓๕ บาท

รวมหนี้ทั้งสี่กรณี พร้อมดอกเบี้ย คิดถึงวันฟ้องรวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕๓,๔๘๔,๖๐๒.๒๐ บาท เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๓ บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้ทำสัญญาซื้อ หนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อรายได้ จากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ และธนาคารได้ตกลงโอนสิทธิของตนให้บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) หรือนิติบุคคลที่เหมาะสม รายหนึ่งหรือหลายราย ซึ่งได้รับโอนสิทธิภายใต้สัญญาซื้อขายหรือรับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพจากบริษัท เงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ต่อมา วันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๓ บริษัท เงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้ทำสัญญาโอนสิทธิในการรับซื้อหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อรายได้ให้แก่บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด (เจ้าหน้าที่เป็นโจทก์) โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๓

เป็นต้นไป เป็นผลให้บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด ได้รับไปซึ่งสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และสิทธิเรียกร้องต่างๆ ในสินทรัพย์ด้วยคุณภาพและหลักประกันของสินทรัพย์ดังกล่าว รวมทั้งสิทธิ จำนอง สิทธิจำนำ ค่าประกัน ที่มีต่อธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) (เจ้าหนี้เดิม) ดังนั้น เมื่อธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) ได้อินสิทธิเรียกร้องในสัญญาสินเชื่อทั้งหมดของลูกหนี้ ทั้งสามให้แก่บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด แล้ว สิทธิเรียกร้องในสัญญาสินเชื่อของลูกหนี้ทั้งสาม ที่มีต่อธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) จึงตกแก่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้มี หนังสือทวงถามให้ลูกหนี้ทั้งสามชำระหนี้แล้ว ๒ ครั้ง มีระยะเวลาห่างกันไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน แต่ลูกหนี้ เพิกเฉย เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์จึงฟ้องขอให้ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาด และพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย โดยเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้ตราค่าหลักประกันของลูกหนี้ที่ ๑ และ ลูกหนี้ที่ ๒ ที่เป็นที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างที่จดทะเบียน จำนองไว้ เป็นเงินจำนวน ๘,๒๒๔,๒๑๖ บาท เมื่อนำมาหักกับจำนวนหนี้ที่ลูกหนี้ทั้งสามเป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ จำนวน ๕๓,๔๘๔,๖๐๒.๒๐ บาท แล้ว คงเหลือหนี้อีกจำนวน ๔๕,๒๖๐,๓๘๖.๒๐ บาท

ตามคำให้การของลูกหนี้ที่ ๑ และที่ ๓ ในคำร้องที่หนึ่ง และลูกหนี้ที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ ในคำร้องที่สอง ได้ใจความทำนองเดียวกันว่า ลูกหนี้ (ผู้ร้อง) ให้การปฏิเสธฟ้องของเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ และต่อสู้ว่า หนี้ของโจทก์ยังกำหนดจำนวนได้ไม่แน่นอน ลูกหนี้ทั้งหลายยังมีความสามารถชำระหนี้ ให้แก่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้ครบถ้วน ไม่สมควรที่จะถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดและไม่สมควรที่จะถูกสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลาย

ลูกหนี้ที่ ๑ และที่ ๓ ในคำร้องที่หนึ่ง และลูกหนี้ที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ ในคำร้องที่สอง ในฐานะผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลล้มละลายกลาง ได้ใจความทำนองเดียวกันว่า ผู้ร้องได้แย้งว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และ พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ที่กำหนดให้รับโอนหนี้มาโดยไม่ต้อง บอกกล่าวแก่ลูกหนี้ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จำกัดสิทธิของลูกหนี้ในฐานะที่ลูกหนี้มีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญและตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ ซึ่งมีอยู่ก่อนแล้ว ทั้งยังเป็นบทบัญญัติที่ตราขึ้นและมีผลใช้บังคับภายหลังจากมูลคดีนี้เกิดขึ้นแล้ว และเป็นกฎหมายที่มุ่งใช้เฉพาะกับลูกหนี้ในคดีนี้ มิได้ใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ทำให้ลูกหนี้ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายไม่เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ถือว่าเป็นกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ ต้องด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ และมาตรา ๒๗๑ และเป็นกรณีที่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ

จึงขอให้ศาลงดการพิจารณาและพิพากษาไว้ชั่วคราว และส่งคำให้การโต้แย้งดังกล่าว พร้อมทั้งคำร้องของผู้ร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งพระราชกำหนดดังกล่าวเป็นกฎหมายที่ขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดต่อรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้นหรือไม่

ศาลล้มละลายกลางจึงขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งความเห็นของลูกหนี้ (ผู้ร้อง) ตามคำร้องทั้งสอง ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องทั้งสองแล้วเห็นว่า เนื่องจากปัญหาตามคำร้องทั้งสองที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย เป็นอย่างเดียวกัน จึงให้รวมพิจารณาคำร้องทั้งสองเข้าด้วยกัน และวินิจฉัยไปพร้อมกัน

ปัญหาที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องทั้งสองไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย” พิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีตามคำร้อง ผู้ร้องซึ่งเป็นลูกหนี้ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๔๔ และ ล. ๑๔๒๒/๒๕๔๔ โต้แย้งว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ และเป็นกรณีที่ศาลล้มละลายกลางต้องใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดี ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับคำร้องทั้งสองไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ ได้

กรณีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ผู้ร้องโต้แย้งว่า ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ โดยไม่ได้ระบุว่าเป็นมาตราใด พิจารณาแล้ว เห็นว่า แม้ผู้ร้องจะไม่ได้ระบุบทบัญญัติมาตราของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ แต่ในคำร้องมีข้อความว่า “ที่กำหนดให้

รับโอนหนี้มาโดยมิต้องบอกกล่าวแก่ลูกหนี้โดยอาศัยบทบัญญัติดังกล่าว จึงเป็นบทกฎหมายที่จำกัดสิทธิของลูกหนี้ในฐานะลูกหนี้ที่มีสิทธิจะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ และตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ ซึ่งมีอยู่ก่อนแล้ว” จึงทำให้เข้าใจได้ว่า หมายถึงบทบัญญัติมาตรา ๓๘ ตีรี้ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีสาระสำคัญว่าด้วยการโอนสิทธิเรียกร้อง โดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งบทบัญญัติมาตรา ๓๘ ตีรี้ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ ดังกล่าว ยังมีเนื้อหาสาระอย่างเดียวกับบทบัญญัติมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งผู้ร้องได้ระบุมารายละเอียดในคำร้อง

ดังนั้น จึงมีปัญหาคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัย ๓ ประการ คือ

๑. พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตีรี้ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด ฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ หรือไม่

๒. พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตีรี้ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด ฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

๓. พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

ตามปัญหาข้อ ๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖ บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยในกรณีที่มีการโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดๆ ที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ หมายความว่า ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ประกอบมาตรา ๖ ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเฉพาะกรณีที่มีการโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ เท่านั้น มิได้ให้อำนาจพิจารณาวินิจฉัยกรณีที่มีการโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อกฎหมายที่มีศักดิ์เสมอกัน หรือไม่ แต่อย่างไร เห็นว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตีรี้ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด ฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เป็นพระราชบัญญัติที่มีศักดิ์เสมอกัน ดังนั้น ปัญหาว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดฯ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ หรือไม่ เป็นการขอให้พิจารณาวินิจฉัยกรณีที่มีการโต้แย้งเกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อกฎหมายที่มีศักดิ์เสมอกัน ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่มีอำนาจวินิจฉัย

ปัญหาตามข้อ ๒ และข้อ ๓

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๗ บัญญัติว่า “สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง”

มาตรา ๒๘ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า มาตรา ๖ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๑ ว่าด้วยบททั่วไป ที่กล่าวถึงสถานะความเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศของรัฐธรรมนูญเอง ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับแก่บทบัญญัติของกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับใดๆ ว่า ถ้าบทบัญญัติของกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้ โดยบทบัญญัติมาตรา ๖ มิได้มีข้อความใดที่เป็นเรื่องรับรองสิทธิและเสรีภาพหรือให้อำนาจใดๆ แก่บุคคลหรือองค์กร จึงไม่อาจอ้างหรือโต้แย้งว่า บทบัญญัติใดของกฎหมายใด ขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๖ ได้

ส่วนมาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ ว่าด้วย สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ซึ่งเป็นบทบัญญัติหลักการทั่วไปที่รับรองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยตามที่ได้มีบัญญัติในมาตราต่างๆ ของรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งโดยชัดแจ้ง และโดยปริยาย รวมทั้งสิทธิและเสรีภาพที่รับรองไว้โดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ว่า ย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมายทั้งปวง โดยบทบัญญัติ

มาตรา ๒๗ มิได้มีข้อความใดที่รับรองสิทธิและเสรีภาพในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เนื่องจากสิทธิและเสรีภาพที่เป็นเรื่องเฉพาะมีบัญญัติอยู่ในมาตราอื่นของรัฐธรรมนูญนี้แล้ว จึงไม่อาจอ้างหรือโต้แย้งว่าบทบัญญัติใด ของกฎหมายใด ขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๒๗ ได้

สำหรับมาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ ว่าด้วย สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ซึ่งเป็นบทบัญญัติหลักการที่ยินยอมให้บุคคลอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน รวมทั้งยินยอมให้บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ ส่วนการกระทำใดสามารถอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้หรือไม่ การใช้สิทธิและเสรีภาพอย่างไร ที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน เป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาเป็นรายกรณี แต่บทบัญญัติมาตรา ๒๘ เป็นเพียงบทบัญญัติหลักการ มิได้มีข้อความใดที่บัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะ จึงไม่อาจอ้างหรือโต้แย้งว่า บทบัญญัติใด ของกฎหมายใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ ได้ ประกอบกับปัญหาว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ และปัญหาว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยไว้แล้ว ตามคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๔๕ และ ๔๐/๒๕๔๕ ตามลำดับ

ดังนั้น ปัญหาตามข้อ ๒ ที่ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ และปัญหาตามข้อ ๓ ที่ว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย

สำหรับปัญหาว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘ หรือไม่ นั้น ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๑๑ คน คือ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายปรีชา เถลิมวณิชย์ นายผัน จันทรปาน นายมานิต วิทยาเต็ม นายศักดิ์ เตชะชาอุ นายสุจิต บุญบงการ

นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช นางเสาวนีย์ อัครโรจน์ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง เห็นว่า ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอีก ๑ คน คือ นายมงคล สระฐาน์ วินิจฉัยว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘

กรณีปัญหาที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัด หรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๕๗ หรือไม่ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๕๗ หรือไม่

ก. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคล ซึ่งเป็นผู้บริโภคมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” และวรรคสอง บัญญัติว่า “กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค”

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี วรรคหนึ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ บัญญัติว่า “การโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้ ทั้งนี้ การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตาม มาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

เห็นว่า มาตรา ๕๗ ดังกล่าวได้บัญญัติหลักการในเรื่องการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในฐานะผู้บริโภคไว้ ส่วนจะมีหลักเกณฑ์และวิธีการอย่างไร ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยกฎหมายดังกล่าว จะต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค แต่ปรากฏว่า ปัจจุบันยังไม่มีมาตรการกฎหมายดังกล่าวออกมาใช้บังคับ คงมีเพียงพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งใช้บังคับก่อนการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แม้ต่อมา กฎหมายดังกล่าวจะได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่ก็ไม่มีบทบัญญัติให้มืองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภครักษาหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคฯ ก็เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคเป็นการทั่วไป โดยกำหนดหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจการค้าและผู้ประกอบธุรกิจโฆษณาต่อผู้บริโภค เพื่อให้ความเป็นธรรมตามสมควรแก่ผู้บริโภค ตลอดจนจัดให้มีองค์กรของรัฐให้เหมาะสม เพื่อตรวจตรา ดูแล และประสานงานการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่างๆ ในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค ส่วนมาตรา ๓๘ ตรี แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ นั้น บัญญัติเรื่องการโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์มีการควบกิจการเข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงินอื่นว่า ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยการโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งนี้พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีเหตุผลในการประกาศใช้ว่า เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับฐานะหรือการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ให้เกิดความมั่นคงและเข้มแข็งจำเป็นต้องให้ธนาคารพาณิชย์สามารถควบกิจการเข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงินอื่น หรือโอนกิจการระหว่างกันหรือกับสถาบันการเงินอื่นได้ อันเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ประกอบกับพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓ ได้บัญญัติว่า ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น มาตรา ๓ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ “มาตรา ๓ ทวิ พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการจำกัดเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ ซึ่งตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย” ทำให้เห็นได้ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นกฎหมายซึ่งเกี่ยวกับการจำกัดเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ เท่านั้น ไม่เกี่ยวข้องหรือกระทบสิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภค ตาม



รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ แต่อย่างไร อีกทั้ง มาตรา ๓๘ ตี แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ก็ได้บัญญัติไว้ชัดเจนแล้วว่า ในการควบหรือรวมกิจการของธนาคารพาณิชย์ แม้การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ดังนั้น พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๕๗

ข. พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๕๗ หรือไม่ นั้น

พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ บัญญัติว่า

“ในการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ หากบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ให้ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่เก็บรักษาบัญชีและรายชื่อลูกหนี้ตามสินทรัพย์ที่โอนไปแล้วนั้นไว้เป็นบัญชีเฉพาะ และให้ลูกหนี้มีสิทธิตรวจบัญชีรายชื่อของตนได้

ในกรณีที่ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้เป็นบุคคลอื่นที่มีชื่อผู้รับชำระหนี้เดิม ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์บอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้

ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะรักษาความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน และหากปล่อยเนิ่นช้าอาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ในการรับโอนสินทรัพย์ที่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย การบอกกล่าวการโอนตามวรรคสามอาจกระทำโดยประกาศรายการพร้อมรายละเอียดตามสมควรในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน และให้ถือว่าเป็นการบอกกล่าวการโอนตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า มาตรา ๕๗ ได้บัญญัติหลักการในเรื่องการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในฐานะผู้บริโภคไว้ ส่วนจะมีหลักเกณฑ์และวิธีการอย่างไร ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ตามที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ส่วนพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ บัญญัติเรื่องการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ในกรณีบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น ให้ถือว่าการโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมาย โดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ส่วนในกรณีที่บริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์บอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ บทบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นเรื่องที่กฎหมายวางกฎเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติในกรณีการโอนสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ผู้รับโอนโดยถือผู้รับชำระหนี้เป็นสำคัญ หากผู้โอนมีการตั้งผู้รับชำระหนี้เป็นตัวแทนหรือตั้งบุคคลอื่นเป็นผู้รับชำระหนี้ ถ้าเป็นกรณีแรกก็ถือว่าการโอนสิทธิเรียกร้องเป็นการอันชอบด้วยกฎหมายไม่ต้องมีการบอกกล่าวการโอน ถ้าเป็นกรณีหลังก็ต้องมีการบอกกล่าวการโอน แต่ก็ไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๘ วรรคสอง เท่านั้น ไม่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคตามมาตรา ๕๗ แต่อย่างใด

ทั้งนี้ พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มีเหตุผลในการประกาศใช้ว่า “โดยที่สถาบันการเงินในปัจจุบันมีปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพเป็นจำนวนมาก ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มทุนของสถาบันการเงินและกระทบกระเทือนต่อความสามารถในการให้สินเชื่อในภาคเศรษฐกิจ ฉะนั้น เพื่อให้สถาบันการเงินสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ สมควรแยกสินทรัพย์ด้อยคุณภาพออกมาแล้วขายหรือโอนให้แก่นิติบุคคลอื่นเพื่อบริหารสินทรัพย์นั้นต่อไป และเพื่อเป็นการจูงใจให้มีการจัดตั้งนิติบุคคลดังกล่าว สมควรกำหนดให้ได้รับสิทธิประโยชน์ทางด้านค่าธรรมเนียมและภาษีบรรดาที่เกิดขึ้นจากการขายหรือการโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินมาให้นิติบุคคลรวมทั้งสิทธิประโยชน์อื่น ๆ จึงสมควรมีกฎหมายกำหนดสิทธิประโยชน์ที่นิติบุคคลนั้นจะได้รับ และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วน อันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้” ทำให้เห็นได้ว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของสถาบันการเงินในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ แม้มาตรา ๕ จะบัญญัติให้มีการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจาก

สถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ก็ไม่ได้มีผลเป็นการจำกัดสิทธิของลูกหนี้แต่อย่างใด เพราะในกรณีที่บริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้นจากลูกหนี้ แม้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้ ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ก็ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตาม มาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือในกรณีที่ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้เป็นบุคคลอื่นที่มีใช้เป็นผู้รับชำระหนี้เดิม มาตรา ๕ ก็บัญญัติให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ต้องบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้อยู่แล้ว นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้

ดังนั้น พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๕๗

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้ทำวินิจฉัย จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๕๗

นายปรีชา เถลิมาณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

## คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘ - ๓๙/๒๕๕๗

วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ (บริษัท ไทยไอโซวอลล์ จำกัด ที่ ๑ และ นายชาย โฆษะวิสุทธิ์ ที่ ๓) ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

เรื่อง ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ (บริษัท โรตอปลาส จำกัด ที่ ๑ กับพวก รวม ๓ ราย) ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

## สรุปข้อเท็จจริง

ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ ในคดีหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๔ และ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ รวม ๒ คำร้อง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

คำร้องที่หนึ่ง บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ ยื่นคำฟ้อง บริษัท ไทยไอโซวอลล์ จำกัด ที่ ๑ บริษัท โฆษะโฮลดิ้ง จำกัด ที่ ๒ และนายชาย โฆษะวิสุทธิ์ ที่ ๓ ลูกหนี้ ต่อศาลล้มละลายกลาง เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ เป็นคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ ขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาด และพิพากษาให้ลูกหนี้ทั้งสามเป็นบุคคลล้มละลาย

ข้อเท็จจริงตามคำฟ้อง สรุปได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ และวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีกับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขา สายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท เจ้าหนี้เดิม ในวงเงิน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และในวงเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามลำดับ ตกลงเสียดอกเบี้ยในอัตรา MINIMUM OVERDRAFT RATE ต่อปี มีกำหนดชำระคืน ให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ และภายในวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ ตามลำดับ โดยมีลูกหนี้ที่ ๒ ลูกหนี้ที่ ๓ และนายเชษฐ โฆษะวิสุทธิ์ ทำสัญญาค้ำประกันหนี้เบิกเงินเกินบัญชี และยอมผูกพันในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วมกับจำเลยที่ ๑ นอกจากนี้ ลูกหนี้ที่ ๒ ยังได้ทำหนังสือสัญญา จำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างไว้กับธนาคารฯ เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้เป็นจำนวนเงิน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมาลูกหนี้ที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญาทั้งสองวงเงินดังกล่าว ธนาคารดีบีเอส ไทยท努ฯ (เจ้าหนี้เดิม)

ได้ติดตามทวงถามให้ชำระหนี้แล้ว แต่ลูกหนี้ทั้งสามเพิกเฉย ธนาคารฯ จึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ บอกลีกสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีกับลูกหนี้ที่ ๑ โดยให้ลูกหนี้ที่ ๑ และลูกหนี้ที่ ๓ ชำระหนี้ และบอกกล่าวบังคับจำนองไปยังลูกหนี้ที่ ๒

เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๓ บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ สิทธิเรียกร้อง ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นทั้งหมด จากธนาคาร ดีบีเอส ไทยทูลุ ฯ ซึ่งรวมถึงสินเชื่อหรือหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามด้วย ต่อมาเมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๓ บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ ได้รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ สิทธิเรียกร้อง ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นทั้งหมดจากบริษัทเงินทุน ธนชาติ ฯ ซึ่งรวมถึงสินเชื่อหรือหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามด้วย และเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๔ บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ฯ ได้มีหนังสือทวงถามถึงลูกหนี้ทั้งสามให้ชำระหนี้อีกครั้งหนึ่ง แต่ลูกหนี้ทั้งสามเพิกเฉยไม่ชำระหนี้ โดยลูกหนี้ทั้งสามยังคงมีหนี้ค้างชำระเจ้าหนี้ (โจทก์) รวมเป็นเงิน ๓๓,๒๓๕,๓๕๕.๐๗ บาท เจ้าหนี้ (โจทก์) ได้ประเมินราคาทรัพย์สินที่จำนองไว้ทั้งสิ้นเป็นเงิน ๔,๓๒๐,๐๐๐ บาท เมื่อหักหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามแล้ว ลูกหนี้ทั้งสามยังคงเป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ เป็นเงินจำนวน ๒๘,๙๑๕,๓๕๕.๐๗ บาท

บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ ฯ (เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์) เห็นว่า ได้มีหนังสือทวงถามถึงลูกหนี้ทั้งสามแล้วสองครั้ง มีระยะเวลาห่างกันไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ลูกหนี้ทั้งสามได้รับหนังสือทวงถามทั้งสองครั้งดังกล่าวโดยชอบแล้ว แต่เพิกเฉย และจากการตรวจสอบทรัพย์สิน ไม่ปรากฏว่า ลูกหนี้ทั้งสามมีทรัพย์สินอื่นใด นอกจากทรัพย์สินจำนองที่จะพึงยึดมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้ จึงขอให้ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาด และมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ทั้งสามเป็นบุคคลล้มละลาย

คำร้องที่สอง บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ ยื่นคำฟ้อง บริษัท โรโตพลาสติก จำกัด ที่ ๑ นายชาย โฆษะวิสุทธิ ที่ ๒ และนายเอกลักษณ์ บัวทอง ที่ ๓ ลูกหนี้ ต่อศาลล้มละลายกลาง เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๔ เป็นคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๔๔ ขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด และพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย

ข้อเท็จจริงตามคำฟ้อง สรุปได้ว่า ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ขอสินเชื่อประเภทนี้เบิกเงินเกินบัญชี หนี้เงินกู้ หนี้เงินกู้กิจการวิเทศธนกิจ และหนังสือรับรอง (การขอให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกัน) กับธนาคาร ดีบีเอส ไทยทูลุ จำกัด (มหาชน) สาขาสาหร่ายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท เจ้าหนี้เดิม ดังนี้

๑. กรณีนี้เบิกเงินเกินบัญชี ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำหนังสือสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีกับธนาคาร ดีบีเอส ไทยทูลุ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ วงเงิน ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๘ โดยตกลงใช้บัญชีกระแสรายวัน เลขที่ ๐๑๒ - ๑ - ๐๒๓๘๗ - ๓ สาขาสาหร่ายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท

เป็นบัญชีแห่งนี้ ตกลงเสียดอกเบี้ยทบต้นในอัตราเท่ากับอัตราดอกเบี้ย เอ็ม แอล อาร์ ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีลูกหนี้ที่ ๒ ได้ยอมตนเข้าทำสัญญาค้ำประกันและยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ที่ ๑

หลังจากทำหนังสือสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีแล้ว ลูกหนี้ที่ ๑ ได้เดินสะพัดทางบัญชีเรื่อยมา แต่เนื่องจากมีการส่งจ่ายเงินจากบัญชีมากกว่านำเงินเข้าชำระหนี้เพื่อหักถอนบัญชี ทำให้บัญชีเงินฝากกระแสรายวันของลูกหนี้ที่ ๑ มียอดเป็นลูกหนี้เรื่อยมา ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ๆ จึงได้มีหนังสือบอกเลิกสัญญา และบอกกล่าวบังคับจำนองไปยังลูกหนี้ที่ ๑ และลูกหนี้ที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ โดยในวันดังกล่าว ลูกหนี้ที่ ๑ เป็นหนี้เบิกเงินเกินบัญชีต้นเงินพร้อมดอกเบี้ย จำนวน ๕,๘๕๔,๕๑๘.๘๓ บาท และเป็นหนี้ดอกเบี้ยค้างชำระทั้งนี้ส่วนที่อยู่ในวงเงินและหนี้ส่วนที่เกินวงเงินตั้งแต่วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒ ถึงวันฟ้อง (วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๔) เป็นเงินจำนวน ๒,๓๕๘,๖๑๘.๐๕ บาท รวมต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยหนี้เบิกเงินเกินบัญชีถึงวันฟ้อง เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑๒,๒๕๓,๕๓๖.๕๖ บาท

๒. กรณีหนี้เงินกู้ ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำหนังสือสัญญากู้เงินจากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒ ฉบับ ฉบับที่หนึ่ง ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๓๘ เป็นเงิน ๗,๕๐๐,๐๐๐ บาท ฉบับที่สอง ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๑ เป็นเงิน ๒๐,๓๐๐,๐๐๐ บาท (แต่ต่อมาขอเบิกใช้เงินกู้เพียงจำนวน ๗,๒๕๓,๐๓๖.๕๑ บาท) โดยตกลงเสียดอกเบี้ยให้แก่ธนาคารฯ ในอัตราเท่ากับอัตราดอกเบี้ย เอ็ม แอล อาร์ ของธนาคารกรุงเทพฯ สัญญาฉบับที่หนึ่ง มีลูกหนี้ที่ ๒ ยอมตนเข้าทำสัญญาค้ำประกันและยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ที่ ๑ ส่วนสัญญาฉบับที่สอง มีลูกหนี้ที่ ๒ และลูกหนี้ที่ ๓ ทำสัญญาค้ำประกันและยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ที่ ๑

หลังจากทำหนังสือสัญญาเงินกู้แล้ว ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ผ่อนชำระหนี้ให้แก่ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ๆ หลายครั้ง แต่ยังคงชำระหนี้ไม่หมด จนถึงวันฟ้อง (วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๔) ปราบกว่า ลูกหนี้ที่ ๑ เป็นหนี้ตามสัญญาเงินกู้ฉบับที่หนึ่ง รวมต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยเป็นเงิน ๑๑,๒๓๖,๔๕๐.๕๒ บาท และเป็นหนี้ตามสัญญาเงินกู้ฉบับที่สอง รวมต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยเป็นเงิน ๑๑,๖๔๕,๒๒๓.๘๓ บาท

๓. กรณีหนี้เงินกู้กิจการวิเทศธนกิจ ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำหนังสือสัญญาเงินกู้กิจการวิเทศธนกิจ เป็นหลักฐานให้ไว้แก่ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ๆ เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๘ เพื่อใช้ในการพัฒนาที่ดินและชำระค่าเครื่องจักร เป็นเงินสกุลเหรียญสหรัฐอเมริกา จำนวน US \$ ๕๐๐,๐๐๐ โดยยินยอมเสียดอกเบี้ยสำหรับต้นเงินกู้ให้แก่ธนาคารฯ ในอัตราเท่ากับอัตราดอกเบี้ย SIBOR บวกเพิ่มอีกร้อยละ ๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๑ เป็นต้นไป โดยมีลูกหนี้ที่ ๒ ยอมตนเข้าทำสัญญาค้ำประกันและยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ที่ ๑ และในการขอเบิกรับเงินกู้ ลูกหนี้ที่ ๑ จะต้องออก

ตัวสัญญาใช้เงินให้แก่ธนาคารฯ ปรากฏว่า เมื่อตัวสัญญาใช้เงินครบกำหนดชำระหนี้ ลูกหนี้ที่ ๑ ไม่สามารถชำระหนี้คืนให้แก่ธนาคารฯ ได้ จึงได้ออกตัวสัญญาใช้เงินและชำระหนี้คืนให้แก่ธนาคารฯ หลายครั้ง ครั้งสุดท้าย คงค้างชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงิน ซึ่งครบกำหนด วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๑ จำนวน US \$ ๒๗๗,๗๗๗.๘๐ ธนาคารฯ ได้เปลี่ยนแปลงเป็นเงินสกุลบาท เป็นเงินจำนวน ๑๑,๓๖๑,๑๒๒.๐๒ บาท ส่วนดอกเบี้ยค้างชำระตั้งแต่วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๑ นับถึงวันฟ้อง (วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๔) เป็นเงินจำนวน ๕,๔๖๐,๑๑๓.๐๔ บาท รวมเป็นหนี้ต้นเงินพร้อมดอกเบี้ย จำนวน ๑๖,๘๒๑,๒๒๕.๐๖ บาท

๔. กรณีนี้ตามหนังสือคำประกัน (การขอให้ธนาคารออกหนังสือคำประกัน) ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำหนังสือรับรองขอให้ธนาคารดีบีเอส ไทยทงูฯ ออกหนังสือคำประกันลูกหนี้ที่ ๑ ต่อบุคคลหรือนิติบุคคลต่างๆ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๑ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้นไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ถ้าลูกหนี้ที่ ๑ และหรือบุคคลหรือนิติบุคคลไม่ปฏิบัติตามสัญญาหรือเงื่อนไขที่ขอให้ธนาคารฯ คำประกันธนาคารฯ จะต้องรับผิดชอบชดใช้เงินให้แก่เจ้าหนี้ และถ้าธนาคารฯ ได้ใช้เงินแก่เจ้าหนี้ไปตามภาระคำประกันหรือธนาคารได้รับความเสียหายใดๆ อันเกิดจากการออกหนังสือคำประกันดังกล่าว ลูกหนี้ที่ ๑ ตกลงยินยอมชดใช้เงินตามจำนวนที่ธนาคารฯ ได้ชดใช้เงินแทนไป หรือตามจำนวนที่ธนาคารฯ ได้รับความเสียหายจนครบถ้วน พร้อมทั้งดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บได้ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนดในขณะนั้น นับแต่วันที่ธนาคารฯ ได้ชดใช้เงินแทน หรือนับแต่วันที่ธนาคารฯ ได้รับความเสียหาย จนกว่าธนาคารฯ จะได้รับชำระหนี้ครบถ้วน ในการทำหนังสือรับรองดังกล่าว มีลูกหนี้ที่ ๒ และลูกหนี้ที่ ๓ ยอมตนเข้าทำสัญญาคำประกันและยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ที่ ๑

หลังจากทำหนังสือรับรองแล้ว ธนาคารดีบีเอส ไทยทงูฯ ได้ทำหนังสือคำประกันลูกหนี้ที่ ๑ ต่อบริษัท ไทยโพลีเอทธิลิน จำกัด และหรือบริษัท ไทยโพลีโพรลีน จำกัด และหรือบริษัท เคมีภัณฑ์สยาม จำกัด ในการสั่งซื้อสินค้า และหรือในวงเงินไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยสัญญามีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ ถึงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ต่อมาลูกหนี้ที่ ๑ ผิดสัญญาการซื้อขายสินค้า และหรือจ้างทำของต่อบริษัทคู่สัญญา ธนาคารฯ ได้ชำระเงินแทนลูกหนี้ที่ ๑ ให้แก่บริษัทคู่สัญญาเป็นเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๑ หลังจากธนาคารฯ ได้ชำระหนี้แทนไปแล้ว ลูกหนี้ที่ ๑ มิได้ชำระเงินจำนวนดังกล่าวคืนให้แก่ธนาคารฯ และเมื่อคิดดอกเบี้ยค้างชำระตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๑ ถึงวันฟ้อง (วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๔) จำนวน ๕๒๔,๑๖๕.๓๕ บาท รวมเป็นหนี้ต้นเงินพร้อมดอกเบี้ย เป็นเงิน ๑,๕๒๔,๑๖๕.๓๕ บาท

หนี้ตามสัญญาเบิกเงินเกินบัญชี สัญญาเงินกู้ สัญญากู้เงินกิจการวิเทศธนกิจ และหนี้ตามหนังสือรับรอง (การขอให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกัน) ของลูกหนี้ที่ ๑ ดังกล่าว เมื่อคดียอดหนี้ถึงวันฟ้อง (วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๔) รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕๓,๔๘๔,๖๐๒.๒๐ บาท

เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้ทำสัญญาซื้อหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อรายได้จากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ๆ ซึ่งเป็นเจ้าหนี้สินทรัพย์ด้วยคุณภาพ ภายใต้ข้อกำหนดของสัญญาดังกล่าว ธนาคารฯ ตกลงโอนสิทธิของตนให้บริษัทเงินทุน ธนชาติ ฯ หรือนิติบุคคลที่เหมาะสมรายหนึ่งหรือหลายราย ซึ่งได้รับโอนสิทธิภายใต้สัญญาซื้อขายหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพจากบริษัทเงินทุน ธนชาติ ฯ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ต่อมาเมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๓ บริษัทเงินทุน ธนชาติ ฯ ได้ทำสัญญาโอนสิทธิในการรับซื้อหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อรายได้ให้แก่ บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด (เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์) โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๓ เป็นต้นไป เป็นผลให้บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ ฯ ได้รับไปซึ่งสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และสิทธิเรียกร้องต่างๆ ในสินทรัพย์ด้วยคุณภาพและหลักประกันของสินทรัพย์ดังกล่าว รวมทั้งสิทธิจำนอง สิทธิจำนำ ค้ำประกันที่มีต่อธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ (เจ้าหนี้เดิม) ดังนั้น เมื่อธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ ได้โอนสิทธิเรียกร้องในสัญญาสินเชื่อทั้งหมดของลูกหนี้ทั้งสามในคดีนี้ให้แก่บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ ฯ ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้ว สิทธิเรียกร้องในสัญญาสินเชื่อของลูกหนี้ทั้งสามที่มีต่อธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ จึงตกแก่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์โดยผลของกฎหมาย

เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้มีหนังสือทวงถามให้ลูกหนี้ทั้งสามชำระหนี้แล้ว ๒ ครั้ง มีระยะเวลาห่างกันไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน แต่ลูกหนี้เพิกเฉย เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ เห็นว่า ลูกหนี้ทั้งสามเป็นหนี้ผู้เป็นโจทก์จำนวนแน่นอนและหนี้ถึงกำหนดแล้ว โดยลูกหนี้ที่ ๑ เป็นนิติบุคคล เป็นหนี้จำนวนไม่น้อยกว่าสองล้านบาท ลูกหนี้ที่ ๒ และลูกหนี้ที่ ๓ เป็นบุคคลธรรมดา เป็นหนี้จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาท จึงขอให้ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาด และพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย โดยเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้ตีราคาหลักประกันของลูกหนี้ที่ ๑ และลูกหนี้ที่ ๒ ที่เป็นที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างที่จดทะเบียนจำนองไว้เป็นเงินจำนวน ๘,๒๒๔,๒๑๖ บาท เมื่อนำมาหักกับจำนวนหนี้ที่ลูกหนี้ที่ ๑ ลูกหนี้ที่ ๒ และลูกหนี้ที่ ๓ เป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ จำนวน ๕๓,๔๘๔,๖๐๒.๒๐ บาท แล้วคงเหลือหนี้ อีก จำนวน ๔๕,๒๖๐,๓๘๖.๒๐ บาท

ตามคำให้การของลูกหนี้ที่ ๑ และลูกหนี้ที่ ๓ ในคำร้องที่หนึ่ง และลูกหนี้ทั้งสามในคำร้องที่สอง ได้ความสรุปเหมือนกันว่า ลูกหนี้ (ผู้ร้อง) ให้การปฏิเสธฟ้องของเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ และต่อสู้ว่าหนี้ของโจทก์ยังกำหนดจำนวนได้ไม่แน่นอน ลูกหนี้ทั้งสามยังมีความสามารถชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ผู้เป็น



โจทก์ได้ครบถ้วน ไม่สมควรที่จะถูกพิทักษ์ทรัพย์อย่างเด็ดขาดและไม่สมควรที่จะถูกสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลาย นอกจากนั้นตามคำร้อง (โต้แย้ง) ที่ลูกหนี้ (ผู้ร้อง) ยื่นต่อศาลล้มละลายกลางทั้งสองคำร้องก็ได้ความสรุปเหมือนกัน โดยผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ที่กำหนดให้รับโอนหนี้มาโดยไม่ต้องบอกกล่าวแก่ลูกหนี้ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จำกัดสิทธิของลูกหนี้ในฐานะที่ลูกหนี้มีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญและตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ ซึ่งมีอยู่ก่อนแล้ว ทั้งยังเป็นบทบัญญัติที่ตราขึ้นและมีผลใช้บังคับภายหลังจากมูลคดีนี้เกิดขึ้นแล้ว และเป็นกฎหมายที่มุ่งใช้เฉพาะกับลูกหนี้ในคดีนี้ มิได้ใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ทำให้ลูกหนี้ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายไม่เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ถือว่าเป็นกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และมาตรา ๒๗๑ เป็นกรณีที่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ จึงขอให้ศาลงดการพิจารณาและพิพากษาไว้ชั่วคราว และส่งคำให้การที่ได้โต้แย้งไว้ พร้อมทั้งคำร้องของลูกหนี้ (ผู้ร้อง) ไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งพระราชกำหนดดังกล่าวเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดต่อรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้นหรือไม่

ศาลล้มละลายกลางจึงขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งความเห็นของลูกหนี้ตามคำร้องทั้งสองให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้รับคำร้องทั้งสองไว้ดำเนินการและรับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป และเนื่องจากคำร้องทั้งสองมีประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยอย่างเดียวกัน จึงให้รวมพิจารณาเข้าด้วยกันและวินิจฉัยไปพร้อมกัน

### ประเด็นพิจารณา

ตามคำร้องทั้งสองคำร้องนี้ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่ขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗

๑. ปัญหาว่า ผู้ร้องไม่ได้ระบубทบัญญัติของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ว่า มาตราใดที่ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗

เห็นว่า คำบรรยายโต้แย้งของผู้ร้องที่กล่าวถึงเรื่องการรับโอนหนี้มาโดยมิต้องบอกกล่าวแก่ลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทำให้เข้าใจได้ว่าหมายถึง บทบัญญัติมาตรา ๓๘ ตี แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑

ดังนั้น จึงมีประเด็นพิจารณาตามคำร้องว่า

(๑) พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ หรือไม่

(๒) พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

(๓) พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

๒. ประเด็นตาม (๑) ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ หรือไม่ นั้น

เห็นว่า ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย เพราะรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ประกอบมาตรา ๖ ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยกรณีที่มีการโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ มิได้ให้อำนาจพิจารณาวินิจฉัยกรณีที่มีการโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อกฎหมายในระดับเดียวกัน แต่อย่างไรก็ดี กรณีตามคำร้องดังกล่าว จึงไม่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ

๓. ประเด็นตาม (๒) และประเด็นตาม (๓) ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่ นั้น เห็นว่า

๓.๑ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ เป็นบทบัญญัติทั่วไป ที่รับรองความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญเอง โดยตัวบทมาตรานี้มิได้มีข้อความใดที่รับรองสิทธิเสรีภาพหรือให้อำนาจใดๆ แก่บุคคลหรือองค์กร อันจะนำมาอ้างได้ว่า บทบัญญัติใด ของกฎหมายใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ นี้ได้

๓.๒ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติหลักการทั่วไปที่รับรองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งหมายถึงการรับรองสิทธิและเสรีภาพที่ได้มีการบัญญัติในมาตราต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่ตัวบทมาตรานี้มิได้มีข้อความใดที่รับรองสิทธิและเสรีภาพหรือให้อำนาจใดๆ แก่บุคคลหรือองค์กร อันจะนำมาอ้างได้ว่า บทบัญญัติใด ของกฎหมายใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ นี้ได้

๓.๓ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติหลักการที่รับรองให้บุคคลสามารถอ้างเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ กรณีถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ในเรื่องนั้นๆ แต่ไม่อาจนำมาอ้างว่า บทบัญญัติใด ของกฎหมายใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ นี้ได้

๓.๔ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๘/๒๕๕๕ วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ ตีไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐

๓.๕ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๔๐/๒๕๕๕ วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐

ดังนั้น ประเด็นตาม (๒) ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตีซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ และประเด็นตาม (๓) ว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย

คงมีประเด็นตามคำร้อง ที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยเพียงว่า

๑) พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่ และ

๒) พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่

### ข้อกฎหมาย

#### รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๖ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นใช้บังคับมิได้

มาตรา ๒๗ สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ โดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง

มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

มาตรา ๒๙ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

**มาตรา ๕๗** สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค

**มาตรา ๒๖๕** ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือ คู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของ ศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่ง ความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ทันทีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของ ศาลอันถึงที่สุดแล้ว

**พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕** แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไข เพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

**มาตรา ๓๘** ตี การโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ธนาคาร พาณิชยอื่นหรือสถาบันการเงิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้ ทั้งนี้ การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตาม มาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

**พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑**

**มาตรา ๕** ในการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ หากบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตาม มาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยก ข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ให้ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่เก็บรักษาบัญชีและรายชื่อลูกหนี้ตามสินทรัพย์ที่โอนไปแล้วนั้นไว้เป็นบัญชีเฉพาะ และให้ลูกหนี้มีสิทธิตรวจบัญชีรายชื่อของตนได้

ในกรณีที่ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้เป็นบุคคลอื่นที่มีผู้ใช้รับชำระหนี้เดิมให้บริษัทบริหารสินทรัพย์บอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้

ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะรักษาความมั่นคงของระบบสถาบันการเงินและหากปล่อยเนิ่นช้าอาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ในการรับโอนสินทรัพย์ที่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย การบอกกล่าวการโอนตามวรรคสามอาจกระทำโดยประกาศรายการพร้อมรายละเอียดตามสมควรในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน และให้ถือว่าเป็นการบอกกล่าวการโอนตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

#### ประเด็นการวินิจฉัย

๑. พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่

๒. พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่

#### ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

๑. ประเด็นว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่ นั้น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” และวรรคสอง บัญญัติว่า “กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค”

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี วรรคหนึ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔)

พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติว่า “การโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้ ทั้งนี้ การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ ได้วางหลักทั่วไปในเรื่องการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในฐานะผู้บริโภคไว้ และจะมีหลักเกณฑ์และวิธีการอย่างไร ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยกฎหมายดังกล่าวจะต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค แต่ปรากฏว่า กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งใช้บังคับมาก่อนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แม้ต่อมาจะได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่ก็ไม่มีส่วนการอิสระ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนของผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมายดังกล่าว ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค ฯ ก็เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคเป็นการทั่วไปอยู่แล้ว โดยกำหนดหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจการค้าและผู้ประกอบธุรกิจโฆษณาต่อผู้บริโภค ตลอดจนจัดให้มีองค์กรของรัฐให้เหมาะสม เพื่อตรวจตรา ดูแล และประสานงาน การปฏิบัติงานของส่วนราชการต่างๆ ในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค ส่วนพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี นั้น บัญญัติเรื่องการโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์มีการควบกิจการเข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงินอื่นว่า ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยการโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้มาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งนี้ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งบัญญัติให้เพิ่มมาตรา ๓๘ ตรี ในพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มีเหตุผลในการบังคับใช้ว่า เป็นการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับฐานะหรือการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ เพื่อให้เกิดความมั่นคงและเข้มแข็ง และเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ประกอบกับพระราชกำหนดดังกล่าว ก็ได้บัญญัติ

ให้เพิ่มมาตรา ๓ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ว่า “มาตรา ๓ ทวิ พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการจำกัดเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ ซึ่งตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย” ทำให้เห็นได้ว่าการตราพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ฯ ไม่ได้กระทบสิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภค แต่อย่างใด ดังนั้น มาตรา ๓๘ ตีแห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ฯ ซึ่งบัญญัติเงื่อนไขการโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ที่มีการควบกิจการว่า การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อีกทั้งลูกหนี้ยังมีสิทธิที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗

๒. ประเด็นว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่ นั้น

พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ หากบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์” วรรคสอง บัญญัติว่า “ให้ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่เก็บรักษาบัญชีและรายชื่อลูกหนี้ตามสินทรัพย์ที่โอนไปแล้วนั้นไว้เป็นบัญชีเฉพาะ และให้ลูกหนี้มีสิทธิตรวจดูบัญชีรายชื่อของตนได้” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้เป็นบุคคลอื่นที่มีชื่อผู้รับชำระหนี้เดิม ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์บอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้” และวรรคสี่ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะรักษาความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน และหากปล่อยเนิ่นช้าอาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ในการรับโอนสินทรัพย์ที่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย การบอกกล่าวการโอนตามวรรคสามอาจกระทำโดยประกาศรายการพร้อมรายละเอียดตามสมควรในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน และให้ถือว่าเป็นการบอกกล่าวการโอนตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”



การที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ ได้วางหลักทั่วไปในเรื่องการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในฐานะผู้บริโภค โดยให้มีหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กฎหมายบัญญัติ และกฎหมายดังกล่าวต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค แต่พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ บัญญัติเรื่องการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ในกรณีบริษัทบริหารสินทรัพย์ มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น และให้ถือว่า การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมาย โดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นั้น เห็นได้ชัดว่า เมื่อยังไม่มีการตรากฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในฐานะผู้บริโภค ซึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระมีตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ประกอบกับมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ แม้จะบัญญัติให้การโอนสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ไม่ต้องบอกกล่าวไปยังลูกหนี้ ตามมาตรา ๓๐๖ แต่ลูกหนี้ก็ยังมีสิทธิที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗

นายพัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

## คำวินิจฉัยของ นายมงคล ธรรมัน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘ - ๓๙/๒๕๕๗

วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยกรณีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลยุติธรรมมีหนังสือลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕ และวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๕ ส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ในคดีหมายเลขดำที่ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ และคดีหมายเลขคำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ในประเด็นว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่ โดยมีข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ดังนี้

คำร้องที่ ๑

๑. บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ ยื่นฟ้องต่อศาลล้มละลายกลางเป็นคดีหมายเลขดำที่ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ โดยมีบริษัท ไทยโอโซวอลล์ จำกัด ลูกหนี้ที่ ๑ บริษัท โฆษะโฮลดิ้ง จำกัด ลูกหนี้ที่ ๒ นายชาย โฆษะวิสุทธิ ลูกหนี้ที่ ๓ จำเลย เพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาดและพิพากษาให้ลูกหนี้ทั้งสามเป็นบุคคลล้มละลาย เพื่อให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าดำเนินการจัดการเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินต่อไป

๒. คำฟ้องสรุปว่า เมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๓ บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด โจทก์ ได้รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพหรือสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือรับโอนสิทธิเรียกร้องตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นทั้งหมดจากบริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ซึ่งรวมถึงสินเชื่อหรือหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามด้วย ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗ เป็นเหตุให้โจทก์ได้มาซึ่งสิทธิต่างๆ อันบริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) มีเหนือลูกหนี้ทั้งสาม

๓. ลูกหนี้ที่ ๑ และลูกหนี้ที่ ๓ ให้การปฏิเสธฟ้อง และต่อสู้ว่าหนี้ของโจทก์ยังกำหนดจำนวนได้ไม่แน่นอน ลูกหนี้ทั้งสามยังมีความสามารถชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้ครบถ้วน ไม่สมควร

ที่ศาลจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดและสั่งให้ลูกหนี้ทั้งสามเป็นบุคคลล้มละลาย พร้อมกันนั้น ลูกหนี้ที่ ๑ และลูกหนี้ที่ ๓ ได้ยื่นคำร้องต่อศาลล้มละลายกลาง เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ที่กำหนดให้รับโอนหนี้มาโดยมิต้องบอกกล่าวแก่ลูกหนี้โดยอาศัยบทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทกฎหมายที่จำกัดสิทธิของลูกหนี้ในฐานะที่ลูกหนี้มีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญและตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ ซึ่งมีอยู่ก่อนแล้ว ทั้งบทกฎหมายดังกล่าวได้ตราขึ้นและมีผลใช้บังคับภายหลังจากมูลหนี้คดีนี้เกิดขึ้นแล้ว และเป็นกฎหมายที่มุ่งใช้เฉพาะลูกหนี้ มิได้ใช้บังคับแก่บุคคลโดยทั่วไป ทำให้ลูกหนี้ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายไม่เท่าเทียมกันกับบุคคลทั่วไป ถือว่าเป็นกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และมาตรา ๒๗๑ เป็นกรณีที่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ จึงขอให้ศาลงดการพิจารณาและพิพากษาไว้ชั่วคราว และส่งคำให้การที่ได้โต้แย้งไว้ พร้อมทั้งคำร้องของลูกหนี้ไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดดังกล่าวเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดต่อรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น หรือไม่

๔. ศาลล้มละลายกลางพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้ส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ที่ ๑ และลูกหนี้ที่ ๓ ผู้ร้อง ให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

#### คำร้องที่ ๒

๑. บริษัทบริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เจ้าหนี้เป็นโจทก์ ยื่นฟ้องต่อศาลล้มละลายกลาง เป็นคดีหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๔๔ โดยมีบริษัท โรโตพลาส จำกัด ลูกหนี้ที่ ๑ นายชาย โฆษะวิสุทธิ์ ลูกหนี้ที่ ๒ นายเอกลักษณ์ บัวทอง ลูกหนี้ที่ ๓ เพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาด และพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย สืบเนื่องจากเมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๓ บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด ได้รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพหรือสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ จากบริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ซึ่งรวมถึงสินเชื่อหรือหนี้สินของลูกหนี้ทั้งสามด้วย ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗

๒. ลูกหนี้ทั้งสามให้การปฏิเสธ ต่อมาลูกหนี้ทั้งสามได้ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ต่อศาลว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕

เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จำกัดสิทธิจำเลยในฐานะลูกหนี้ที่มีสิทธิจะได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ ซึ่งมีอยู่ก่อนแล้ว เป็นบทบัญญัติที่ตราขึ้นและมีผลใช้บังคับภายหลังจากมูลคดีนี้เกิดขึ้นแล้ว และเป็นกฎหมายที่มุ่งใช้เฉพาะลูกหนี้ทั้งสาม มิได้ใช้บังคับแก่บุคคลโดยทั่วไป ทำให้ลูกหนี้ได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายไม่เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ จึงขอให้ศาลงดการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งคำโต้แย้งไปยังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดดังกล่าวขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗

๓. ศาลล้มละลายกลางพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้ส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ทั้งสามผู้ร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

#### ข้อกฎหมาย

#### รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๖ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

มาตรา ๒๖ การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๗ สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง

มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

มาตรา ๒๙ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

มาตรา ๕๗ สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๓๘ ตริ การโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้ ทั้งนี้ การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๕ ในการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ หากบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้

ที่เกิดขึ้น การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ให้ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่เก็บรักษาบัญชีและรายชื่อลูกหนี้ตามสินทรัพย์ที่โอนไปแล้วนั้นไว้เป็นบัญชีเฉพาะ และให้ลูกหนี้มีสิทธิตรวจดูบัญชีรายชื่อของตนได้

ในกรณีที่ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้เป็นบุคคลอื่นที่มีชื่อผู้รับชำระหนี้เดิม ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์บอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้

ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะรักษาความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน และหากปล่อยเนิ่นช้าอาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ในการรับโอนสินทรัพย์ที่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย การบอกกล่าวการโอนตามวรรคสามอาจกระทำโดยประกาศรายการพร้อมรายละเอียดตามสมควรในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน และให้ถือว่าเป็นการบอกกล่าวการโอนตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

#### ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๓๐๖ การโอนหนี้อันจะพึงต้องชำระแก่เจ้าหนี้คนหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจงนั้น ถ้าไม่ทำเป็นหนังสือ ท่านว่าไม่สมบูรณ์ อนึ่ง การโอนหนี้ที่ท่านว่าจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ลูกหนี้หรือบุคคลภายนอกได้แต่เมื่อได้บอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้หรือลูกหนี้จะได้ยินยอมด้วยในการโอนนั้น ค้ำบอกกล่าวหรือความยินยอมเช่นนี้ท่านว่าต้องทำเป็นหนังสือ

ถ้าลูกหนี้ทำให้พอใจแก่ผู้โอนด้วยการใช้เงิน หรือด้วยประการอื่นเสียแต่ก่อนได้รับบอกกล่าวหรือก่อนได้ตกลงให้โอนไซ้ ลูกหนี้นั้นก็พ้นอันหลุดพ้นจากหนี้

มาตรา ๓๐๘ ถ้าลูกหนี้ได้ให้ความยินยอมดังกล่าวมาในมาตรา ๓๐๖ โดยมีได้ติดเอื้อน ท่านว่าจะยกข้อต่อสู้ที่มีต่อผู้โอนขึ้นต่อสู้ผู้รับโอนนั้นหาได้ไม่ แต่ถ้าเพื่อจะระงับหนี้ลูกหนี้ได้ใช้เงินให้แก่ผู้โอนไปไซ้ ลูกหนี้จะเรียกคืนเงินนั้นก็ได้ หรือถ้าเพื่อการเช่นกล่าวมานั้นลูกหนี้รับภาระเป็นหนี้ อย่างไรก็ตามหนึ่งขึ้นใหม่ต่อผู้โอน จะถือเสมือนหนึ่งว่าหนี้นั้นมีได้ก่อนขึ้นเลยก็ได้

ถ้าลูกหนี้เป็นแต่ได้รับค้ำบอกกล่าวการโอน ท่านว่าลูกหนี้มีข้อต่อสู้ผู้โอนก่อนเวลาที่ได้รับค้ำบอกกล่าวนั้นฉันใด ก็ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้แก่ผู้รับโอนได้ฉันนั้น ถ้าลูกหนี้มีสิทธิเรียกร้องจากผู้โอนแต่สิทธินั้นยังไม่ถึงกำหนดในเวลาบอกกล่าวไซ้ ท่านว่าจะเอาสิทธิเรียกร้องนั้นมาหักกลบลบกันก็ได้ หากว่าสิทธินั้นจะได้ถึงกำหนดไม่ช้ากว่าเวลาถึงกำหนดแห่งสิทธิเรียกร้องอันได้โอนไปนั้น

ได้พิจารณาแล้ว มีประเด็นในเบื้องต้นว่า ผู้ร้องมีสิทธิให้ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า

“ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้น ตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

เห็นว่า กรณีตามคำร้องเป็นเรื่องที่ศาลล้มละลายกลางส่งความเห็นของคู่ความ ซึ่งโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาเพื่อศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัย เป็นกรณีที่ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ผู้ร้องมีสิทธิให้ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งได้และศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้

ประเด็นตามคำร้องที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่ เห็นว่า ผู้ร้อง ไม่ได้ระบุบทบัญญัติของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ว่า มาตราใดที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่ทำให้เข้าใจได้ว่า หมายถึง มาตรา ๓๘ ตี แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และผู้ร้องโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ เห็นว่า ประเด็นนี้ไม่ต้องวินิจฉัย เพราะรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เท่านั้น ส่วนบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่อยู่ในระดับเดียวกัน ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยได้ ส่วนประเด็นว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ เห็นว่า ได้มีคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕ วินิจฉัยว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๘ ตี ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐

และศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัย ที่ ๔๐/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ วินิจฉัยว่า พระราชกำหนด บริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ดังนั้น จึงมีประเด็นต้องวินิจฉัยเพียงว่า ประเด็นที่ ๑ พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่ พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ เป็นบทบัญญัติรับรองเรื่องการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในฐานะผู้บริโภค โดยให้มีหลักเกณฑ์และวิธีการ ตามที่กฎหมายบัญญัติและกฎหมายดังกล่าวต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทน ผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนด มาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ส่วนพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้บัญญัติเรื่อง การโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์มีการควบกิจการเข้าด้วยกันหรือควบ กิจการเข้ากับสถาบันการเงินอื่นว่า ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยการโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยก ข้อต่อสู้ ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งนี้ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งบัญญัติให้เพิ่ม มาตรา ๓๘ ตรี ในพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มีเหตุผลในการบังคับใช้ว่าเป็น การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับฐานะหรือการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ เพื่อให้เกิดความมั่นคงและ เข้มแข็ง และเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคง ทางเศรษฐกิจของประเทศ ประกอบกับพระราชกำหนดดังกล่าวได้บัญญัติให้เพิ่มมาตรา ๓ ทวิ แห่ง พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ว่า “มาตรา ๓ ทวิ พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมาย เกี่ยวกับการจำกัดเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพในการประกอบกิจการ หรือประกอบอาชีพ ซึ่งตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย” ทำให้เห็นได้ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ฯ ไม่ได้กระทบสิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภค แต่อย่างใด ดังนั้น มาตรา ๓๘ ตรี แห่งพระราชบัญญัติ การธนาคารพาณิชย์ฯ ซึ่งบัญญัติเงื่อนไขการโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ที่มีการควบกิจการว่า



การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อีกทั้งลูกหนี้ยังมีสิทธิที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗

ประเด็นที่ ๒ พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๕๗ หรือไม่ พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติรับรองในการที่บุคคลจะอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตน ตราบเท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน อีกทั้งยังเป็นบทบัญญัติประกันสิทธิของบุคคลว่า เมื่อใดสิทธิของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ถูกละเมิด บุคคลนั้นสามารถใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ เพื่อเป็นหลักประกันว่า ถ้าสิทธิของตนถูกละเมิด ก็จะได้รับเยียวยาโดยองค์กรศาล ส่วนพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ บัญญัติเรื่องการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ในกรณีบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น ให้ถือว่าการโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมาย โดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งนี้ โดยมีเหตุผลในการตราพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ว่า เพื่อให้สถาบันการเงินที่มีปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพเป็นจำนวนมาก สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ ทั้งจะเป็นการเพิ่มทุนและสร้างความสามารถในการให้สินเชื่อของภาคเศรษฐกิจ และเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ เห็นได้ว่า การที่พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ บัญญัติเรื่องการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ โดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ดังกล่าว ไม่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้แต่อย่างใด อีกทั้งไม่เป็นการกระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ และไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๕๗

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

## คำวินิจฉัยของ นายมานิต วิทยาเต็ม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘ - ๓๙/๒๕๕๗

วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๔ และ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗

ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๔ และ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ รวม ๒ คำร้อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ โดยมีข้อเท็จจริงสรุปได้ดังนี้

คำร้องที่หนึ่ง บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ ยื่นคำฟ้อง บริษัท ไทยโอโซวอลล์ จำกัด ที่ ๑ บริษัท โฆษะโฮลดิ้ง จำกัด ที่ ๒ และนายชาย โฆษะวิสุทธิ ที่ ๓ ลูกหนี้ ต่อศาลล้มละลายกลาง ขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาด และพิพากษาให้ ลูกหนี้ทั้งสามเป็นบุคคลล้มละลาย เป็นคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ โดยมีความ เป็นมาของหนี้คือ ลูกหนี้ที่ ๑ ทำสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีกับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขาสาหร่ายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท (เจ้าหนี้เดิม) มีลูกหนี้ที่ ๒ และลูกหนี้ที่ ๓ ทำสัญญาค้ำประกัน แล้วลูกหนี้ ที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ ธนาคารฯ เจ้าหนี้ได้ติดตามทวงถามลูกหนี้ทั้งสามให้ชำระหนี้แล้ว แต่ลูกหนี้ ทั้งสามเพิกเฉย ธนาคารฯ เจ้าหนี้จึงบอกเลิกสัญญา ต่อมาบริษัท เงินทุนธชาติ จำกัด (มหาชน) ได้รับซื้อ สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ สิทธิเรียกร้อง ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นทั้งหมด จากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ ซึ่งรวมถึงสินเชื่อหรือหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามด้วย ต่อมาบริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด (เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์) ได้รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ สิทธิเรียกร้อง ตลอดจนหลักประกัน ของสินทรัพย์นั้นทั้งหมดจากบริษัทเงินทุน ธชาติ ฯ ซึ่งรวมถึงสินเชื่อหรือหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามด้วย บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ ฯ ได้มีหนังสือทวงถามถึงลูกหนี้ทั้งสามให้ชำระหนี้อีกครั้งหนึ่ง แต่ลูกหนี้ ทั้งสามเพิกเฉยไม่ชำระหนี้ เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์จึงยื่นคำฟ้องต่อศาลล้มละลายกลาง

คำร้องที่สอง บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ ยื่นคำฟ้อง บริษัท โรโตพลาสติก จำกัด ที่ ๑ นายชาย โฆษะวิสุทธิ ที่ ๒ และนายเอกลักษณ์ บัวทอง ที่ ๓ ลูกหนี้ ต่อศาลล้มละลายกลาง ขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด และพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย เป็นคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๔๔ โดยมีความเป็นมาของลูกหนี้คือ เดิมลูกหนี้ที่ ๑ ได้ขอสินเชื่อประเภทหนี้เบิกเงินเกินบัญชี หนี้เงินกู้ หนี้เงินกู้กิจการวิเทศธนกิจ และหนังสือรับรอง (การขอให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกัน) กับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขาสาหร่ายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท (เจ้าหนี้เดิม) โดยทำหนังสือสัญญากับธนาคารฯ เจ้าหนี้ ในกรณีต่างๆ มีลูกหนี้ที่ ๒ และลูกหนี้ที่ ๓ เป็นผู้ค้ำประกัน ต่อมา บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้ทำสัญญาซื้อหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อรายได้จากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ ซึ่งเป็นเจ้าหนี้สินทรัพย์ด้วยคุณภาพ ต่อมาบริษัทเงินทุน ธนชาติ ฯ ได้ทำสัญญาโอนสิทธิในการรับซื้อหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อรายได้ให้แก่บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ ฯ (เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์) เป็นผลให้บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ ฯ ได้รับไปซึ่งสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และสิทธิเรียกร้องต่างๆ ในสินทรัพย์ด้วยคุณภาพและหลักประกันของสินทรัพย์ดังกล่าว ซึ่งรวมถึงสิทธิเรียกร้องในสัญญาสินเชื่อทั้งหมดของลูกหนี้ทั้งสาม และเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้มีหนังสือทวงถามให้ลูกหนี้ทั้งสามชำระหนี้แล้ว ๒ ครั้ง แต่ลูกหนี้เพิกเฉย เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์จึงได้ยื่นคำฟ้องต่อศาลล้มละลายกลาง

ลูกหนี้ตามคำร้องทั้งสองคำร้อง ให้การปฏิเสธฟ้องของเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ และโต้แย้งได้ความสรุปอย่างเดียวกัน ศาลรัฐธรรมนูญจึงให้รวมพิจารณาทั้งสองคำร้องเข้าด้วยกัน และวินิจฉัยไปพร้อมกัน ซึ่งมีประเด็นที่ลูกหนี้ร้อง ๓ ข้อ คือ

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ หรือไม่

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

ประเด็นที่สาม พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญได้ปรึกษาหารือเพื่อกำหนดประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยแล้วสรุปได้ว่า ประเด็นที่หนึ่งไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย เพราะรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ประกอบมาตรา ๖ ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเฉพาะกรณีที่มีการโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่เท่านั้น มิได้ให้อำนาจพิจารณาวินิจฉัยกรณีที่มีการโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายในระดับเดียวกัน หรือไม่ แต่อย่างไรก็ดี กรณีตามคำร้องในประเด็นที่หนึ่ง จึงไม่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ

ประเด็นที่สอง และประเด็นที่สาม กรณีพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ นั้น ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย เพราะรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ เป็นบทบัญญัติทั่วไปที่รับรองความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญเอง มาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติหลักการทั่วไปที่รับรองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญนี้ มาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติหลักการที่รับรองให้บุคคลสามารถอ้างเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาล โดยรัฐธรรมนูญทั้ง ๓ มาตราดังกล่าว ไม่มีข้อความใดที่รับรองสิทธิหรือให้อำนาจแก่บุคคลหรือองค์กร อันจะนำไปอ้างว่า บทบัญญัติใด ของกฎหมายใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญทั้ง ๓ มาตราดังกล่าวได้ ส่วนกรณีมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ ได้มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕/๒๕๕๕ และ ๔๐/๒๕๕๕ วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ๑ มาตรา ๓๘ ตรี และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ ๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ จึงมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยเพียงว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ๑ มาตรา ๓๘ ตรี และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ ๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่

### กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

#### รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

“มาตรา ๖ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

“มาตรา ๒๗ สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง”

“มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้”

“มาตรา ๒๙ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

“มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

“มาตรา ๕๗ สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค”

“มาตรา ๒๖๕ ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือ คู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของ ศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่ง ความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ในคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของ ศาลอันถึงที่สุดแล้ว”

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๓๘ ตริ การโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้ ทั้งนี้ การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตาม มาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๕ ในการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหาร สินทรัพย์ หากบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ ที่เกิดขึ้น การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยัง ลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ให้ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่เก็บรักษาบัญชีและรายชื่อลูกหนี้ ตามสินทรัพย์ที่โอนไปแล้วนั้นไว้เป็นบัญชีเฉพาะ และให้ลูกหนี้มีสิทธิตรวจดูบัญชีรายชื่อของตนได้

ในกรณีที่ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้เป็นบุคคลอื่นที่มีชื่อผู้รับชำระหนี้เดิม ให้บริษัทบริหาร สินทรัพย์บอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวแทนเรียกเก็บ และรับชำระหนี้

ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะรักษาความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน และหากปล่อยเนิ่นช้าอาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ในการรับโอนสินทรัพย์ที่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย การบอกกล่าวการโอนตามวรรคสามอาจกระทำโดยประกาศรายการพร้อมรายละเอียดตามสมควรในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน และให้ถือว่าเป็นการบอกกล่าวการโอนตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

### ข้อพิจารณาและการวินิจฉัย

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑) เป็นบทบัญญัติที่บัญญัติขึ้นเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับฐานะหรือการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์เพื่อให้เกิดความมั่นคงและเข้มแข็งเนื่องจากได้เกิดภาวะสถาบันการเงินมีปัญหานี้ด้วยคุณภาพมากผิดปกติ ข้อยกเว้นจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ คือ ขั้นตอนการโอนหนี้โดยบอกกล่าวการโอนเท่านั้น การที่ยกเว้นขั้นตอนเช่นนี้มีเหตุเนื่องมาจากการที่ต้องมีการโอนหนี้ด้วยคุณภาพจำนวนมากเพื่อปรับปรุงฐานะทางการเงินตามบัญชีของสถาบันการเงินโดยรวดเร็ว ข้อยกเว้นนี้ใช้กับการโอนลูกหนี้ด้วยคุณภาพโดยทั่วไปทุกรายของทุกสถาบันการเงินที่มีปัญหาต้องโอนกิจการที่เป็นสินทรัพย์ด้วยคุณภาพให้แก่สถาบันการเงินอื่น นอกจากข้อยกเว้นการบอกกล่าวการโอนซึ่งต้องทำเป็นหนังสือแล้ว ลูกหนี้มีได้รับผลกระทบกระเทือนแต่อย่างใด นอกจากนั้นบทบัญญัตินี้ดังกล่าวยังได้ยืนยันสิทธิของลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ด้วยคือ “ถ้าลูกหนี้เป็นแต่ได้รับคำบอกกล่าวการโอน ท่านว่าลูกหนี้มีข้อต่อสู้ผู้โอนก่อนเวลาที่ได้รับคำบอกกล่าวนั้นฉันใด ก็จะใช้เป็นข้อต่อสู้แก่ผู้รับโอนได้ฉันนั้น ถ้าลูกหนี้มีสิทธิเรียกร้องจากผู้โอนแต่สิทธินั้นยังไม่ถึงกำหนดในเวลาบอกกล่าวไว้ ท่านว่าจะเอาสิทธิเรียกร้องนั้นมาหักกลบลบกันก็ได้ หากว่าสิทธินั้นจะได้ถึงกำหนดไม่ช้ากว่าเวลาถึงกำหนดแห่งสิทธิเรียกร้องอันได้โอนไปนั้น” เมื่อพิจารณารัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ ว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคตามที่กฎหมายบัญญัติ ก็จะเห็นว่าลูกหนี้ของสถาบันการเงินทั้งลูกหนี้ชั้นต้นและผู้ค้าประกันในฐานะผู้บริโภคบริการของสถาบันการเงินมิได้ต้องเสียหายหรือเสียเปรียบแต่ประการใดจากการที่ความเป็นลูกหนี้ของตนถูกโอนไปยังสถาบันการเงินอื่นซึ่งเป็นมาตรการตามกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับหนี้หรือสินทรัพย์ของสถาบันการเงินอันถือได้ว่าเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติแล้ว และเป็นสิ่งที่สามารถกระทำได้อยู่แล้วตามบทบัญญัติว่าด้วยการโอนสิทธิเรียกร้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะ ๑ หมวด ๔



สำหรับพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ นั้น ก็เป็นบทบัญญัติที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินเกี่ยวกับลูกหนี้โดยคุณภาพเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ดังกล่าวข้างต้น โดยมีความแตกต่างแต่เพียงเป็นการโอนกิจการส่วนที่เกี่ยวกับสินทรัพย์โดยคุณภาพจากสถาบันการเงินไปยังผู้รับโอนคือบริษัทบริหารสินทรัพย์ซึ่งมิใช่สถาบันการเงินด้วยกัน ทั้งนี้เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับฐานะการดำเนินกิจการของสถาบันการเงินในทำนองเดียวกัน โดยมีการให้สิทธิประโยชน์ด้วยการยกเว้นหรือลดค่าภาษีอากรและค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่เกิดจากการโอนทรัพย์สินนั้นๆ ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดเป็นการทั่วไปหรือเป็นการเฉพาะรายโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา การที่พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ กำหนดว่า ในกรณีบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น ให้ยกเว้นการบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องซึ่งต้องทำเป็นหนังสือตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ โดยลูกหนี้สามารถยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๘ วรรคสอง เช่นเดียวกันกับกรณีการโอนลูกหนี้ตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี นั้น สามารถพิจารณาว่าพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่ โดยใช้หลักการและเหตุผลนัยเดียวกันกับการพิจารณาพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งได้แสดงไว้แล้วข้างต้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗

นายมานิต วิทยาเต็ม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

## คำวินิจฉัยของ นายศักดิ์ เตชะชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘ - ๓๙/๒๕๕๗

วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ และคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลล้มละลายกลางโดยสำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ (บริษัท ไทยไอโซวอลล์ จำกัด ที่ ๑ และนายชาย โฆษะวิสุทธิ ที่ ๓) ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ และของลูกหนี้ (บริษัท โรโตพลาสติก จำกัด ที่ ๑ กับพวก รวม ๓ ราย) ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๔ รวม ๒ คำร้อง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗

ข้อเท็จจริง สรุปว่า คำร้องที่หนึ่ง เดิมบริษัท ไทยไอโซวอลล์ จำกัด ลูกหนี้ที่ ๑ ซึ่งเป็นจำเลยที่ ๑ ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ ทำสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีกับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขาสาหร่ายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท (เจ้าหนี้เดิม) โดยมีบริษัท โฆษะโฮลด์จิ่ง จำกัด ลูกหนี้ที่ ๒ และนายชาย โฆษะวิสุทธิ ลูกหนี้ที่ ๓ ซึ่งเป็นจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ในคดีดังกล่าว ทำสัญญากู้ประกัน แล้วลูกหนี้ที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ ธนาคารฯ เจ้าหนี้ทวงถามลูกหนี้ทั้งสามให้ชำระหนี้ ก็เพิกเฉย ธนาคารฯ เจ้าหนี้จึงบอกเลิกสัญญา ต่อมาบริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้รับซื้อสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ สิทธิเรียกร้อง ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นทั้งหมด จากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ ซึ่งรวมถึงสินเชื่อหรือหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามด้วย และต่อมาบริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด ได้รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ สิทธิเรียกร้อง หลักประกัน ซึ่งรวมถึงสินเชื่อหรือหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามดังกล่าว จากบริษัทเงินทุน ธนชาติ ฯ และได้ทวงถามให้ลูกหนี้ทั้งสามชำระหนี้แล้ว แต่ลูกหนี้ทั้งสามไม่ชำระ บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด จึงเป็นโจทก์ยื่นฟ้องลูกหนี้ทั้งสามต่อศาลล้มละลายกลางเพื่อขอให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดและพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย ตามคดีล้มละลายหมายเลขดำดังกล่าว

คำร้องที่สอง บริษัท โรโตพลาสติก จำกัด ลูกหนี้ที่ ๑ ซึ่งเป็นจำเลยที่ ๑ ในคดีล้มละลาย หมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๔ ได้ขอสินเชื่อประเภทหนี้เบิกเงินเกินบัญชี หนี้เงินกู้ หนี้เงินกู้กิจการ วิเทศธนกิจ และหนังสือรับรอง (การขอให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกัน) กับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขาสาหร่ายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท (เจ้าหนี้เดิม) โดยทำหนังสือสัญญากับธนาคารฯ เจ้าหนี้ ในกรณีต่างๆ มีนายชาย โฆษะวิสุทธิ ลูกหนี้ที่ ๒ และนายเอกลักษณ์ บัวทอง ลูกหนี้ที่ ๓ ซึ่งเป็น จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ในคดีดังกล่าว เป็นผู้ค้ำประกัน ต่อมาบริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้ทำสัญญาซื้อหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จากธนาคารดีบีเอส ไทยท努ฯ ซึ่งเป็นเจ้าหนี้สินทรัพย์ ด้วยคุณภาพ และบริษัทเงินทุน ธนชาติฯ ได้ทำสัญญาโอนสิทธิในการรับซื้อหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ให้แก่บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เป็นผลให้บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด ได้รับไปซึ่งสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และสิทธิเรียกร้องต่างๆ ในสินทรัพย์ด้วยคุณภาพและหลักประกันสินทรัพย์ ดังกล่าว รวมทั้งสิทธิเรียกร้องในสัญญาสินเชื่อทั้งหมดของลูกหนี้ทั้งสามด้วย บริษัท บริหารสินทรัพย์ แม็กซ์ จำกัด ได้ทวงถามให้ลูกหนี้ทั้งสามชำระหนี้แล้วก็ไม่ชำระ บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด จึงเป็นโจทก์ยื่นฟ้องลูกหนี้ทั้งสามเป็นจำเลยต่อศาลล้มละลายกลางดังกล่าว

ลูกหนี้ทั้งสองคำร้อง ให้การปฏิเสธฟ้องของเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ทั้งสองคดี

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องทั้งสองไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญฯ และรับไว้ พิจารณาวินิจฉัย และเห็นว่าลูกหนี้ทั้งสองคำร้องโต้แย้งในทำนองเดียวกัน จึงให้รวมการพิจารณาทั้งสอง คำร้องเข้าด้วยกัน

พิจารณาคำร้องทั้งสองแล้ว ข้อโต้แย้งที่ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ หรือไม่นั้น เห็นว่า พระราช บัญญัติและพระราชกำหนดกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นกฎหมายในระดับเดียวกัน และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ประกอบมาตรา ๖ มิได้ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญที่จะพิจารณาวินิจฉัยว่า มีบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งกันได้ โดยศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยได้เฉพาะกรณีที่โต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ เท่านั้น ส่วนข้อโต้แย้งที่ว่า พระราช บัญญัติการธนาคารพาณิชย์ฯ มาตรา ๓๘ ตรี ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดฯ และพระราช กำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ฯ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่ นั้น ก็เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

เป็นบทบัญญัติทั่วไปที่รับรองว่า รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ บัญญัติหลักการที่รับรองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และรับรองให้บุคคลสามารถอ้างเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาล โดยบทบัญญัตินี้ดังกล่าว ไม่มีข้อความใดที่รับรองสิทธิหรือให้อำนาจแก่บุคคลหรือองค์กรอันจะนำไปอ้างว่า บทบัญญัติใด ของกฎหมายใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญในมาตราดังกล่าวได้ ส่วนกรณีมาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ ได้มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕/๒๕๕๕ และ ๔๐/๒๕๕๕ วินิจฉัยไว้แล้วว่าพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ มาตรา ๓๘ ตี และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ ฯ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยข้อโต้แย้งดังกล่าวของลูกหนี้ ตามคำร้องทั้งสอง

คงมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยเพียงว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ ฯ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” และวรรคสอง บัญญัติว่า “กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค” ส่วนพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี วรรคหนึ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ บัญญัติว่า “การโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้ ทั้งนี้ การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตาม มาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์” สำหรับพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ หากบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตาม มาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง

และพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์” วรรคสอง บัญญัติว่า “ให้ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่เก็บรักษาบัญชีและรายชื่อลูกหนี้ตามสินทรัพย์ที่โอนไปแล้วนั้นไว้เป็นบัญชีเฉพาะ และให้ลูกหนี้มีสิทธิตรวจบัญชีรายชื่อของตนได้” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้เป็นบุคคลอื่นที่มีชื่อผู้รับชำระหนี้เดิม ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์บอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้ นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้” และวรรคสี่ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะรักษาความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน และหากปล่อยเนิ่นช้าอาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ในการรับโอนสินทรัพย์ที่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย การบอกกล่าวการโอนตามวรรคสามอาจกระทำโดยประกาศรายการพร้อมรายละเอียดตามสมควรในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน และให้ถือว่าเป็นการบอกกล่าวการโอนตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

บทบัญญัติดังกล่าว พิจารณาแล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ ได้วางหลักทั่วไปในเรื่องการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในฐานะผู้บริโภคไว้ และจะมีหลักเกณฑ์และวิธีการอย่างไร ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยกฎหมายดังกล่าวจะต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ส่วนพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ฯ มาตรา ๓๘ ตรี บัญญัติเรื่องการโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์มีการควบกิจการเข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงินอื่น โดยการโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายฯ ดังกล่าว และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘ บัญญัติเรื่องการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ในกรณีบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น และให้ถือว่าการโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมาย โดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่แม้จะบัญญัติให้การโอนสิทธิเรียกร้องไม่ต้องบอกกล่าวไปยัง

ลูกหนี้ดังกล่าว ลูกหนี้ก็ยังมีสิทธิที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้ พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๕ จึงหาได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ ไม่

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗

นายศักดิ์ เตชาชาญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

## คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘ - ๓๙/๒๕๕๗

วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ (บริษัท ไทยไอโซวอลด์ จำกัด ที่ ๑ และนายชาย โฆษะวิสุทธิ ที่ ๓) ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ และคำโต้แย้งของลูกหนี้ (บริษัท โรตพลาส จำกัด ที่ ๑ กับพวก รวม ๓ ราย) ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

## ข้อเท็จจริง

ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๔ และ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ รวม ๒ คำร้อง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

คำร้องที่หนึ่ง บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ ยื่นคำฟ้อง บริษัท ไทยไอโซวอลด์ จำกัด ที่ ๑ บริษัท โฆษะวิสุทธิ จำกัด ที่ ๒ และนายชาย โฆษะวิสุทธิ ที่ ๓ ลูกหนี้ ต่อศาลล้มละลายกลาง เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ ขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ ทั้งสามเด็ดขาด และพิพากษาให้ลูกหนี้ทั้งสามเป็นบุคคลล้มละลาย

ข้อเท็จจริงตามคำฟ้อง สรุปได้ว่า ลูกหนี้ที่ ๑ ทำสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีกับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขาสาหร่ายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท (เจ้าหนี้เดิม) มีลูกหนี้ที่ ๒ และลูกหนี้ที่ ๓ ทำสัญญาค้ำประกัน แล้วลูกหนี้ที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ ได้ติดตามทวงถาม ลูกหนี้ทั้งสามให้ชำระหนี้แล้ว แต่ลูกหนี้ทั้งสามเพิกเฉย ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ จึงบอกเลิกสัญญา เบิกเงินเกินบัญชีกับลูกหนี้ที่ ๑ ต่อมาบริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้รับซื้อสินทรัพย์ ด้วยคุณภาพ สิทธิเรียกร้อง ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นทั้งหมด จากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ ซึ่งรวมถึงสินเชื่อหรือหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามด้วย ต่อมาบริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เจ้าหนี้ ผู้เป็นโจทก์ ได้รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ สิทธิเรียกร้อง ตลอดจนหลักประกันของ สินทรัพย์นั้นทั้งหมดจากบริษัทเงินทุน ธนชาติ ฯ ซึ่งรวมถึงสินเชื่อหรือหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามด้วย บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด ได้มีหนังสือทวงถามถึงลูกหนี้ทั้งสามให้ชำระหนี้อีกครั้งหนึ่ง แต่ลูกหนี้ ทั้งสามเพิกเฉยไม่ชำระหนี้ เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์จึงยื่นคำฟ้องต่อศาลล้มละลายกลาง

คำร้องที่สอง บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ ยื่นคำฟ้อง บริษัท โรโตพลาสติก จำกัด ที่ ๑ นายชาย โฆษะวิสุทธิ ที่ ๒ และนายเอกลักษณ์ บัวทอง ที่ ๓ ลูกหนี้ ต่อศาลล้มละลายกลาง เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๔ ขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด และพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย

ข้อเท็จจริงตามคำฟ้องสรุปได้ว่า ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ขอสินเชื่อประเภทหนี้เบิกเงินเกินบัญชี หนี้เงินกู้กิจการวิเทศธนกิจ และหนังสือรับรอง (การขอให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกัน) กับธนาคาร ดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขาสาหร่ายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท (เจ้าหนี้เดิม) โดยทำหนังสือสัญญา กับธนาคาร ดีบีเอส ไทยท努 ฯ เจ้าหนี้ ในกรณีต่างๆ มีลูกหนี้ที่ ๒ และลูกหนี้ที่ ๓ เป็นผู้ค้ำประกัน ต่อมา บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้ทำสัญญาซื้อหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อรายได้จากธนาคาร ดีบีเอส ไทยท努 ฯ ซึ่งเป็นเจ้าหนี้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ ภายใต้ข้อกำหนดของสัญญาดังกล่าว ธนาคาร ดีบีเอส ไทยท努 ฯ ตกลงโอนสิทธิของตนให้บริษัทเงินทุน ธนชาติ ฯ หรือนิติบุคคลที่เหมาะสมรายหนึ่งหรือหลายราย ซึ่งได้รับโอนสิทธิภายใต้สัญญาซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพจากบริษัทเงินทุน ธนชาติ ฯ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ต่อมาบริษัทเงินทุน ธนชาติ ฯ ได้ทำสัญญาโอนสิทธิในการรับซื้อหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อรายได้ให้แก่บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด (เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์) เป็นผลให้บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด ได้รับไปซึ่งสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และสิทธิเรียกร้องต่างๆ ในสินทรัพย์ด้อยคุณภาพและหลักประกันของสินทรัพย์ดังกล่าวรวมทั้งสิทธิจำนอง สิทธิจำนำ ค้ำประกัน ที่มีต่อธนาคาร ดีบีเอส ไทยท努 ฯ (เจ้าหนี้เดิม) ดังนั้นสิทธิเรียกร้องในสัญญาสินเชื่อของลูกหนี้ทั้งสาม ที่มีต่อธนาคาร ดีบีเอส ไทยท努 ฯ จึงตกแก่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์โดยผลของกฎหมาย เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้มีหนังสือทวงถามให้ลูกหนี้ทั้งสามชำระหนี้ แต่ลูกหนี้เพิกเฉย จึงขอให้ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาด และพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย

ลูกหนี้ตามคำร้องทั้งสองคำร้อง ให้การปฏิเสธฟ้องของเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ และได้แย้งได้ความสรุปเหมือนกันว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ที่กำหนดให้รับโอนหนี้มาโดยไม่ต้องบอกกล่าวแก่ลูกหนี้ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จำกัดสิทธิของลูกหนี้ในฐานะที่ลูกหนี้มีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญและตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ ซึ่งมีอยู่ก่อนแล้ว ทั้งยังเป็นบทบัญญัติที่ตราขึ้นและมีผลใช้บังคับภายหลังจากมูลคดีนี้เกิดขึ้นแล้ว และเป็นกฎหมายที่มุ่งใช้เฉพาะกับลูกหนี้ในคดีนี้ มิได้ใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ทำให้ลูกหนี้ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายไม่เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ถือว่าเป็นกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ



มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และมาตรา ๒๗๑ เป็นกรณีที่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ จึงขอให้ศาลงด การพิจารณาและพิพากษาไว้ชั่วคราว และส่งคำให้การที่ได้โต้แย้งไว้ พร้อมทั้งคำร้องของลูกหนี้ (ผู้ร้อง) ไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งพระราชกำหนดดังกล่าวเป็นบทบัญญัติ แห่งกฎหมายที่ขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดต่อรัฐธรรมนูญดังกล่าว ข้างต้น หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้รับคำร้องทั้งสองไว้ดำเนินการและรับไว้พิจารณา วินิจฉัยต่อไป และเนื่องจากคำร้องทั้งสองมีประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยอย่างเดียวกัน จึงให้รวมพิจารณาเข้าด้วยกันและวินิจฉัยไปพร้อมกัน

#### ข้อวินิจฉัย

จากคำร้องของผู้ร้องมีประเด็นที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ หรือไม่

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

ประเด็นที่สาม พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นที่หนึ่งไม่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่จะวินิจฉัย เพราะ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ให้อำนาจพิจารณาวินิจฉัยเฉพาะบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ไม่ได้ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยกรณีที่ได้โต้แย้งว่า บทบัญญัติ แห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อกฎหมายในระดับเดียวกัน ดังนั้นในประเด็นที่หนึ่ง ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย

สำหรับประเด็นที่สองและที่สามนั้น ในกรณีของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ซึ่งบัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้ง

ต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้” นั้น จะเห็นได้ว่า บทบัญญัตินี้เป็นบทบัญญัติทั่วไปที่รับรองความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ จึงไม่มีกรณีบทบัญญัติใดแห่งกฎหมายที่จะขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ได้ ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ ซึ่งบัญญัติว่า “สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง” นั้น เป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญนี้เป็นหลักทั่วไป ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ ซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้” นั้น เป็นบทบัญญัติที่รับรองให้บุคคลสามารถอ้างเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ เพื่อยกเป็นข้อต่อสู้ในคดีในศาลได้ จึงไม่มีกรณีที่จะนำไปอ้างได้ว่า บทบัญญัติใดแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตราทั้งสองนี้ได้ ส่วนกรณีรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕/๒๕๔๕ และ ๔๐/๒๕๔๕ ด้วยเหตุผลข้างต้นประเด็นที่ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ หรือไม่นั้น ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย

ดังนั้น จึงเหลือประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยเพียงสองประเด็น คือ

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่ และ

พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่

มาตรา ๓๘ ตีรี้ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติว่า “การโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้ ทั้งนี้ การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติว่า “ในการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ หากบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

วรรคสอง บัญญัติว่า “ให้ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่เก็บรักษาบัญชีและรายชื่อลูกหนี้ตามสินทรัพย์ที่โอนไปแล้วนั้นไว้เป็นบัญชีเฉพาะ และให้ลูกหนี้มีสิทธิตรวจดูบัญชีรายชื่อของตนได้”

วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้เป็นบุคคลอื่นที่มีใช้ชำระหนี้เดิม ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์บอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้”

วรรคสี่ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะรักษาความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน และหากปล่อยเนิ่นช้าอาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ในการรับโอนสินทรัพย์ที่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย การบอกกล่าวการโอนตามวรรคสามอาจกระทำโดยประกาศรายการพร้อมรายละเอียดตามสมควรในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน และให้ถือว่าเป็นการบอกกล่าวการโอนตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มืองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค”

จะเห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วางหลักทั่วไปในการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค โดยให้เป็นไปตามกฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ประกอบการค้าและผู้ประกอบธุรกิจโฆษณาให้ความเป็นธรรมต่อผู้บริโภคไม่เอาเปรียบหลอกลวงหรือกระทำการที่ทำให้ผู้บริโภคเกิดความเข้าใจผิดหรือรับทราบข้อมูลที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการของตน โดยหวังให้ผู้บริโภคซื้อสินค้าหรือบริการโดยมีข้อมูลหรือความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง

ส่วนมาตรา ๓๘ ตี แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ เป็นเรื่องของการโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการ โดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นการบัญญัติให้การโอนสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ไม่ต้องบอกกล่าวไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แต่ลูกหนี้ยังมีสิทธิจะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้ ดังนั้น บทบัญญัติในมาตรา ๓๘ ตี และมาตรา ๕ ดังกล่าว หาได้เป็นบทบัญญัติที่มีได้คุ้มครองลูกหนี้ ซึ่งเป็นผู้บริโภคบริการของธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงิน แต่ยังคงให้ลูกหนี้มีสิทธิที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้ อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะได้มีการบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือไม่ก็ตาม ลูกหนี้ยังคงมีภาระที่จะต้องชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตามสัญญาหรือตามที่ได้ตกลงกันได้

ด้วยเหตุผลข้างต้นจึงวินิจฉัยว่า มาตรา ๓๘ ตี แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

## คำวินิจฉัยของ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘ - ๓๙/๒๕๕๗

วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา  
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ  
การธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนด  
บริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖  
มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗

สำนักงานศาลยุติธรรมแจ้งว่า ศาลล้มละลายกลางขอให้ส่งข้อโต้แย้งของลูกหนี้ ซึ่งโต้แย้งว่า  
พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑  
ที่กำหนดให้รับโอนหนี้มาโดยมิต้องบอกกล่าวแก่ลูกหนี้ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์  
พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙  
มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ โดยอ้างว่าบทบัญญัติดังกล่าวตราขึ้นเพื่อจำกัดสิทธิของจำเลยในฐานะ  
ลูกหนี้ที่มีสิทธิจะได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง

คำร้องที่หนึ่ง บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้ยื่นฟ้อง บริษัท  
ไทยไอโซวอลล์ จำกัด ที่ ๑ บริษัท โฆษะโฮลดิ้ง จำกัด ที่ ๒ นายชาย โฆษะวิสุทธิ ที่ ๓ ลูกหนี้ ต่อ  
ศาลล้มละลายกลาง คดีหมายเลขดำที่ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ เนื่องจาก  
ลูกหนี้ทั้งสามมีหนี้จำนวน ๒๘,๕๑๕,๓๕๕.๐๗ บาท ซึ่งหนี้ดังกล่าวมีจำนวนแน่นอนไม่น้อยกว่า  
สองล้านบาท ลูกหนี้ที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ และเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายแล้ว  
แต่ลูกหนี้เพิกเฉย โจทก์จึงขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาดและมีคำพิพากษา  
ให้ลูกหนี้ทั้งสามเป็นบุคคลล้มละลาย เพื่อให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้เข้าดำเนินการจัดการเกี่ยวกับ  
กิจการและทรัพย์สินต่อไป

ความเป็นมาของหนี้สินรายนี้ เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด  
(มหาชน) ได้รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ หรือรับโอนสิทธิเรียกร้องตลอดจนหลักประกัน  
ของสินทรัพย์นั้นทั้งหมดจากธนาคารดีบีเอส ไทยทูน จำกัด (มหาชน) ซึ่งรวมถึงสินเชื่อหรือหนี้

ของลูกหนี้ทั้งสามในคดีนี้ด้วย ต่อมาวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๓ เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้รับซื้อหรือรับโอน สิทธิทรัพย์ด้อยคุณภาพ หรือสิทธิทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือรับโอนสิทธิเรียกร้อง ตลอดจน หลักประกันของสิทธิทรัพย์นั้นทั้งหมดจากบริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ซึ่งรวมถึงสินเชื่อ หรือหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามในคดีนี้ด้วยตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗ เป็นเหตุให้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้ซึ่งสิทธิต่างๆ อันธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) และบริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) มีเหนือลูกหนี้ทั้งสามในคดีนี้ รวมถึงสิทธิจำนอง สิทธิจำนำ สิทธิอันเกิดแก่การค้ำประกัน และสิทธิในหลักประกันอื่น

คำร้องที่สอง บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้ยื่นฟ้องบริษัท โรโตพลาส จำกัด ที่ ๑ นายชาย โฆษะวิสุทธิ์ ที่ ๒ และนายเอกลักษณ์ บัวทอง ที่ ๓ ลูกหนี้ ต่อศาลล้มละลายกลาง ในคดีหมายเลขดำที่ ถ. ๘๕๕/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๔ โดยเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ เป็นเจ้าหนี้ของลูกหนี้ จำนวน ๔๕,๒๖๐,๓๘๖.๒๐ บาท และเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้มีหนังสือทวงถาม ให้ลูกหนี้ทั้งสามชำระหนี้แล้ว จำนวน ๒ ครั้ง ซึ่งมีระยะเวลาห่างกันไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ลูกหนี้ทั้งสอง ได้รับแล้ว แต่ก็เพิกเฉยไม่ยอมชำระหนี้ จึงถือว่าลูกหนี้เป็นบุคคลมีหนี้สินล้นพ้นตัวจึงขอให้ศาลมีคำสั่ง พิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด และพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย

ความเป็นมาของหนี้สินรายนี้ เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้ทำสัญญาซื้อหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อรายได้จากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็น เจ้าหนี้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ ต่อมา เมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๓ บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้ทำสัญญาโอนสิทธิในการรับซื้อหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อรายได้ ให้แก่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ โดยให้มี ผลตั้งแต่วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๓ เป็นต้นไป อันเป็นผลให้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้รับไปซึ่งสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และสิทธิเรียกร้องต่างๆ ในสินทรัพย์ด้อยคุณภาพและหลักประกันของสิทธิทรัพย์ดังกล่าว ซึ่งรวมทั้งสิทธิจำนอง สิทธิจำนำ ค้ำประกันที่มีต่อธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน)

ศาลล้มละลายกลางได้นัดสืบพยานลูกหนี้ตามคำร้องที่หนึ่ง เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ และนัดสืบพยานโจทก์ตามคำร้องที่สอง เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ในวันนัดสืบพยานลูกหนี้ ของทั้งสองคดีได้ยื่นคำให้การต่อสู้คดีว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคาร พาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ที่กำหนดให้รับโอนหนี้มาโดยมิต้องบอกกล่าวแก่ลูกหนี้ เป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิของ ลูกหนี้ที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ และตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ ซึ่งมีอยู่ก่อนแล้ว และมีผลใช้บังคับภายหลังจากมูลหนี้คดีนี้เกิดขึ้นแล้ว และเป็นกฎหมาย

ที่มุ่งใช้เฉพาะลูกหนี้มิได้ใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ทำให้ลูกหนี้ได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายไม่เท่าเทียมกันกับบุคคลทั่วไป และเป็นการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ที่มีอยู่ก่อนแล้ว และจะต้องได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ จึงเป็นกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ จึงขอให้ศาลงดการพิจารณาและพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาและมีคำสั่งให้รับคำร้องทั้งสองไว้พิจารณาและวินิจฉัย และเนื่องจากประเด็นตามคำร้องทั้งสองคำร้องเป็นประเด็นเดียวกัน จึงให้พิจารณาทั้งสองคำร้องและวินิจฉัยรวมกัน

ข้อพิจารณาเบื้องต้น ข้อโต้แย้งของลูกหนี้ในคดีล้มละลายที่โต้แย้งว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๒๖๔ “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ในคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อต่อสู้ของจำเลยทั้งสองคดีที่อ้างเหตุผลไม่ได้รับความคุ้มครองตามพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ที่ให้โอนหนี้ของลูกหนี้โดยมิต้องบอกกล่าวแก่ลูกหนี้เป็นการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ที่จะได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ และเป็นกฎหมายที่มุ่งใช้เฉพาะลูกหนี้มิได้ใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ทำให้ลูกหนี้ได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายไม่เท่าเทียมกันกับบุคคลทั่วไป เป็นการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ที่มีอยู่ก่อนแล้วและต้องได้รับความ

คุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวจึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ กรณีจึงต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยตามคำโต้แย้งของลูกหนี้ คือ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๖ “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

มาตรา ๒๗ “สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยายหรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์การอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง”

มาตรา ๒๘ “บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้”

มาตรา ๒๙ “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมีได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

มาตรา ๓๐ “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน



ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

มาตรา ๕๗ “สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มืองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค”

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓ ทวิ และ มาตรา ๓๘ ตริ บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๓ ทวิ “พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการจำกัดเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ ซึ่งตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย”

มาตรา ๓๘ ตริ “การโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้ ทั้งนี้ การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๕ “ในการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ หากบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้

ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ให้ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่เก็บรักษาบัญชีและรายชื่อลูกหนี้ตามสินทรัพย์ที่โอนไปแล้วนั้นไว้เป็นบัญชีเฉพาะ และให้ลูกหนี้มีสิทธิตรวจบัญชีรายชื่อของตนได้

ในกรณีที่ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้เป็นบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้รับชำระหนี้เดิม ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์บอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้

ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะรักษาความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน และหากปล่อยเนิ่นช้าอาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ในการรับโอนสินทรัพย์ที่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย การบอกกล่าวการโอนตามวรรคสามอาจกระทำโดยประกาศรายการพร้อมรายละเอียดตามสมควรในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน และให้ถือว่าเป็นการบอกกล่าวการโอนตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นที่จำเลยโต้แย้งว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่นั้น แม้จำเลยมิได้ระบุบทบัญญัติมาตราของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ แต่เหตุผลที่จำเลยโต้แย้งว่า “การรับโอนหนี้โดยมิต้องบอกกล่าวแก่ลูกหนี้ เป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิของจำเลย ในฐานะลูกหนี้ที่มีสิทธิจะได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ และตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ ซึ่งมีอยู่ก่อนแล้ว และตราขึ้นใช้บังคับภายหลังมูลหนี้คดีนี้เกิดขึ้นแล้ว” น่าจะหมายถึง มาตรา ๓๘ ตี แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑

เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๕ ว่า มาตรา ๓๘ ตี แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ และมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๐/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ จึงไม่ต้องวินิจฉัยซ้ำอีก สำหรับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ เป็นบทบัญญัติที่รับรองความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ และเป็นบททั่วไปที่ระบุว่า กฎหมาย กฎหรือข้อบังคับ จัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับไม่ได้ การอ้างว่าบทบัญญัติของกฎหมาย จัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ จึงไม่สามารถอ้างได้ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ รับรองให้บุคคลอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตน และบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือ ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ กรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ จึงเป็นเรื่องการใช้สิทธิทางศาล หรือต่อสู้คดีในศาลเมื่อถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ มิใช่การโต้แย้งว่าบทบัญญัติของกฎหมายจัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ จึงไม่ต้องวินิจฉัยในประเด็นนี้

ดังนั้น ข้อโต้แย้งของจำเลยจึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยเฉพาะมาตรา ๓๘ ตีร่ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ จัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ ให้การคุ้มครองสิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภค ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ขณะนี้มีพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกาศใช้บังคับ แม้กฎหมายดังกล่าวยังไม่มียกเลิกการอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคสอง แต่บุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคก็ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายฉบับนี้ สำหรับการโอนกิจการโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๘ ตีร่ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อแก้ปัญหาในส่วนของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงิน เพื่อความมั่นคงและเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยให้ธนาคารพาณิชย์สามารถควบกิจการเข้าด้วยกัน หรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงินอื่น หรือโอนกิจการระหว่างกัน หรือกับสถาบันการเงินอื่นได้ ซึ่งการดำเนินกิจการดังกล่าว มิได้กระทบกระเทือนกับลูกหนี้หรือบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคแต่ประการใด การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการโดยไม่บอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายที่ให้อำนาจไว้ และพระราชกำหนดดังกล่าวมีบทบัญญัติที่ให้อำนาจ

ตรากฎหมายจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลและเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ ตามมาตรา ๓ ทวิ ของพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ นอกจากนั้น สิทธิของลูกหนี้ยังมีอยู่ตามเดิม โดยเฉพาะมีสิทธิที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๘ ตีรึ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ และสำหรับพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ การโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ การโอนนี้ย่อมไม่กระทบกระเทือนกับลูกหนี้ แต่ประการใด สิทธิของลูกหนี้ยังมีอยู่ตามเดิม และสามารถยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงไม่มีประเด็นที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๘ ตีรึ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗

นายสุธี สุทธิสมบูรณ์  
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

## คำวินิจฉัยของ พลตำรวจเอก สุรธรรม สุวรรณเวช ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘ - ๓๙/๒๕๕๗

วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ถ. ๘๕๕/๒๕๕๔ และ ถ. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗

## สรุปข้อเท็จจริง

สรุปข้อเท็จจริงและกระบวนการพิจารณาเป็นไปตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

## ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณา

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ หรือไม่

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

ประเด็นที่สาม พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

## ข้อวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ หรือไม่

พิจารณาแล้ว เห็นว่าตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้กรณีที่มีการโต้แย้งว่าบทบัญญัติใดเข้าข่ายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ กล่าวคือ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ อันเป็นกฎหมายสูงสุดหรือไม่เท่านั้น กรณีตามคำร้องประเด็นที่หนึ่งนี้เป็นการโต้แย้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัย บทบัญญัติกฎหมายในระดับเดียวกัน ขัดหรือแย้งกันหรือไม่ ซึ่งเป็นกรณีไม่อยู่ในอำนาจของ ศาลรัฐธรรมนูญ จึงไม่ต้องวินิจฉัยในประเด็นนี้

ประเด็นที่สอง กรณีพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และ มาตรา ๓๐ หรือไม่ และประเด็นที่สาม กรณีพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ นั้น

พิจารณาแล้ว เห็นว่าตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ บัญญัติรับรองความเป็นกฎหมายสูงสุดของ รัฐธรรมนูญไว้ มาตรา ๒๗ บัญญัติหลักการทั่วไปที่รับรองสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา ๒๘ บัญญัติหลักการรับรองให้บุคคลสามารถอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือการใช้สิทธิและเสรีภาพตาม รัฐธรรมนูญ เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ มิได้ให้สิทธิแก่องค์กรหรือบุคคลเพื่อ อ้างหรือโต้แย้งว่าบทบัญญัติกฎหมายใดขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญทั้ง ๓ มาตรา ดังกล่าว (มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘) ได้ จึงไม่ต้องวินิจฉัย

ส่วนกรณีบทบัญญัติตามมาตรา ๓๘ ตี ของพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด ๑ ดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ หรือไม่นั้น ได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๔๕ วินิจฉัยไว้แล้วว่าพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด ๑ มาตรา ๓๘ ตี ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ และคำวินิจฉัยที่ ๔๐/๒๕๔๕ วินิจฉัยว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ซึ่งตรงกับคำร้องที่ขอให้ วินิจฉัย ดังนั้นจึงไม่ต้องวินิจฉัยซ้ำอีก

สำหรับประเด็นที่สองและประเด็นที่สาม กรณีพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มืองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค”

เห็นว่าเป็นบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่บัญญัติให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคตามที่กฎหมายกำหนด แต่หลักเกณฑ์ วิธีการ และรายละเอียดเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภคยังไม่มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญขึ้นมาใช้

อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด ฯ บัญญัติเงื่อนไขการโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ที่มีการควบกิจการว่า การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ลูกหนี้ยังมีสิทธิที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้

สำหรับพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ บัญญัติเรื่องการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ โดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ดังนั้น เห็นได้ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด ฯ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ก็ยังให้สิทธิลูกหนี้ในฐานะผู้บริโภคที่จะยกข้อต่อสู้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๘ วรรคสองได้ อันเป็นการให้สิทธิคุ้มครองผู้บริโภคโดยเป็นธรรมและตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญอยู่แล้ว

วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗

พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

## คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ อัสวโรจน์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘ - ๓๙/๒๕๕๗

วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ และในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗

ด้วยศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ บริษัท ไทยไอโซวอลล์ จำกัด ที่ ๑ และ นายชาย โฆษะวิสุทธิ ที่ ๓ ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ และบริษัท โรโตพลาสติก จำกัด ที่ ๑ กับพวก รวม ๓ ราย ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

**๑. สรุปข้อเท็จจริง**

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปความได้ ดังนี้

ในคำร้องที่หนึ่งนั้น บริษัท ไทยไอโซวอลล์ จำกัด ทำสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีกับธนาคาร ดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขาสาหร่ายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท โดยมีบริษัท โฆษะโฮลด์ดิ้ง จำกัด และ นายชาย โฆษะวิสุทธิ ทำสัญญาค้ำประกัน ต่อมาบริษัท ไทยไอโซวอลล์ จำกัด ผิดนัดชำระหนี้ธนาคาร ดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) จึงได้ติดตามทวงถามลูกหนี้ทั้งสามดังกล่าวให้ชำระหนี้แล้ว แต่ลูกหนี้ทั้งสามเพิกเฉยไม่ดำเนินการชำระหนี้ ธนาคาร ฯ จึงบอกเลิกสัญญา



ต่อมาบริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้รับซื้อสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ สิทธิเรียกร้อง และหลักประกันของสินทรัพย์ทั้งหมด ซึ่งรวมทั้งหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามดังกล่าว จากธนาคาร ฯ และต่อมา บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด ได้รับซื้อ (คือ รับโอน) สินทรัพย์ด้วยคุณภาพ สิทธิเรียกร้อง และหลักประกันของสินทรัพย์ทั้งหมดซึ่งรวมทั้งสินเชื่อหรือหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามดังกล่าวจาก บริษัทเงินทุน ธนชาติ ฯ บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด จึงได้มีหนังสือทวงถามลูกหนี้ ทั้งสามให้ชำระหนี้แต่ลูกหนี้ทั้งสามเพิกเฉยไม่ยอมชำระหนี้ ดังนั้น บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด จึงเป็นโจทก์ฟ้อง บริษัท ไทยไอโซวอลล์ จำกัด ที่ ๑ บริษัท โฆษะโฮลดิ้ง จำกัด ที่ ๒ และนายชาย โฆษะวิสุทธิ์ ที่ ๓ ลูกหนี้ต่อศาลล้มละลายกลาง เป็นคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๑๔๒๒/๒๕๔๔ โดยขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาดและพิพากษาให้ ลูกหนี้ดังกล่าวเป็นบุคคลล้มละลาย

ในคำร้องที่สองนั้นบริษัท โรโตพลาส จำกัด ได้ขอสินเชื่อประเภทหนี้เบิกเงินเกินบัญชี หนี้เงินกู้ หนี้เงินกู้กิจการวิเทศธุรกิจ และหนังสือรับรอง (การขอให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกัน) กับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขาสาหร่ายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท โดยมี นายชาย โฆษะวิสุทธิ์ และนายเอกลักษณ์ บัวทอง ทำสัญญาค้ำประกัน

ต่อมาบริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้ทำสัญญาซื้อหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อรายได้จาก ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ ซึ่งเป็นสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ และต่อมาบริษัทเงินทุน ธนชาติ ฯ ได้ทำสัญญา โอนสิทธิในการรับซื้อหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ดังกล่าวให้แก่ บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ ฯ จึงได้มีหนังสือทวงถามลูกหนี้ทั้งสามให้ชำระหนี้แต่ลูกหนี้ทั้งสาม เพิกเฉยไม่ยอมชำระหนี้ ดังนั้น บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด จึงเป็นโจทก์ฟ้องบริษัท โรโตพลาส จำกัด ที่ ๑ นายชาย โฆษะวิสุทธิ์ ที่ ๒ และนายเอกลักษณ์ บัวทอง ที่ ๓ ลูกหนี้ ต่อศาลล้มละลายกลาง เป็นคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๔๔ โดยขอให้ศาลมีคำสั่ง พิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาดและพิพากษาให้ลูกหนี้ดังกล่าวเป็นบุคคลล้มละลาย

ลูกหนี้ทั้งสองคำร้องให้การปฏิเสธฟ้องของโจทก์และโต้แย้งฟ้องของโจทก์ได้ความสรุป เป็นอย่างเดียวกันว่า หนี้ของโจทก์ยังกำหนดจำนวนได้ไม่แน่นอน ลูกหนี้ยังมีความสามารถชำระหนี้ ให้แก่เจ้าหนี้ได้ จึงยังไม่สมควรถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดและสั่งให้เป็นคนล้มละลาย นอกจากนี้ ก็ต่อสู่ว่า บทบัญญัติของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕

ที่กำหนดให้ผู้รับโอนหนี้ใช้สิทธิเรียกร้องบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้โดยไม่ต้องบอกกล่าวแก่ลูกหนี้ เป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิของลูกหนี้ในขณะที่ลูกหนี้มีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญและ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ ทั้งยังเป็นบทบัญญัติที่ตราขึ้นและมีผลใช้บังคับ ภายหลังจากมูลคดีนี้เกิดขึ้นแล้ว และเป็นกฎหมายที่มุ่งใช้เฉพาะกับลูกหนี้ในคดีนี้ มิได้ใช้บังคับแก่ บุคคลทั่วไป ทำให้ลูกหนี้ไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายและไม่เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป จึงเป็น กฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และ มาตรา ๕๗ ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และมาตรา ๒๗๑ จึงขอให้ศาลงดการพิจารณาคดี ไว้ชั่วคราวและสงคำโต้แย้งพร้อมทั้งคำร้องของลูกหนี้ไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลล้มละลายกลางจึงขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งความเห็นของลูกหนี้ตามคำร้องทั้งสอง ให้ศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

## ๒. การดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการและรับไว้พิจารณาวินิจฉัย และเนื่องจาก คำร้องทั้งสองมีประเด็นที่ปฏิเสธฟ้องของโจทก์และโต้แย้งเป็นอย่างเดียวกัน ตลอดจนขอให้ศาล รัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเป็นอย่างเดียวกันจึงให้รวมพิจารณาเข้าด้วยกันและวินิจฉัยพร้อมกัน

## ๓. ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยและคำวินิจฉัย

พิเคราะห์แล้ว ในเรื่องและผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ การธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัท บริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ แต่ผู้ร้องมิได้ระบุนบทบัญญัติของพระราชกำหนด แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ว่า มาตราใด ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดหรือแย้งต่อ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ อย่างไรก็ตามคำบรรยายของผู้ร้องซึ่งกล่าวถึงการรับโอนหนี้โดยมิได้บอกกล่าวแก่ลูกหนี้ พอเข้าใจได้ว่า หมายถึงพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑

ดังนั้นจึงมีประเด็นปัญหาเพียงว่า

(๑) พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ดรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ หรือไม่

(๒) พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ดรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

(๓) พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

อย่างไรก็ตามในกรณีของประเด็นที่ (๑) ที่ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ดรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ หรือไม่ นั้น ไม่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่จะรับพิจารณาวินิจฉัย เพราะรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ประกอบมาตรา ๖ ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้เฉพาะกรณีที่มีการโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญเท่านั้น ไม่ใช่บทบัญญัติของกฎหมายใดขัดต่อกฎหมายอื่นอันมิใช่รัฐธรรมนูญ ซึ่งกรณีตามปัญหาอ้างว่าขัดต่อบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงไม่ใช่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

ส่วนประเด็นที่ (๒) ที่ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ดรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่ และประเด็นที่ (๓) ที่ว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่ นั้น เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๔๕ วินิจฉัยไว้แล้วว่าพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕

(ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ ตี ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ และศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยที่ ๕๐/๒๕๕๕ วินิจฉัยไว้แล้วว่าพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๘ และมาตรา ๕๐ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยประเด็นที่ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ และประเด็นที่ (๓) ที่ว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ดังนั้น จึงมีประเด็นตามคำร้องที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย คือ พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่

ตามประเด็นทั้งสองดังกล่าว มีหลักกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๕๗ บัญญัติว่า

“สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มืองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค”

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๓๘ ตี บัญญัติว่า

“การโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่น หรือสถาบันการเงิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้วให้ดำเนินการโอนกิจการได้ ทั้งนี้ การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตาม มาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๕ บัญญัติว่า

“ในการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ หากบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตาม มาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยก ข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ให้ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่เก็บรักษาบัญชีและรายชื่อลูกหนี้ ตามสินทรัพย์ที่โอนไปแล้วนั้นไว้เป็นบัญชีเฉพาะ และให้ลูกหนี้มีสิทธิตรวจดูบัญชีรายชื่อของตนได้

ในกรณีที่ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้เป็นบุคคลอื่นที่มีชื่อผู้รับชำระหนี้เดิม ให้บริษัท บริหารสินทรัพย์บอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวแทน เรียกเก็บและรับชำระหนี้

ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะรักษาความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน และหากปล่อย เน้นช้าอาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ในการรับโอนสินทรัพย์ที่ได้รับความเห็นชอบ จากธนาคารแห่งประเทศไทย การบอกกล่าวการโอนตามวรรคสามอาจกระทำโดยประกาศรายการพร้อม รายละเอียดตามสมควรในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลาย อย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน และให้ถือว่าเป็นการบอกกล่าวการโอนตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๕๗ บัญญัติเป็นหลักการว่าผู้บริโภคย่อมได้รับการคุ้มครองสิทธิของตนในการบริโภคสินค้าและบริการต่างๆ โดยมีรายละเอียดตามที่กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคบัญญัติไว้และในการตรากฎหมายตลอดจน กฎ และ ข้อบังคับที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคนั้นต้องมีองค์การอิสระซึ่งเป็นตัวแทนของผู้บริโภคให้ความเห็น ในการดำเนินการเหล่านั้นด้วย ส่วนพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี

ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นเรื่องการโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ ควบกิจการเข้าด้วยกันหรือควบกิจการกับสถาบันการเงินอื่นว่าต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและการโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี เป็นเรื่องการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ในกรณีที่บริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น และให้ถือว่าการโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมาย โดยไม่ต้องมีการบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบถึงสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่นเดียวกับกรณีของพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๓๘ ตรี แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ๔ และมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ ๔ นั้นเป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่จำเป็นและมีประโยชน์ต่อประเทศไทย เนื่องจากมีขึ้นเพื่อแก้ไขฐานะการเงินหรือการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่นที่มีปัญหาและอาจกระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจของประเทศจึงจำเป็นต้องดำเนินการโดยรวดเร็ว หากต้องมีการบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องหรือหนี้ที่ด้อยคุณภาพเหมือนการโอนสิทธิเรียกร้องหรือหนี้ในกรณีปกติทั่วไปจะทำให้เกิดความยุ่งยากและล่าช้า และเห็นได้ว่า แม้ยังไม่มีการตรากฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในฐานะผู้บริโภค ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ แต่ในบทบัญญัติมาตรา ๓๘ ตรี แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ๔ และมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ ๔ ก็ได้ให้สิทธิแก่ลูกหนี้ในฐานะผู้บริโภคบริการของธนาคารและบริษัทการเงินทั้งหลายที่มีปัญหาและหนี้ของตนได้ถูกโอนไปให้สถาบันการเงินอื่นหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ ที่จะยกข้อต่อสู้ที่ตนมีอยู่ต่อเจ้าหนี้เดิมขึ้นต่อสู้ผู้รับโอนได้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวจึงไม่ได้กระทบกระเทือนต่อสิทธิของผู้บริโภคแต่อย่างใด และจึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗

ด้วยเหตุผลต่างๆ ดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗

ศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ อัครโรจน์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

## คำวินิจฉัยของ นายอรรถ อ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘ - ๓๙/๒๕๕๗

วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ถ. ๘๕๕/๒๕๕๔ และ ถ. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

คำร้องที่ ๑ ได้ความสรุปว่า เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ และวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๘ บริษัท ไทยโอโซวอลล์ จำกัด ลูกหนี้ที่ ๑ ได้เปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน บัญชีเลขที่ ๐๑๒ - ๑ - ๐๒๔๘๖ - ๓ และบัญชีเลขที่ ๐๑๒ - ๑ - ๐๒๔๙๒ - ๓ กับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขาสาหร่ายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท (เจ้าหนี้เดิม) โดยตกลงใช้เช็คของธนาคาร เป็นหลักฐานในการถอน และหักทอนบัญชีเงินสะพัดต่อกัน

เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ และวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ บริษัท ไทยโอโซวอลล์ จำกัด ได้ทำสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีกับธนาคารฯ ในวงเงิน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และในวงเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามลำดับ ตกลงเสียดอกเบี้ยในอัตรา MINIMUM OVERDRAFT RATE ต่อปี (ขณะทำสัญญา มีอัตราร้อยละ ๑๔.๕๐ ต่อปี) โดยมีกำหนดชำระคืนให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ และภายในวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ ตามลำดับ โดยตกลงให้ถือจำนวนเงินที่ปรากฏในบัญชีเงินฝากกระแสรายวันทั้ง ๒ บัญชี เป็นบัญชีแห่งหนี้ และตกลงให้ธนาคารฯ คิดดอกเบี้ยทบต้นตามประเพณีของธนาคารพาณิชย์ได้ โดยกำหนดชำระดอกเบี้ยทุกเดือน และหากเบิกเงินเกินบัญชีเกินกว่าวงเงินตามสัญญาขอให้ธนาคารฯ คิดดอกเบี้ยในส่วนที่เบิกเกินไปในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี นับแต่วันที่เบิกเกินวงเงินจนกว่าจะชำระเสร็จ และหากต่อไปในภายหน้า ธนาคารฯ ได้ประกาศแก้ไขและเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยจากที่กำหนดไว้ในสัญญา ลูกหนี้ที่ ๑ ตกลงยินยอมให้ธนาคารฯ คิดดอกเบี้ยในหนี้ยดังกล่าวได้ในอัตราสูงสุดที่ประกาศกำหนดทุกครั้ง โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบ

เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ และวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ บริษัท โฆษะโฮลดิ้ง จำกัด ลูกหนี้ที่ ๒ นายชาย โฆษะวิสุทธิ์ ลูกหนี้ที่ ๓ และนายเชษฐ โฆษะวิสุทธิ์ ได้ทำหนังสือสัญญา ค้ำประกันหนี้เบิกเงินเกินบัญชี อย่างไม่มีจำกัดและกำหนดเวลาจนกว่าธนาคารฯ จะได้รับชำระหนี้ อย่างสิ้นเชิง และยอมผูกพันในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วมกับบริษัท ไทยโอโซวอลล์ จำกัด



นอกจากนี้ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ บริษัท โฆษะโฮลดิ้ง จำกัด ได้ทำหนังสือสัญญาจ้างงานที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง โฉนดเลขที่ ๑๑๒๒๕๗ และ ๑๑๒๒๕๘ ตำบลคลองตัน (บางกะปิฝั่งใต้) อำเภอพระโขนง (บางกะปิ) กรุงเทพมหานคร ไว้กับธนาคารฯ เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้บริษัท โฆษะโฮลดิ้ง จำกัด (ผู้จ้างงาน) และหรือบริษัท ไทยไอโซวอลด์ จำกัด เป็นหนี้ธนาคารฯ (ผู้รับจ้างงาน) ทุกลักษณะในเวลานี้หรือเวลาหนึ่งเวลาใดในภายหน้า ทั้งนี้ ให้รวมถึงหนี้ที่จะก่อขึ้นใหม่ทุกลักษณะ เป็นจำนวนเงิน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยตกลงเสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี อัตราดอกเบี้ยนี้ให้เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงเป็นไปตามอัตราสูงสุดที่ธนาคารฯ จะมีประกาศกำหนดเป็นครั้งคราวในภายหน้าด้วย และบริษัท โฆษะโฮลดิ้ง จำกัด ตกลงว่า หากธนาคารฯ บังคับจ้างงานได้เงินไม่พอชำระหนี้ ยินยอมให้ธนาคารฯ ยึดทรัพย์สินอื่นๆ ชำระหนี้ได้จนครบถ้วน ต่อมาเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ บริษัท โฆษะโฮลดิ้ง จำกัด ได้ทำบันทึกข้อตกลงเพิ่มเงินจ้างงานเป็นประกันตามสัญญาจ้างงาน รวม ๒ โฉนด เป็นเงินจำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินที่จ้างงานเป็นประกันทั้งสิ้น ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท นับแต่ทำหนังสือสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีแล้ว บริษัท ไทยไอโซวอลด์ จำกัด ได้เดินสะพัดทางบัญชีเรื่อยมา โดยใช้เช็คของธนาคารดีบีเอส ไทยท努ฯ สาขา สายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท แต่เนื่องจากการส่งจ่ายเงินจากบัญชีมากกว่านำเงินเข้าหักทอนบัญชี จึงทำให้บัญชีเงินฝากกระแสรายวันของบริษัท ไทยไอโซวอลด์ จำกัด มียอดเป็นหนี้ธนาคารฯ เรื่อยมาเมื่อสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีครบกำหนดชำระหนี้ บริษัท ไทยไอโซวอลด์ จำกัด ไม่สามารถชำระหนี้คืนแก่ธนาคารฯ ได้ จึงขอต่อสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีไปจนถึงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ และวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๑ ตามลำดับ และทำหนังสือรับสภาพหนี้ไว้กับธนาคารฯ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ โดยยอมรับว่าเพียงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๐ เป็นหนี้เบิกเงินเกินบัญชีต้นเงินและดอกเบี้ย รวมเป็นเงิน ๑๖,๑๔๔,๓๘๘.๘๔ บาท และ ๔,๒๕๔,๓๐๓ บาท ตามลำดับ ทั้งนี้ ระหว่างสัญญา ธนาคารฯ ได้มีการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเบิกเงินเกินบัญชีหลายครั้ง โดยขณะฟ้องคดีธนาคารฯ คิดในอัตราร้อยละ ๑๐ ต่อปี ของหนี้ที่อยู่ในวงเงิน ส่วนหนี้เบิกเงินเกินบัญชีที่เกินวงเงินคิดในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ซึ่งไม่เกินอัตราดอกเบี้ยตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ต่อมาบริษัท ไทยไอโซวอลด์ จำกัด ได้ผิพนัดชำระหนี้ตามสัญญาทั้งสองวงเงินดังกล่าว ธนาคารฯ (เจ้าหนี้เดิม) ได้ติดตามทวงถามลูกหนี้ทั้งสามให้ชำระหนี้แล้ว แต่ลูกหนี้ทั้งสามเพิกเฉย เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) ได้บอกเลิกสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีบริษัท ไทยไอโซวอลด์ จำกัด โดยให้บริษัท ไทยไอโซวอลด์ จำกัด และนายชาย โฆษะวิสุทธิ์ ชำระหนี้และ

บอกกล่าวบังคับจำนองไปยังบริษัท โฆษะโฮลดิ้ง จำกัด เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ บริษัท เงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพหรือรับโอนสิทธิเรียกร้อง ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นทั้งหมด จากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ๆ ซึ่งรวมถึงสินเชื่อหรือหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามด้วย ต่อมาเมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๓ บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด ได้รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพหรือสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือรับโอนสิทธิเรียกร้อง ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นทั้งหมดจากบริษัทเงินทุน ธนชาติ ๆ ซึ่งรวมถึงสินเชื่อหรือหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามด้วย ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗ เป็นเหตุให้บริษัทฯ ได้มาซึ่งสิทธิต่างๆ อันธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ๆ และบริษัทเงินทุน ธนชาติ ๆ มีเหนือลูกหนี้ทั้งสาม รวมถึงสิทธิจำนอง สิทธิจำนำ สิทธิอันเกิดแต่การค้ำประกัน และสิทธิในหลักประกันอื่น บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด ได้มีหนังสือทวงถามถึงลูกหนี้ทั้งสามให้ชำระหนี้อีกครั้งหนึ่ง แต่ลูกหนี้ทั้งสามเพิกเฉย ลูกหนี้ทั้งสามยังคงมีหนี้ค้างชำระเจ้าหนี้ ดังนี้ (๑) หนี้เบิกเงินเกินบัญชี วงเงิน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท คิดดอกเบี้ยทบต้นถึงวันบอกเลิกสัญญาเบิกเงินเกินบัญชี (๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๒) เป็นเงิน ๒๑,๖๕๒,๔๗๔.๕๘ บาท และดอกเบี้ยไม่ทบต้นของต้นเงินดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒ จนถึงวันฟ้อง (๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔) เป็นเงิน ๕,๘๑๖,๕๖๐.๒๘ บาท รวมเป็นต้นเงินและดอกเบี้ยทั้งสิ้น จำนวน ๒๗,๔๖๘,๔๓๔.๘๖ บาท (๒) หนี้เบิกเงินเกินบัญชี วงเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท คิดดอกเบี้ยทบต้นถึงวันบอกเลิกสัญญาเบิกเงินเกินบัญชี (๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๒) เป็นเงิน ๔,๖๗๖,๘๓๗.๖๓ บาท และดอกเบี้ยไม่ทบต้นของต้นเงินดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒ จนถึงวันฟ้อง (๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔) เป็นเงิน ๑,๐๘๕,๑๒๖.๕๘ บาท รวมเป็นต้นเงินและดอกเบี้ยทั้งสิ้น จำนวน ๕,๗๖๕,๙๖๔.๒๑ บาท

รวมเป็นหนี้เบิกเงินเกินบัญชีทั้งสองวงเงิน จำนวน ๓๓,๒๓๕,๓๙๘.๐๗ บาท โดยเจ้าหนี้ได้ประเมินราคาทรัพย์สินที่จำนองไว้ทั้งสิ้นเป็นเงิน ๔,๓๒๐,๐๐๐ บาท เมื่อหักหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามแล้ว ลูกหนี้ทั้งสามยังคงเป็นหนี้เจ้าหนี้ เป็นเงินจำนวน ๒๘,๙๑๕,๓๙๘.๐๗ บาท หนี้ดังกล่าวมีจำนวนที่แน่นอนไม่น้อยกว่าสองล้านบาท เจ้าหนี้ได้มีหนังสือทวงถามถึงลูกหนี้ทั้งสาม จำนวน ๒ ครั้ง มีระยะเวลาห่างกันไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ลูกหนี้ทั้งสามได้รับหนังสือทวงถามดังกล่าวทั้งสองครั้ง โดยชอบแล้ว แต่เพิกเฉย และจากการตรวจสอบทรัพย์สิน ไม่ปรากฏว่า ลูกหนี้ทั้งสามมีทรัพย์สินอื่นใด นอกจากทรัพย์สินจำนองที่จะพึงยึดมาชำระหนี้ให้แก่บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด ได้ พฤติกรรม

ดังกล่าวของลูกหนี้ทั้งสามต้องด้วยข้อสันนิษฐานของกฎหมายว่า ลูกหนี้ทั้งสามเป็นบุคคลผู้มีหนี้สิน  
ล้นพ้นตัว โดยเป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์เป็นจำนวนแน่นอน จำนวนไม่น้อยกว่าสองล้านบาท สำหรับ  
ลูกหนี้ที่ ๑ และลูกหนี้ที่ ๒ ซึ่งเป็นนิติบุคคล และจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาท สำหรับลูกหนี้ที่ ๓  
ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด จึงได้ฟ้องบริษัท ไทยโอโซวอลล์ จำกัด  
เป็นจำเลยที่ ๑ บริษัท โฆษะโฮลดิ้ง จำกัด เป็นจำเลยที่ ๒ และนายชาย โฆษะวิสุทธิ เป็นจำเลยที่ ๓  
ต่อศาลล้มละลายกลาง ขอให้ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาด และ  
มีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ทั้งสามเป็นบุคคลล้มละลาย เพื่อให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้เข้าดำเนินการ  
จัดการเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินต่อไป ปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ ถ. ๑๔๒๒/๒๕๕๕

จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๓ ให้การว่า หนี้ของโจทก์ยังกำหนดจำนวนได้ไม่แน่นอนลูกหนี้  
ทั้งสามยังมีความสามารถชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้ครบถ้วน ไม่สมควรที่ศาลจะมีคำสั่ง  
พิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดและส่งให้ลูกหนี้ทั้งสามเป็นบุคคลล้มละลาย และได้ยื่นคำร้องต่อศาลล้มละลายกลาง  
ว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๕)  
พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ที่กำหนดให้รับ  
โอนหนี้มาโดยมิต้องบอกกล่าวแก่ลูกหนี้โดยอาศัยบทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทกฎหมายที่จำกัดสิทธิของ  
ลูกหนี้ในฐานะที่ลูกหนี้มีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญและตามประมวลกฎหมายแพ่งและ  
พาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ ซึ่งมีอยู่ก่อนแล้ว ทั้งบทกฎหมายดังกล่าวได้ตราขึ้นและมีผลใช้บังคับภายหลัง  
จากมูลหนี้คดีนี้เกิดขึ้นแล้ว และเป็นกฎหมายที่มุ่งใช้เฉพาะลูกหนี้ มิได้ใช้บังคับแก่บุคคลโดยทั่วไป  
ทำให้ลูกหนี้ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายไม่เท่าเทียมกันกับบุคคลทั่วไป เป็นกฎหมายที่ขัดต่อ  
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ ต้องด้วย  
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ และมาตรา ๒๗๑ ขอให้ศาลงดการพิจารณาและพิพากษาไว้ชั่วคราว และ  
ส่งคำโต้แย้งพร้อมทั้งคำร้องของลูกหนี้ไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชกำหนด  
ดังกล่าวเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และ  
ขัดต่อรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น หรือไม่

คำร้องที่ ๒ ได้ความสรุปว่า เดิมบริษัท โรโตพลาส จำกัด ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ขอสินเชื่อประเภท  
หนี้เบิกเงินเกินบัญชี หนี้เงินกู้ หนี้เงินกู้กิจการวิเทศนกิจ และหนังสือรับรอง (การขอให้ธนาคาร  
ออกหนังสือค้ำประกัน) กับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขาสาหร่ายทิพย์ - สุขุมวิท

โดย (๑) เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๘ ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำหนังสือสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีกับ ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ วงเงิน ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยตกลง ใช้บัญชีกระแสรายวัน เลขที่ ๐๑๒ - ๑ - ๐๒๓๘๗ - ๓ สาขาสาหร่ายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท เป็นบัญชีแห่งนี้ ตกลงเสียดอกเบี้ยทบต้นในอัตราเท่ากับอัตราดอกเบี้ย เอ็ม แอล อาร์ ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ซึ่งในขณะที่ทำสัญญาเท่ากับอัตราร้อยละ ๑๑.๗๕ ต่อปี กำหนดส่งดอกเบี้ยในวันที่ ๕ ของทุกเดือน และชำระหนี้คืนให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๘ รวมทั้งตกลงว่า หากเบิกเงิน เกินกว่าวงเงินที่กำหนดในสัญญา ยินยอมให้คิดดอกเบี้ยในวงเงินส่วนที่เกินนั้นในอัตราสูงสุด ตามประกาศ ของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยให้ถือบัญชีกระแสรายวันเลขที่ ๐๑๒ - ๑ - ๐๒๓๘๗ - ๓ ในการ เดินสะพัดทางบัญชีตกลงใช้เชื่อกธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ สาขาสาหร่ายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท เป็นหลักฐาน ในการเบิกถอนเงินจากบัญชี ตามวิธีและประเพณีการเบิกเงินเกินบัญชี เมื่อสัญญาเบิกเงินเกินบัญชี ครบกำหนดชำระหนี้ บริษัท โรโตพลาส จำกัด ไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ จึงขอต่อสัญญาเบิกเงิน เกินบัญชีเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๑ ออกไปจนถึงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๒ และทำ หนังสือรับสภาพหนี้ โดยยอมรับว่าเพียงถึงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๔๑ เป็นหนี้ต้นเงินพร้อมดอกเบี้ย จำนวน ๑๑,๕๐๐,๒๖๓.๑๐ บาท ทั้งนี้ ในการทำหนังสือสัญญาเบิกเงินเกินบัญชี หนังสือต่อสัญญา เบิกเงินเกินบัญชี และหนังสือรับสภาพหนี้ มีนายชาย ไขษะวิสุทธิ ลูกหนี้ที่ ๒ ได้ยอมตนเข้าทำสัญญา ค่าประกันและยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ที่ ๑ หลังจากทำหนังสือสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีแล้ว ได้มีการเดินสะพัดทางบัญชีเรื่อยมา แต่เนื่องจากการส่งจ่ายเงินจากบัญชีมากกว่านำเงินเข้าชำระหนี้ เพื่อหักทอนบัญชี ทำให้บัญชีเงินฝากกระแสรายวันของบริษัท โรโตพลาส จำกัด มียอดเป็นลูกหนี้ เรื่อยมา ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ ได้มีหนังสือบอกเลิกสัญญาและบอกกล่าวบังคับจำนองไปยัง บริษัท โรโตพลาส จำกัด และนายชาย ไขษะวิสุทธิ โดยในวันดังกล่าวเป็นหนี้เบิกเงินเกินบัญชีต้นเงิน พร้อมดอกเบี้ย จำนวน ๕,๘๕๔,๕๑๘.๘๗ บาท และเป็นหนี้ดอกเบี้ยค้างชำระแบบไม่ทบต้นในอัตรา ร้อยละ ๑๐ ต่อปี ของต้นเงิน ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หนี้ส่วนที่อยู่ในวงเงิน) และในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๑,๘๕๔,๕๑๘.๘๗ บาท (หนี้ส่วนที่เกินวงเงิน) ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๒ ถึงวันฟ้อง (๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๔) เป็นเงินจำนวน ๒,๓๕๘,๖๑๘.๐๕ บาท รวมต้นเงินพร้อม ดอกเบี้ยนี้เบิกเงินเกินบัญชีถึงวันฟ้องเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑๒,๒๕๓,๕๓๖.๕๖ บาท (๒) กรณี หนี้เงินกู้ มีการทำสัญญา ๒ ฉบับ วงเงินรวม ๒๗,๘๐๐,๐๐๐ บาท ฉบับแรก วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๓๘ ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำหนังสือสัญญากู้เงินจากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ เป็นเงิน ๗,๕๐๐,๐๐๐ บาท

ตกลงเสียดอกเบี้ยให้แก่ธนาคารฯ ในอัตราเท่ากับอัตราดอกเบี้ย เอ็ม แอล อาร์ ของธนาคารกรุงเทพ ฯ ซึ่งในขณะทำสัญญาเท่ากับอัตราร้อยละ ๑๓.๕ ต่อปี กำหนดส่งดอกเบี้ยทุกวันสิ้นเดือน กำหนดชำระหนี้เงินกู้พร้อมทั้งดอกเบี้ยที่ค้างอยู่ทั้งหมด แก่ธนาคารฯ ให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๓ โดยผ่อนชำระต้นเงินและดอกเบี้ยในระหว่าง ๑๒ เดือน นับแต่วันทำหนังสือสัญญาเป็นต้นไป ชำระดอกเบี้ยต่างหากทุกเดือน หลังจากนั้นผ่อนชำระต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยคืนเป็นรายเดือนทุกเดือนๆ ละ ๑๕๗,๐๐๐ บาท ให้เสร็จสิ้นภายใน ๔๘ เดือน ในการทำสัญญากู้เงินดังกล่าว มีนายชาย โฆษะวิสุทธิ์ ได้ยอมตนเข้าทำสัญญาค้ำประกันและยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ที่ ๑ หลังจากทำสัญญากู้เงินแล้ว ได้ผ่อนชำระหนี้ให้แก่ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ หลายครั้ง แต่ไม่ตรงตามจำนวนและกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในสัญญาโดยผ่อนชำระครั้งสุดท้าย เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๒ เป็นเงินจำนวน ๑๓๐,๐๐๐ บาท ธนาคารฯ ได้นำเงินจำนวนดังกล่าวไปตัดชำระดอกเบี้ยค้างตั้งแต่วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๑ ถึงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๑ (บางส่วน) ทำให้ในวันดังกล่าว ยังเป็นหนี้ตามสัญญากู้เงินต้นเงิน จำนวน ๗,๐๒๕,๖๔๖.๔๖ บาท และดอกเบี้ยค้างชำระตั้งแต่วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๑ (บางส่วน) ถึงวันฟ้อง (๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๔) เป็นเงินจำนวน ๔,๒๐๖,๘๐๔.๔๖ บาท รวมต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑๑,๒๓๒,๔๕๐.๙๒ บาท ฉบับที่สอง วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๑ ลูกหนี้ที่ ๑ ได้ทำหนังสือสัญญากู้เงินจากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ เป็นเงิน ๒๐,๓๐๐,๐๐๐ บาท ตกลงเสียดอกเบี้ยให้แก่ธนาคารฯ ในอัตราร้อยละ ๑๓.๕ ต่อปี (อัตราดอกเบี้ย เอ็ม แอล อาร์ บวก ๑.๐) กำหนดชำระต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยคืนธนาคารฯ ให้เสร็จสิ้นภายใน ๑๒๐ เดือน นับแต่วันเบิกรับเงินกู้ครั้งเดียวทั้งจำนวนหรือนับแต่วันเบิกรับเงินกู้งวดแรก โดยตกลงชำระคืนในระหว่าง ๑๒ เดือน นับตั้งแต่วันทำหนังสือสัญญาเป็นต้นไป ชำระดอกเบี้ยต่างหากทุกเดือน หลังจากนั้นผ่อนชำระต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยคืนธนาคารฯ เป็นรายเดือนทุกเดือน เดือนละ ๓๖๐,๐๐๐ บาท ให้เสร็จสิ้นภายใน ๑๒๐ เดือน (รวมระยะเวลาปลอดหนี้) โดยบริษัท โรโดพลาส จำกัด ตกลงยินยอมให้ธนาคารฯ หักเงินในบัญชีกระแสรายวัน เลขที่ ๐๑๒ - ๑ - ๐๒๓๘๗ - ๓ ที่มีอยู่เพื่อชำระหนี้ ต่อมาเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๔๑ ได้ทำบันทึกข้อสัญญาเพิ่มเติมขอเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขข้อสัญญาโดยขอเบิกใช้เงินกู้เพียงจำนวน ๗,๒๕๗,๐๓๖.๕๑ บาท ส่วนเงินกู้ที่เหลือ จำนวน ๑๓,๐๔๒,๙๖๓.๐๙ บาท ไม่ประสงค์จะเบิกใช้อีกต่อไป รวมทั้งเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขเกี่ยวกับการผ่อนชำระต้นเงินและดอกเบี้ย ปรากฏว่า บริษัท โรโดพลาส จำกัด ได้รับเงินตามสัญญากู้เงินไปแล้ว จำนวน ๗,๒๕๗,๐๓๖.๕๑ บาท ในการทำหนังสือสัญญากู้เงินและบันทึกข้อสัญญาเพิ่มเติมดังกล่าว

มีนายชาย โฆษะวิสุทธิ์ และนายเอกลักษณ์ บัวทอง ได้ยอมตนเข้าทำสัญญาค้ำประกันและยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม หลังจากทำหนังสือสัญญากู้เงินแล้ว บริษัท โรโตพลาส จำกัด ได้ชำระหนี้ให้แก่ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ๆ เพียงครั้งเดียว เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๒ เป็นจำนวนเงิน ๑๒๐,๐๐๐ บาท ธนาคารฯ ได้นำเงินจำนวนดังกล่าวไปตัดชำระดอกเบี้ยค้าง ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๑ (บางส่วน) ทำให้ในวันดังกล่าว ลูกหนี้ที่ ๑ ยังคงเป็นหนี้เงินกู้ต้นเงิน จำนวน ๗,๒๕๗,๐๓๖.๕๑ บาท และดอกเบี้ยค้างชำระตั้งแต่วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๑ (บางส่วน) ถึงวันฟ้อง (๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๔) เป็นเงินจำนวน ๔,๓๕๒,๑๘๖.๕๖ บาท รวมต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยเป็นจำนวนเงิน ๑๑,๖๔๙,๒๒๓.๘๗ บาท (๓) กรณีหนี้เงินกู้กิจการวิเทศธนกิจ เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๘ บริษัท โรโตพลาส จำกัด ได้ทำหนังสือสัญญากู้เงินกิจการวิเทศธนกิจ เป็นหลักฐานให้ไว้แก่ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ๆ เพื่อใช้ในการพัฒนาที่ดินและชำระค่าเครื่องจักร เป็นเงินสกุลเหรียญสหรัฐอเมริกา เป็นจำนวนเงิน US \$ ๕๐๐,๐๐๐ โดยตกลงชำระต้นเงินคืนให้เสร็จสิ้นภายใน ๖๐ เดือน นับแต่วันเบิกรับเงินกู้ ผ่อนชำระทุกงวด ๖ เดือน งวดละเท่า ๆ กัน เริ่มชำระต้นเงินงวดแรกในเดือนที่ ๑๒ ส่วนดอกเบี้ยชำระต่างหากทุกเดือน โดยในการขอเบิกรับเงินกู้ บริษัท โรโตพลาส จำกัด จะต้องมึจดหมายบอกกล่าวการขอเบิกรับเงินกู้และวิธีการรับเงิน และต้องออกตัวสัญญาใช้เงินให้แก่ธนาคารฯ ในการเบิกรับเงินกู้ ต่อมาบริษัท โรโตพลาส จำกัด ได้ทำบันทึกข้อสัญญาเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขข้อสัญญาเกี่ยวกับการชำระต้นเงินและดอกเบี้ยว่า จะต้องชำระต้นเงินคืนธนาคารฯ ให้เสร็จสิ้นภายใน ๘๔ เดือน นับแต่วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๑ เป็นต้นไป โดยผ่อนชำระต้นเงินคืนธนาคารฯ ทุกงวด ๖ เดือน รวม ๑๒ งวด ๆ ละ US \$ ๒๓,๑๕๐ เริ่มผ่อนชำระต้นเงินกู้งวดแรกภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๒ ส่วนดอกเบี้ยชำระต่างหากทุกเดือน นับแต่วันเบิกเงินกู้ครั้งแรก และยินยอมเสียดอกเบี้ยสำหรับต้นเงินกู้ให้แก่ธนาคารฯ ในอัตราร้อยละเท่ากับอัตราดอกเบี้ย SIBOR บวกเพิ่มอีกร้อยละ ๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๑ เป็นต้นไป ทั้งนี้ในการทำสัญญากู้เงินกิจการวิเทศธนกิจ และบันทึกข้อสัญญาเพิ่มเติมดังกล่าว มีนายชาย โฆษะวิสุทธิ์ ได้ยอมตนเข้าทำสัญญาค้ำประกันและยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม

เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๑ บริษัท โรโตพลาส จำกัด ได้ทำหนังสือขอเบิกรับเงินกู้และขอรับเงินกู้จากธนาคาร ฯ จำนวน US \$ ๕๐๐,๐๐๐ และออกตัวสัญญาใช้เงินเลขที่ ๐๑/๒๕๓๘ จำนวนเงิน US \$ ๕๐๐,๐๐๐ สัญญาว่าจะใช้คืนภายในวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๓๘ พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๘.๕๓๗๕ ต่อปี ปรากฏว่า เมื่อตัวสัญญาใช้เงินครบกำหนดชำระหนี้ บริษัท โรโตพลาส จำกัด ไม่สามารถ

ชำระหนี้คืนธนาคารฯ ได้ จึงได้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินและชำระหนี้คืนให้แก่ธนาคารฯ หลายครั้ง ครั้งสุดท้ายชำระดอกเบี้ยให้แก่ธนาคารฯ จำนวน US \$ ๗๑๓.๕๕ และยอมรับว่าคงค้างหนี้เงินกู้กับธนาคารฯ เป็นจำนวนเงิน US \$ ๒๗๗,๗๗๗.๘๐ โดยออกตั๋วสัญญาใช้เงินฉบับใหม่ เลขที่ ๐๑/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๑ อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๑๑ ต่อปี ครบกำหนดวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๑ ให้ไว้แก่ธนาคารฯ เมื่อตั๋วสัญญาใช้เงิน เลขที่ ๐๑/๒๕๕๑ ถึงกำหนดชำระเงินแล้ว บริษัท โรโตพลาสติก จำกัด ไม่สามารถชำระหนี้คืนให้แก่ธนาคารฯ ได้ และคงค้างชำระหนี้ตามตั๋วสัญญาใช้เงิน จำนวน US \$ ๒๗๗,๗๗๗.๘๐ ธนาคารฯ ได้เปลี่ยนแปลงเป็นเงินสกุลบาท เป็นเงินจำนวน ๑๑,๓๖๑,๑๒๒.๐๒ บาท ส่วนหนี้ดอกเบี้ยค้างชำระตั้งแต่วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๑ ถึงวันฟ้อง (๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๔) เป็นเงินจำนวน ๕,๔๖๐,๑๑๓.๐๔ บาท รวมเป็นหนี้ต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยเป็นจำนวนเงิน ๑๖,๘๒๑,๒๒๕.๐๖ บาท

(๔) กรณีหนี้ตามหนังสือค้ำประกัน (การขอให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกัน) เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๑ บริษัท โรโตพลาสติก จำกัด ได้ทำหนังสือรับรองขอให้ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ ออกหนังสือค้ำประกันบริษัท โรโตพลาสติก จำกัด ต่อบุคคลหรือนิติบุคคลต่างๆ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้นไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งถ้าบริษัท โรโตพลาสติก จำกัด และ/หรือบุคคลหรือนิติบุคคลไม่ปฏิบัติตามสัญญาหรือเงื่อนไขที่ขอให้ธนาคารฯ ค้ำประกัน ธนาคารฯ จะต้องรับผิดชอบชดใช้เงินให้แก่เจ้าหนี้ และถ้าธนาคารฯ ได้ใช้เงินแก่เจ้าหนี้ไปตามภาระค้ำประกัน หรือธนาคารต้องได้รับความเสียหายใดๆ อันเกิดจากการออกหนังสือค้ำประกันดังกล่าว บริษัท โรโตพลาสติก จำกัด ตกกลงยินยอมชดใช้เงินตามจำนวนที่ธนาคารฯ ได้ชดใช้เงินแทนไป หรือตามจำนวนที่ธนาคารฯ ได้รับความเสียหายคืนให้แก่ธนาคารฯ จนครบถ้วน พร้อมทั้งดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดตามที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บได้ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนดในขณะนั้น (อัตราร้อยละ ๒๕ ต่อปี) นับแต่วันที่ธนาคารฯ ได้ชดใช้เงินแทน หรือนับแต่วันที่ธนาคารฯ ได้รับความเสียหาย จนกว่าธนาคารฯ จะได้รับชำระหนี้ครบถ้วน ทั้งนี้ ในการทำหนังสือรับรองดังกล่าว มีนายชาย โฆษะวิสุทธิ์ และนายเอกลักษณ์ บัวทอง ยอมตนเข้าทำสัญญาค้ำประกันและยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม

หลังจากทำหนังสือรับรองแล้ว ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ ได้ทำหนังสือค้ำประกันบริษัท โรโตพลาสติก จำกัด ต่อบริษัทไทยโพลีเอทิลีน จำกัด และ/หรือ บริษัท ไทยโพลีโพรลีน จำกัด และ/หรือ บริษัท เคมีภัณฑ์สยาม จำกัด ในการสั่งซื้อสินค้า และ/หรือ ในวงเงินไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

โดยสัญญาซื้อขายบังคับตั้งแต่วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ ถึงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ต่อมา บริษัท โรโตพลาสติก จำกัด ผิดสัญญาการซื้อขายสินค้า และ/หรือจ้างทำของต่อบริษัทคู่สัญญาธนาคารฯ จึงได้ชำระเงินแทนให้แก่บริษัทคู่สัญญาเป็นจำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๑ หลังจากธนาคารฯ ได้ชำระเงินแทนไปแล้ว บริษัท โรโตพลาสติก จำกัด มิได้ชำระเงินดังกล่าวคืนให้แก่ธนาคารฯ บริษัท โรโตพลาสติก จำกัด คงค้างชำระต้นเงิน จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และดอกเบี้ยค้างชำระตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๑ ถึงวันฟ้อง (๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๕) จำนวน ๕๒๔,๑๖๕.๓๕ บาท รวมเป็นหนี้ต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยเป็นจำนวนเงิน ๑,๕๒๔,๑๖๕.๓๕ บาท

หนี้ตามสัญญาเบิกเงินเกินบัญชี สัญญากู้เงิน สัญญากู้เงินกิจการวิเทศธนกิจ และหนี้ตามหนังสือรับรอง (การขอให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกัน) ของบริษัท โรโตพลาสติก จำกัด ดังกล่าว เมื่อคิดยอดหนี้ถึงวันฟ้องพร้อมดอกเบี้ย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น จำนวน ๕๓,๔๘๔,๖๐๒.๒๐ บาท

เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๓ บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้ทำสัญญาซื้อหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อรายได้จากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ ซึ่งเป็นเจ้าหนี้สินทรัพย์ด้วยคุณภาพภายใต้ข้อกำหนดของสัญญาดังกล่าว ธนาคารฯ ตกลงโอนสิทธิของตนให้บริษัทเงินทุน ธนชาติ ฯ หรือนิติบุคคลที่เหมาะสมรายหนึ่งหรือหลายราย ซึ่งได้รับโอนสิทธิภายใต้สัญญารับซื้อหรือรับโอนทรัพย์สินด้วยคุณภาพจากบริษัทเงินทุน ธนชาติ ฯ ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วน ต่อมา เมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๓ บริษัทเงินทุน ธนชาติ ฯ ได้ทำสัญญาโอนสิทธิในการรับซื้อหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อรายได้ให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๓ เป็นต้นไป เป็นผลให้บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด ได้รับไปซึ่งสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และสิทธิเรียกร้องต่างๆ ในสินทรัพย์ด้วยคุณภาพและหลักประกันของสินทรัพย์ดังกล่าว รวมทั้งสิทธิจำนอง สิทธิจำนำ ค้ำประกันที่มีต่อธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ หลังจากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ (เจ้าหนี้เดิม) ได้โอนสิทธิเรียกร้องในสัญญาสินเชื่อทั้งหมดของลูกหนี้ทั้งสามในคดีนี้ ให้แก่ บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ ฯ ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ แล้ว สิทธิเรียกร้องในสัญญาสินเชื่อของลูกหนี้ทั้งสามที่มีต่อธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ จึงตกแก่บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด โดยผลของกฎหมาย บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด ได้มีหนังสือทวงถามให้ลูกหนี้ทั้งสามชำระหนี้แล้วจำนวน ๒ ครั้ง ซึ่งมีระยะเวลาห่างกันไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน แต่ลูกหนี้เพิกเฉย เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ เห็นว่าลูกหนี้ทั้งสามเป็นหนี้ผู้เป็นโจทก์จำนวนแน่นอนและถึงกำหนดแล้วโดยลูกหนี้ที่ ๑ เป็นนิติบุคคลเป็นหนี้จำนวนไม่น้อยกว่าสองล้านบาท และลูกหนี้ที่ ๒ และที่ ๓ เป็นบุคคลธรรมดา เป็นหนี้จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาท



บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด จึงได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้องบริษัท โรโดพลาส จำกัด เป็นจำเลยที่ ๑ นายชาย โฆษะวิสุทธิ เป็นจำเลยที่ ๒ และนายเอกลักษณ์ บัวทอง เป็นจำเลยที่ ๓ ต่อศาลล้มละลายกลาง ขอให้ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาดและพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย ทั้งนี้ เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้ตีราคาหลักประกันของลูกหนี้ที่ ๑ และลูกหนี้ที่ ๒ ที่เป็นที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างที่จดทะเบียนจำนองไว้ เป็นเงินจำนวน ๘,๒๒๕,๒๑๖ บาท เมื่อนำมาหักกับจำนวนหนี้ที่ลูกหนี้ที่ ๑ ลูกหนี้ที่ ๒ และลูกหนี้ที่ ๓ เป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ จำนวน ๕๓,๔๘๔,๖๐๒.๒๐ บาท แล้ว คงเหลือหนี้จำนวน ๔๕,๒๖๐,๓๘๖.๒๐ บาท ปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๔

ลูกหนี้ทั้งสามยื่นคำให้การว่าหนี้ของโจทก์ยังกำหนดจำนวนได้ไม่แน่นอน ลูกหนี้ทั้งสามสามารถชำระหนี้แก่โจทก์ได้ครบถ้วน ไม่สมควรที่จะถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดและไม่สมควรที่จะเป็นบุคคลล้มละลาย และยื่นคำร้องโต้แย้งว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จำกัดสิทธิของจำเลยในฐานะลูกหนี้ที่มีสิทธิจะได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ ซึ่งมีอยู่ก่อนแล้ว ทั้งยังเป็นบทบัญญัติที่ตราขึ้นและมีผลใช้บังคับภายหลังจากมูลคดีนี้เกิดขึ้นแล้ว และเป็นกฎหมายที่มุ่งใช้เฉพาะลูกหนี้ทั้งสามมิได้ใช้บังคับแก่บุคคลโดยทั่วไป ทำให้ลูกหนี้ได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายไม่เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป เป็นการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ที่มีอยู่ก่อนแล้ว และจะต้องได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนับได้ว่าเป็นกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ขอให้ศาลงดการพิจารณาและพิพากษาไว้ชั่วคราว และส่งคำให้การที่ได้โต้แย้งไว้ พร้อมทั้งคำร้องของลูกหนี้ไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดดังกล่าวเป็นกฎหมายที่ขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และขัดต่อรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น หรือไม่

ศาลล้มละลายกลางจึงขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งความเห็นของลูกหนี้ของคดีทั้งสองสำนวน ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

คดีทั้งสองสำนวนมีปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยเป็นอย่างเดียวกัน จึงให้รวมพิจารณาเข้าด้วยกัน

คดีมีปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า มาตรา ๓๘ ตีรี้ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

พิจารณาแล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ เป็นบทบัญญัติที่ระบุว่ารัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด มาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติทั่วไปว่า สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ย่อมได้รับความคุ้มครอง มาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติที่บุคคลอาจอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิเสรีภาพได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น หรือเมื่อถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพสามารถอ้างบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ เป็นเรื่องสิทธิและเสรีภาพโดยทั่วไปตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๓ ไม่เกี่ยวกับกรณีตามคำร้อง จึงไม่พิจารณาวินิจฉัย

กรณีตามพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๘ ตีรี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยไว้แล้วว่า ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ ตามคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๔๕ และกรณีตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยไว้แล้วว่า ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ ตามคำวินิจฉัยที่ ๔๐/๒๕๔๕

คดีมีปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยเพียงว่า มาตรา ๓๘ ตีรี้ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” และวรรคสอง บัญญัติว่า “กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค”

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี วรคหนึ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ บัญญัติว่า “การโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้ ทั้งนี้ การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ หากบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้นการโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์” วรรคสอง บัญญัติว่า “ให้ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่เก็บรักษาบัญชีและรายชื่อลูกหนี้ตามสินทรัพย์ที่โอนไปแล้วนั้นไว้เป็นบัญชีเฉพาะ และให้ลูกหนี้มีสิทธิตรวจดูบัญชีรายชื่อของตนได้” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้เป็นบุคคลอื่นที่มีใช้ผู้รับชำระหนี้เดิม ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์บอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้” และวรรคสี่ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะรักษาความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน และหากปล่อยเนิ่นช้าอาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ในการรับโอนสินทรัพย์ที่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย การบอกกล่าวการโอนตามวรรคสาม อาจกระทำโดยประกาศรายการพร้อมรายละเอียดตามสมควรในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน และให้ถือว่าเป็นการบอกกล่าวการโอนตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ เป็นบทบัญญัติในเรื่องการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในฐานะผู้บริโภค ส่วนหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะคุ้มครองนั้นต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยกฎหมายดังกล่าวจะต้องบัญญัติให้มืองค์การอิสระ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่

ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องคุ้มครองผู้บริโภค แม้จะมีพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ แต่ก็ไม่มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนของผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมายดังกล่าว อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค ฯ ก็เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคเป็นการทั่วไปอยู่แล้ว โดยกำหนดหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจการค้าและผู้ประกอบธุรกิจโฆษณาต่อผู้บริโภคเพื่อให้ความเป็นธรรมตามสมควรแก่ผู้บริโภค ตลอดจนจัดให้มีองค์กรของรัฐให้เหมาะสมเพื่อตรวจตรา ดูแล และประสานงานการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่างๆ ในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค กรณีเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ที่แก้ไขเพิ่มเติมและพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ นั้น เนื่องจากในปี ๒๕๔๐ ประเทศไทยประสบภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจและการเงินอย่างรุนแรง รัฐบาลต้องจัดการแก้ไขเพื่อให้เศรษฐกิจกลับสู่ภาวะปกติโดยเร็ว จึงได้ตรากฎหมายเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและการเงินดังกล่าวโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มีเหตุผลในการตราว่า เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับฐานะหรือการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ เพื่อให้เกิดความมั่นคงและเข้มแข็งและเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ สำหรับพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มีเหตุผลในการตราว่า เนื่องจากสถาบันการเงินในปัจจุบันมีปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพเป็นจำนวนมากทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มทุนของสถาบันการเงินและกระทบกระเทือนต่อความสามารถในการให้สินเชื่อในภาคเศรษฐกิจ ฉะนั้น เพื่อให้สถาบันการเงินสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ สมควรแยกสินทรัพย์ด้อยคุณภาพออกมาแล้วขายหรือโอนให้แก่นิติบุคคลอื่นเพื่อบริหารสินทรัพย์นั้นต่อไป และเพื่อเป็นการจูงใจให้มีการจัดตั้งนิติบุคคลดังกล่าวสมควรกำหนดให้ได้รับสิทธิประโยชน์ทางด้านค่าธรรมเนียม และภาษีบรรดาที่เกิดขึ้นจากการขายหรือการโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินมาให้นิติบุคคล รวมทั้งสิทธิประโยชน์อื่นๆ จึงสมควรมีกฎหมายกำหนดสิทธิประโยชน์ที่นิติบุคคลนั้นจะได้รับ และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงได้บัญญัติในเรื่องการโอนกิจการธนาคารในมาตรา ๓๘ ตรี ว่า “การโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้ ทั้งนี้ การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

ส่วนพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้บัญญัติในเรื่องการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ในมาตรา ๕ ว่า “ในการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ หากบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ให้ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่เก็บรักษาบัญชีและรายชื่อลูกหนี้ตามสินทรัพย์ที่โอนไปแล้วนั้นไว้เป็นบัญชีเฉพาะ และให้ลูกหนี้มีสิทธิตรวจดูบัญชีรายชื่อของตนได้

ในกรณีที่ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้เป็นบุคคลอื่นที่มีชื่อผู้รับชำระหนี้เดิม ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์บอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้

ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะรักษาความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน และหากปล่อยเนิ่นช้าอาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ในการรับโอนสินทรัพย์ที่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย การบอกกล่าวการโอนตามวรรคสามอาจกระทำโดยประกาศรายการพร้อมรายละเอียดตามสมควรในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน และให้ถือว่าเป็นการบอกกล่าวการโอนตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

เห็นว่า เศรษฐกิจมีความสำคัญต่อความเป็นอยู่ของประเทศและของประชาชนทุกคน เมื่อประเทศประสบภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจและการเงินรัฐต้องหาทางแก้ไขโดยรีบด่วน เพื่อให้เศรษฐกิจและการเงินกลับสู่ภาวะปกติโดยเร็ว จึงต้องตรากฎหมายเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาดังกล่าวโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕

(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติในเรื่องการโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงินอื่นเมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีแล้ว และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ บัญญัติเรื่องการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ บทบัญญัติของกฎหมายทั้งสองฉบับมีหลักการทำนองเดียวกันว่า การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมาย โดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังได้กล่าวมาแล้วว่า รัฐจะต้องแก้ปัญหาเศรษฐกิจโดยรีบด่วน หากปล่อยเวลาให้ล่าช้าออกไปโดยต้องบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้ก่อนแล้ว จึงจะถือว่าเป็นการโอนสิทธิเรียกร้องโดยชอบ ปัญหาอาจจะเพิ่มพูนมากขึ้นจนยากแก่การแก้ไข โดยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว การโอนสิทธิเรียกร้องตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ ตรี และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ จึงบัญญัติยกเว้นที่จะต้องบอกกล่าวไปยังลูกหนี้ก่อน จึงจะถือว่าเป็นการโอนโดยชอบ แต่อย่างไรก็ดี บทกฎหมายดังกล่าวก็ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่ยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง กล่าวคือ ถ้าลูกหนี้มีข้อต่อสู้ผู้โอนก่อนเวลาที่ได้รับคำบอกกล่าวการโอนอย่างไร ก็สามารถยกขึ้นต่อสู้แก่ผู้รับโอนได้เช่นเดียวกัน ไม่ทำให้สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคเสียไป หรือไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายแต่อย่างใด

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ